სადიდებელად
ყოვლადწმიდისა თანაარსისა,
ცხოველსმყოფელისა და
განუყოფელისა სამებისა, მამისა
და ძისა და სულისა წმიდისა

2023 წლის

მართლმადიდებლური
საეკლესიო კალენდარი

(მცირე ტიპიკონით)

თბილისი
2022

თანადგომა გაგვიწიეს
დეკანოზმა იოანე მამნიაშვილმა
ვაჟა ცინცაძემ და ბორის ბეჭვაიამ

გრაფიკული დიზაინი
გიორგი ნავროზაშვილისა

გამოსაცემად მოამზადა
მორჩილმა ათანასე ბეჭვაიამ
დახმარება გასწია მედავითნე
მარიამ (მარიკა) ჭითანავა-ლობჟანიძემ

გამოსცა გიორგი ჯულაყიძემ

მოიხსენე, უფალო, ავხაზეთის ომში
დაცემული იოსები (ფალვაძე),
და დედად მისი ანნა (ელიაური)!

უფალო, აკურთხე გვირგვინი ამის წელიწადისა სიტკბოებითა შენითა!

2023 წლის ძირითადნი კალენდარულნი მაჩვენებელნი

ქვეყნის დასაბამიდან
7627 (5604+2023) წელი –
ქართული წელთაღრიცხვით.
7531 (5508+2023) წელი –
ბიზანტიური წელთაღრიცხვით.
XV მოქცევის (ინდიქტიონის) 179-ე წელი
– ქართული ქორონიკონით
(83-ე წელი – ბიზანტიური
ქორონიკონით)
საქართველოში სახელმწიფო რელიგიად
ქრისტიანობის გამოცხადებიდან
(326 წლიდან) 1697 წელი.
საქართველოს ეკლესიის
ავტოკეფალიის დასაწყისიდან
(468 წლიდან) 1555 წელი.
წელიწადი მცხრალია
და შეიცავს 365 დღეს.

უდიდესნი საეკლესიო დღესასწაულნი

(საეკლესიო კალენდრით
და ახალი სტილით)

ბრწყინვალე აღდგომა იესუ ქრისტესი. პასექი. 3(16) აპრილი

თორმეტთაგან მოძრავნი დღესასწაულნი

ბზობა – 27 მარტი (9 აპრილი)
ამაღლება იესუ ქრისტესი
12(25) მაისი
მარტვილია. სულთმოფენობა.
22 მაისი (4 ივნისი)

თორმეტთაგან უძრავნი დღესასწაულნი

ხორცშესვლად შობა იესუ ქრისტესი.
25 დეკემბერი, 2022 წლისა
(7 იანვარი, 2023 წლისა)
ნათლისღება იესუ ქრისტესი
6(19) იანვარი
მიბაძება (მირქმა) იესუ ქრისტესი
2(15) თებერვალი

ხარება ღმრთისმშობელისა მარიამისა
25 მარტი (7 აპრილი)
ფერისცვალება იესუ ქრისტესი
6(19) აგვისტო
მიძინება ღმრთისმშობელისა
მარიამისა (მარიამობა). მარაშინობა
(სამეგრელოში) – 15(28) აგვისტო
შობა ყოვლადწმიდისა
ღმრთისმშობელისა (ღმრთისმშობლობა)
8(21) სექტემბერი
ჯვარის ამაღლება. ჯუართა
აპყრობაჲ. 14(27) სექტემბერი
ტაძრად მიყვანება (შესვლა)
ყოვლადწმიდისა ღმრთისმშობელისა
21 ნოემბერი (4 დეკემბერი)

დიდნი დღესასწაულნი

წინადაცვეთა უფლისა ჩვენისა იესუ
ქრისტესი და ხსენება ბასილი დიდისა
1(14) იანვარი
შობა წინასწარმეტყველისა, წინამორბედისა
და ნათლისმცემელისა იოანესი
24 ივნისი (7 ივლისი)
პეტრე-პავლობა – 29 ივნისი (12 ივლისი)

თავისკვეთა წინასწარმეტყველისა და ნათლისმცემელისა იოანესი

29 აგვისტო (11 სექტემბერი)

დღესასწაული კვართისა საუფლოჲსა და მიწონიდინარე სვეტისა. სვეტიჭიოვლობა. საფარველი ყოვლადწმიდისა ღმრთისმშობელისა

1(14) ოქტომბერი

⊛ ⊛ ⊛

ნინოობა – 14(27) იანვარი
და 19 მაისი (1 ივნისი)

გიორგობა – 23 აპრილი (6 მაისი)
და 10(23) ნოემბერი

დღესასწაული ყოვლადწმიდა ღმრთისმშობლის საქართველოს წილხვდომილობისა

29 აპრილი (12 მაისი)

ხსენება ანდრია პირველწოდებულისა

29 აპრილი (12 მაისი)
და 30 ნოემბერი (13 დეკემბერი)

ხსენება იოანე ღმრთისმეტყველისა

8(21) მაისი
და 26 სექტემბერი (9 ოქტომბერი)

ნიკოლოზობა – 9(22) მაისი
და 6(19) დეკემბერი

კრება ათორმეტთა მოციქულთა
– სვეტიცხოვლის ეკლესიის
დღესასწაული – 30 ივნისი (13 ივლისი)
დღესასწაული ღმრთისმშობელის
სამოსელისა (იმყოფება ზუგდიდში).
ვლაქერნობა. – 2(15) ივლისი.

ხანგრძლივი მარხვები

დიდმარხვა და ვნების შვიდეულის მარხვა
(48 დღე):
14(27) თებერვალი – 2(15) აპრილი
მოციქულთა (პეტრე-პავლობის) მარხვა
30 მაისი (12 ივნისი) –
28 ივნისი (11 ივლისი) (30 დღე)
მარიამობის (მიძინების) მარხვა (14 დღე)
1(14) აგვისტო – 14(27) აგვისტო
ქრისტესშობის მარხვა (40 დღე)
15(28) ნოემბერი – 24 დეკემბერი,
2023 წლისა (6 იანვარი, 2024 წლისა)

ერთდღიანი მარხვები:

ყოველი შვიდეულის ოთხშაბათსა და პარასკევს
(გარდა ხსნილი „მსგეფსებისა“);
ნათლისღების წინა დღეს – 5(18) იანვარს;

იოანე ნათლისმცემლის თავისკვეთის დღეს
29 აგვისტოს (11 სექტემბერს);
ჯვარის აძაღლების დღეს
14(27) სექტემბერს.

ხსნილი (ოთხშაბათსაც
და პარასკევსაც) **„მსგეფსები“:**

**ქრისტესშობიდან ნათლისღების წინა
დღემდე (ჩაუთვლელად)**
25 დეკემბერი, 2022 წლისა (7 იანვარი,
2023 წლისა) – 4(17) იანვარი;
**მეზვერისა და ფარისევლის კვირიაკიდან
უძღები შვილის კვირიაკის ჩათვლით**
23 იანვრიდან (5 თებერვლიდან) –
30 იანვრის (12 თებერვლის) ჩათვლით;
**ყველიერის შვიდეულში (ყოვლითურთ,
გარდა ხორცისა):** 7(20) თებერვლიდან –
13(26) თებერვლის ჩათვლით;
ბრწყინვალე (აღდგომის) შვიდეულში:
3(16) აპრილი – 9(22) აპრილი;
სულთმოფენობის (სამებობის) შვიდეულში
22 მაისი (4 ივნისი) – 28 მაისი (10 ივნისი).

მიცვალებულთა განსაკუთრებული მოსახსენიების დღენი:

ხორციელის შაბათს – 5(18) თებერვალს;
დიდმარხვის II შაბათს –
26 თებერვალს (11 მარტს);
დიდმარხვის III შაბათს – 5(18) მარტს;
დიდმარხვის IV შაბათს – 12(25) მარტს;
თომას კვირის სამშაბათს – 12(25) აპრილს
(ამ დღეს მიცვალებულთა ხსენება დაწესებულია რუსეთის ეკლესიის მიერ, საბერძნეთის ეკლესიაში ამის ნაცვლად მიცვალებულთ მოიხსენიებენ თომას კვირიაკეს) (II-ქართულიდან);
სამებობის, სულის შაბათს, სულთაობას –
21 მაისს (3 ივნისს);
დიმიტრის შაბათს – 22 ოქტომბერს
(4 ნოემბერს). (კანონიკის მიხედვით; რუსეთის ეკლესიაში გადატანილია წინა შაბათზე).

საეკლესიო სამახსოვრო დღეები:

ავტოკეფალიის აღდგენის დღე – 25 მარტს;
ანდუშრის ღმრთისმშობლის ხატის
შვიდეული – 9-17 მაისს;
ოჯახის საწმინდის დღე – 17 მაისს;
საქართველოს პატრიარქის ილია II-ის:
დაბადების დღე (1933) – 4 იანვარს;
ანგელოზის დღე – 2 აგვისტოს;
აღსაყდრების დღე (1977) – 25 დეკემბერს.

იანვარი

ორშაბათი	2	9	16	23	30
სამშაბათი	3	10	17	24	31
ოთხშაბათი	4	11	18	25	
ხუთშაბათი	5	12	19	26	
პარასკევი	6	13	20	27	
შაბათი	7	14	21	28	
კვირიაკე	1	8	15	22	29

19 დეკემბერი, 2022 წლისა – საეკლესიო კალენდრით (1 იანვარი, 2023 წლისა – საერო კალენდრით). **საერო ახალი წელი/ სამოქალაქო უქმე** (II-ქართულიდან).

სულთმოფენობიდან XXIX, ქრისტესშობის წინა, წმიდათა მამათა და დედათა კვირიაკე. ხმა IV.

ქრისტესშობის მარხვა, **ხსნილია თევზით.**

ღირსთა მამათა: გიორგი მწერლისა და ძმისა მისისა საბასი, ხახულელთა (†XI);

მოწამისა ბონიფანტესი (†290) და მართლისა აგლაიდასი (აგლაიასი) (†IV), რომაელთა.

ღირსისა სერაფიმესი, სოხუმელი არქიმანდრიტისა (რომანჯევი; †1976) (III-ქართულიდან).

ცისკარზე – სახარება VII: **ან. XX, 1-10.** [დას. 63].

ჟამისწირვაზე* – ქრისტესშობის წინა კვირიაკისა:

ებრ. XI, 9-10, 17-23, 32-40. [დას. ტკ(328)].
მთ. I, 1-25. [დას. ა(1)].

** სადაც მითითებული არ არის, აღევლინება ჟამის-წირვა წმ. იოანე ოქროპირისა (დიდმარხვის გარდა).*

20 დეკემბერი (2 იანვარი), ორშაბათი.
მარტვილიიდან XXX შვიდეულის დასაწყისი
(სახარების საკითხავნი XXXI შვიდეულისა).
ქრისტესშობის მარხვა, ხსნილია თევზით
(პატრიარქის კურთხევით).
წინადღესასწაული ჯორჯიელად შობისა
უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესი –
24 დეკემბრის (6 იანვრის) ჩათვლით.
მღდელმოწამისა ეგნატე ღმერთშემოსილისა (†107);
მართლისა იოანე კრონშტადტელისა (†1908).
წირვაზე – რიგისა: ებრ. VIII, 7-13. [დას. ტი(319)].
მკ. IX, 42-X, 1. [დას. მბ(42)].
მღდელმოწამისა ეგნატესი: ებრ. IV, 14-V, 6. [დას. ტია(311)]. მკ. IX, 33-41. [დას. მა(41)].

21 დეკემბერი (3 იანვარი), სამშაბათი. მარხვა.
ღირსისა მაკარი მმარხველისა, ხახულის მონას-ტრის წინამძღვრისა (†1034-1035);
მღდელთმთავრისა მრავალვნებულისა ანტონისა (II), სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრი-არქისა (1788-1811 წლებში) (თეიმურაზ ბაგრატიონი; 8.I.1762, თბილისი; †21.XII.1827, ნიჟნი ნოვგოროდი).
მოწამისა იულიანასი და მისთანა 500-თა მამ-

ათა და 130-თა დედათა, ნიკომიდიას წამებულთა (†299/304).

წირვაზე – რიგისა: ებრ. IX, 8-10, 15-23. [დას. 321].
მკ. X, 2-12. [დას. მგ(43)].

ღირსისა მაკარისა: გალ. V, 22-VI, 2. [დას. 213] და: მთ. XI, 27-30. [დას. 43]; ან: ლკ. VI, 17-23. [დას. 24].

მღდელთმთავრისა ანტონისა: ებრ. VII, 26-VIII, 2. [დას. ტიᲔ(318)]. იან. X, 9-16. [დას. ლვ(36)].

22 დეკემბერი (4 იანვარი), ოთხშაბათი. მარხვა.

დიდმოწამისა ანასტასიაᲘ ფარმაკოლიტრიასი, მწამლველთბათა დამხსნელისა, რომაელისა (†290/304).

წირვაზე – რიგისა: ებრ. X, 1-18 [დას. ტკგ(323)].
მკ. X, 11-16. [დას. მდ(44)].

დიდმოწამისა: გალ. III, 23-29. [დას. სᲔ(208)].
ლკ. VII, 36-50. [დას. ლგ(33)].

23 დეკემბერი (5 იანვარი), ხუთშაბათი. მარხვა.

10-თა კრეტელ მოწამეთა: თეოდულესი და ზოტიკესი, გელასისა, სატორნინესი, ევპორისა, ევარესტისა, აგათოპოდისა (აგათოპუსესი), პომპისა, ევნიკიანესი და ბასილიდე კეთილჩინებულისა (†III).

წირვაზე – რიგისა: ებრ. X, 35-XI, 7 [დას. 326].
მკ. X, 17-27. [დას. მე(45)].

კრეტელ მოწამეთა: ეფეს. VI, 10-17. [დას. 233].
ლკ. XXI, 12-19. [დას. რვ(106)].

24 დეკემბერი (6 იანვარი), პარასკევი. მარხვა.
წინადღე (მწუხრი) ქრისტესშობისა.

ღირსქალწულმოწამისა ევგენიაჲსი რომელი იყო ასული ფილიპე ჰრომისაჲ, ეპარხოზისაჲ (†III) და მოწამეთა: პროტისა და იაკინთესი და მოწამისა დედისა ბასილიაჲსი (ბასილასი).

წირვა წმ. ბასილი დიდისა. დიდნი ჟამნი.

I ჟამზე: ებრ. I, 1-12. [დას. ტგ(303)].
მთ. I, 18-25. [დას. ბ(2)].

III ჟამზე: გალ. III, 23-29. [დას. სჩ(208)].
ლკ. II, 1-20. [დას. ე(5)].

VI ჟამზე: ებრ. I, 10-II, 3. [დას. ტდ(304)].
მთ. II, 1-12. [დას. გ(3)].

IX ჟამზე: ებრ. II, 11-18. [დას. ტვ(306)].
მთ. II, 13-23. [დას. დ(4)].

ჟამისწირვაზე – ებრ. I, 1-12. [დას. ტგ(303)].
ლკ. II, 1-20. [დას. ე(5)].

„ღირს არს...“-ის ნაცვლად:

„შენდამი იხარებს, მიმადლებულო, ყოველი დაბადებული, ანგელოზთა კრებული და კაცთა ნათესავი. ტაძარო სიწმიდისაო, სამოთხეო პირმეტყველო, ქალწულებისა სიქადულო, რომლისაგან სიტყუაჲ განჴორცჱელდა და ყრმაჲ იშვა, – პირველ საუკუნეთა ღმერთი ჩუენი, რომელმან საშოჲ შენი საყდრად გამოაჩინა და მუცელი შენი ცათა უვრცელეს-ჰყო. შენდამი იხარებს, მიმადლებულო, ყოველი დაბადებული, დიდებაჲ შენდა“.

25 დეკემბერი (7 იანვარი), შაბათი. ხსნილია.
სამოქალაქო უქმე (II-ქართულიდან).

ქრისტესშობა. განმაცხოველებელი შობად უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესი წმიდისა ქალწულისაგან მარიამისგან.

ყრმა უფლის თაყვანისცემა ქალდეველ* მოგვთაგან; და ხსენება მწყემსთა, რომელთაც იხილეს ყრმა უფალი იესუ ქრისტე (ბერძნულიდან).

წირვა წმ. იოანე ოქროპირისა.

ცისკარზე: მთ. I, 18-25. [დას. ბ(2)].

წირვაზე: გალ. IV, 4-7. [დას. სთ(209)].

მთ. II, 1-12. [დას. გ(3)].

უქმია 3 დღე (ჟამნებიდან).

ამ დღიდან 5(18) იანვრამდე (ჩაუთვლელად) – წმიდა დღეები (ნაშობევი) – ხსნილია ყოვლითურთ ყოველთვის 11 დღე (ჟამნის მიხედვით 12 დღე).

დიდი მეტანიები არ სრულდება 7(20) იანვრამდე (ჩაუთვლელად). (რუსულიდან)

სადიდებელი: „გადიდებთ შენ, ცხოვრებისმოქმედელო ქრისტე, რომელი ჩუენისა ცხოვრებისათჳს, უქორწინებელისა და ყოვლადწმიდისა ქალწულისა მარიამისაგან ჴორცითა იშევ“.

„ღირს არს...“-ის ნაცვლად:

„ადიდე, სულო ჩემო, უპატიოსნესი და უდიდებულესი, მაღლისა მჴედრობათაჲ, ქალწული ყოვლადწმიდაჲ ღმრთისმშობელი“. „ჯერ-არს დუმილი, ვინაჲთგან ვერ შეუძლებთ ღირსებით ქებად შენდა დღეს, ღმრთისმშობელო, ხოლო არავე დავდუმნეთ შიშისაგან, არამედ მსგავსად შეძლებისა ჩუენისა, შევსწიროთ შესხმაჲ, რომლითა გადიდთთ შენ“. [წარგზავნის, 31 დეკემბრის (13 იანვრის), ჩათვლით].

** იხ. ღმრთისმშობლის დაუჯდომელი – იკონი ე(5): „იხილეს ყრმათა ქალდეველთასა...“ (ქალდეველთა და ქართველთა ნათესაობაზე იხილეთ, მაგალითად, პატრიარქ ილია II-ის 2012 წლის საშობაო ეპისტოლე: ორტჰოდოხეკგე/პატრიარქი/ეპისტოლეები/სასჰობათ2012.ჰტმ)*

26 დეკემბერი (8 იანვარი), სულთმოფენობიდან XXX, ქრისტესშობის შემდგომი კვირიაკე. ხმა V.

ქრისტესშობის შემდგომი დღესასწაული – 31 დეკემბრამდე (13 იანვრამდე).

ქრისტესშობის შემდგომ კრებაჲ ზეშთაწმიდისა ღმრთისმშობელისაჲ.

მართალთა მამათა: იოსებ დამწინდველისა, დავით მეფისა – ფსალმუნთა მთქმელისა და მოკიქულისა იაკობისა – ძმისა უფლისა (გარდამავალია);

მღდელმოწამისა და აღმსარებელისა ეფთუმისი (ევთუმესი), სარდიელი ეპისკოპოსისაჲ (†840).

წირვა წმიდისა იოანე ოქროპირისა.

ცისკარზე – სახარება VIII: იხ. XX, 11-18. [დას. 64].

წირვაზე – ქრისტესშობის შემდგომი კვირიაკისა: გალ. I, 11-19. [დას. ს(200)]. მთ. II, 13-23. [დას. დ(4)].

რიგისა: კორ. III, 12-16. [დას. სნჭ(258)].

ლკ. XVIII, 35-43. [დას. ჟგ(93)].

27 დეკემბერი (9 იანვარი), ორშაბათი. ხსნილია. სულთმოფენობიდან XXXI შვიდეულის დასაწყისი (სახარების საკითხავნი XXXII შვიდეულისა).

მოკიქულისა, პირველმოწამისა და მთავარდიაკონისა სტეფანესი (†34);

ღირსისა სტეფანე ხირსელისა (13-თაგანი; †VI);

ღირსისა თეოდორე დადაღულისა, საბაწმიდელი ხუცისა და აღმსარებელისა (†840).

წირვაზე – რიგისა: ებრ. XI, 17-23, 27-31. [დას. 329].
მკ. X, 46-52. [დას. მჭ(48)].

პირველმოწამისა: საქმ. VI, 8-15; VII, 1-5, 47-60. [დას. იზ(17)]. მთ. XXI, 33-42. [დას. ჰზ(87)].

28 დეკემბერი (10 იანვარი), სამშაბათი. ხსნილია.

მოწამეთა 20 000-თა (ორთა ბევრთა), ნიკომიდიის ეკლესიაში დამწვართა: გლიკერი ხუცისა, ზენონისა, თეოფილე დიაკონისა და სხვათა (†302-303).

წირვაზე – რიგისა: ებრ. XII, 25-26; XIII, 22-25. [დას. ტლგ(333)]. მკ. XI, 11-23. [დას. ნ(50)].

მოწამეთა: რომ. VIII, 8-14 [დას. ჟვ(96)-შუა].
ლკ. X, 19-21. [დას. ნა(51)-შუა].

29 დეკემბერი (11 იანვარი), ოთხშაბათი. ხსნილია.

წმიდათა 14 000-თა ჩვილთა ყრმათა მოწამეთა, რომელნი ქრისტესთვის მოსრნა ჰეროდე უშჯულომან, ბეთლეემს ჰურიასტანისასა და ყოველთა საზღვართა მისთა (†I);

ღირსისა ნინოსი, სამთავროს მოკიქულთა სწორ ნინოს მონასტრის იღუმენიასი (ამილახვარი; †1904);

ღირსისა მარკელესი, „მღვიძარეთა“ („დაუძინებელთა“) მონასტრის იღუმენისა (მამასახლისისა) (†485);

გიორგისა, ნიკომიდიელი ეპისკოპოსისა, კანონთმოქმელისა (ქართველი;* †857-891) (ბერძნულიდან).

წირვაზე – რიგისა: იაკ. I, 1-18. [დას. ნ(50)].

მკ. XI, 23-26. [დას. ნა(51)].

14000-თა ჩვილთა: 2 კორ. V, 15-21. [დას. რპ(180)].

მთ. II, 13-23. [დას. დ(4)];

ან: ღირსისა ნინოსი (II-ქართულიდან):

გალ. III, 23-29. [დას. სშ(208)] და: მთ. XXV, 1-13. [დას. რდ(104)]; ან: ლკ. VII, 36-50. [დას. ლგ(33)].

** იხილეთ: სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, წმიდისა მღდელმოწამისა კირიონ II-ის [სიძაგლიშვილი, †1918; ხსენება 27 ივნისს] ნაშრომი:*

„ივერიის კულტურული როლი რუსეთის ისტორიაში“.

ასევე: „საქართველოს ეკლესიის წმიდათა ცხოვრებანი“. დეკანოზი ზაქარია მეხიტაძე. 2019. გვ. 405-406.

30 დეკემბერი (12 იანვარი), ხუთშაბათი. ხსნილია.

ქალწულმოწამისა ანისია (ანუსია) თესალონიკელისა (†285-305);

მღდელმოწამისა ზოტიკე ხუცისა, ობოლთა მზრდელისა (მწყალობელისაჲ) (†IV).

წირვაზე – რიგისა: იაკ. I, 19-27. [დას. ნა(51)].

მკ. XI, 27-33. [დას. ნბ(52)].

31 დეკემბერი (13 იანვარი), პარასკევი. ხსნილია.

ქრისტესშობის დღესასწაულის წარგზავნა.

ღირსისა მელანია რომაელისა (†439/449);

ღირსისა საბიანასი (საბაიასი), სამკჯხის დედათა მონასტრის წინამძღვრისა (†XI);

ღირსისა პაისი ახლისა, მთაწმიდელისა (ეზნეპიდისი; 1924, ფარასა, კაბადოკია; †1994) (რუსულიდან);

ნეტარისა თეოფილაქტე ბულგარელისა, თჰრიდელ მთავარეპისკოპოსისა (წმიდათა წერილთა განმმარტებელი; †1107/1110/1126) (ბერძნულიდან).

წირვაზე – ქრისტესშობის შემდგომი შაბათისა (იხ.: ტიპიკონი, 26 დეკემბერი): 1 ტიმ. VI, 11-16. [დას. სპშ(288)]. მთ. XII, 15-21. [დას. მვ(46)-შუა].

რიგისა: იაკ. II, 1-13. [დას. ნბ(52)].

მკ. XII, 1-12. [დას. ნგ(53)].

თებერვისა იანვარსა

ჰქონან დღენი ლა(31). დღეთა ჰქონან ჟამნი ი(10), და ღამეთა – ჟამნი იდ(14) (ჟამნებიდან).

1 იანვარი – საეკლესიო კალენდრით (14 იანვარი – საერო კალენდრით, ახალი სტილით). ნათლისღების წინა შაბათი. სამოქალაქო ახალი წელი.

უფლისა ჩვენისა იესუ ქრისტესი მეორეისა დღესა ხორცთითა წინადაცვეთა.

ხსენება ბასილი დიდისა, კესარია-კაბადოკიელ მთავარეპისკოპოსისა (სავარაუდოდ, წარმომავლობით ქართველი*, †378/379);

პეტრე ხუცისა, აღმსარებელისა (ხმალაძე, †XIX);

მღდელთმთავრისა გრიგოლისა, ნაზიანზელი ეპისკოპოსისა, წმიდა გრიგოლ ღმრთისმეტყველის მამისა (სავარაუდოდ, წარმომავლობით ქართველი*, †373/374); ღიბრისა ემილიასი, ბასილი დიდის დედისა (†372-375; ხსენება, ასევე, 30.V-ს).

წირვა წმ. ბასილი დიდისა.

ცისკარზე – ბასილი დიდისა: ინ. X, 9-16. [დას. 36].

წირვაზე – **წინადაცვეთისა: კოლ. II, 8-12.** [დას. სნდ(254)]. **ლკ. II, 20-21, 40-52.** [დას. ვ(6)].

ბასილი დიდისა: **ებრ. VII, 26-VIII, 2.** [დას. ტიჱ(318)]. **ლკ. VI, 17-23.** [დას. კდ(24)].

ნათლისღების წინა შაბათისა: **1 ტიმ. III, 14-IV, 5.** [დას. სპდ(284)]. **მთ. III, 1-11.** [დას. ე(5)].

წმიდა დღეები (ნაშობევი) – **ხსნილია ყოვლითურთ ყოველთვის** (და არა თევზით, როგორც ქართულ ჟამნშია მითითებული).

სადიდებელი: „გადიდებთ შენ, მღდელთმთავარო მამათა ბასილი, და პატივს-ვსცემთ წმიდასა ვსენებასა შენსა, რამეთუ შენ ხარ მეოხი ჩუენი წინაშე ქრისტეს ღმრთისა ჩუენისათა“.

„ღირს არს...“-ის ნაცვლად: „შენდამი იხარებს...“ (გვ. 13).

* იხილეთ, მაგალითად:

ედიშერ ჭელიძე. **კაბადოკიელ მამათა ერთვნულობის შესახებ. ამონარიდი:** ... დასკვნა იმის შესახებ, რომ ქართველური გენისა არიან კაბადოკიელი მოღვაწეები, სავსებით დამაჯერებელი ჩანს, მაგრამ თუ ამ ქართველურ მოდგმაში კიდევ უფრო მეტ დაკონკრეტებას შეეცდებით, კვლავ ავღნიშნავთ, რომ რა თქმა უნდა ჩვენ მივადგებით ჭანური ტომის მოსახლეობას, იმიტომ, რომ ქართები კაბადოკიაში, ცხადია, არასოდეს არ მკვიდრობდნენ, აქ ჭანური მოდგმის ტომები იყვნენ და თუ მათ მართლაც ამგვარი წარმომავლობა ჰქონდათ, ცხადია, ზეპირ მეტყველებაში ეს ენა ეცოდინებოდათ კიდეც...

http://library.church.ge/index.php?option=com_content&view=article&id=599%3A2016-04-17-14-51-24&catid=54%3A2016-03-23-07-24-06&Itemid=73&lang=ka

2(15) იანვარი, სულთმოფენობიდან XXXI, ნათლისღების წინა კვირიაკე. ხმა VI. ხსნილია. ნათლისღების წინადღესასწაული 6(19) იანვრამდე.

მღდელთმთავრისა სილიბისტრისა, რომის პაპისა (†325/335);

ახალმოწამისა გიორგი (ჟორჟი) ივერიელისა (ქართველისა), მიტილინს (კუნძული ლესბოსი) მცხოვრებისა, პარმა-კაპში წამებულისა (†1770/1777; ხსენება, ასევე, სულთმოფენობიდან II კვირიაკეს);

ღირსისა სერაფიმესი, სართველი ხუცესისა, საკვირველთმოქმედისა (1759; †1833).

ცისკარზე – სახარება IX: ინ. XX, 19-31. [დას. 65].

წირვაზე – ნათლისღების წინა კვირიაკისა:

2 ტიმ. IV, 5-8. [დას. სჟ(298)]. მკ. I, 1-8. [დას. ა(1)].

წმ. სერაფიმესი: გალ. V, 22-VI, 2. [დას. სიგ(213)].

ლკ. VI, 17-23. [დას. კდ(24)].

ინ: ახალმოწამისა გიორგი იბერიელისა: 2 ტიმ. II, 1-10. [დას. სჟბ(292)]. ინ. XV, 17-XVI, 2. [დას. ნბ(52)].

3(16) იანვარი, ორშაბათი. ხსნილია. სულთმოფენობიდან XXXII შვიდეულის დასაწყისი.

სულკურთხეულისა იოვანესი, ჭყონდიდელი მთავარეპისკოპოსისა (†XI);

წმ. ექვთიმე ღმრთისკაცისა (თაყაიშვილი, †1953);

წინასწარმეტყველისა მალაქიასი (12-მცირეთაგა-

ნი; †465-400/424 წლებში ქრისტეს შობამდე);

მოწამისა გორდისა, კესარია-კაბადოკიელისა (†IV).

წირვაზე – წმ. იოვანესი: ებრ. VII, 26-VIII, 2. [დას. ტიპ(318)]. ან. X, 9-16. [დას. ლვ(36)] (II-დან).

ან წმ. ექვთიმესი: ეფეს. VI, 10-17. [დას. სლგ(233)]. ლკ. XII, 8-12. [დას. ედ(64)] (აღმსარებელისა: II-დან)

ან: კოლ. III, 12-16. [დას. სნპ(258)].

ლკ. VI, 31-36. [დას. კვ(26)] (მართლისა: I-დან).

შენიშვნა: 3,4,7 და 8 იანვრის რიგის საკითხავნი შეიძლება გამოიტოვოს ნათლისღების უკუქცევის გამო.

4(17) იანვარი, სამშაბათი. ხსნილია.

კრება 70-თა მოციქულთა (ჩამონათვალი დასაზუსტებელია; †I-II).

ხსენება ღირსთა: ევაგრესი, წმ. შიო მღვიმელის მოწაფისა, და ელია დიაკონისა, წმ. იოვანე ზედაზნელის მოწაფისა (†VI);

ღირსისა თეოქტისტესი, სიკელიის კუკუმოს იღუმენისა, საკვირველთმოქმედისა (†800).

მოციქულთა: რომ. VIII, 8-14. [დას. ჟვ(96)-შუა].

ლკ. X, 1-15 [დას. ნ(50)].

ღირსთა: გალ. V, 22-VI, 2. [დას. სიგ(213)].

ლკ. VI, 17-23. [დას. კდ(24)].

5(18) იანვარი, ოთხშაბათი. მარხვა.

ნათლისღების წინადღე. წყალთკურთხევის დღე.

მღდელმოწამისა თეოპემპტესი, ნიკომიდიელი ეპისკოპოსისა და მოწამისა მამისა თეონა [ნათლისღებით: სინესი] მოგვისა (†303/305);

ღირსისა სვინკლიტიკიაა ალექსანდრიელისა (†350).
წირვა წმ. ბასილი დიდისა. დიდნი ჟამნი.
I ჟამზე: საქმ. XIII, 25-32. [დას. ლგ(33)].
მთ. III, 1-11. [დას. ე(5)].
III ჟამზე: საქმ. XIX, 1-8. [დას. მბ(42)].
მკ. I, 1-8. [დას. ა(1)].
VI ჟამზე: რომ. VI, 3-11. [დას. ჟა(91)].
მკ. I, 9-15. [დას. ბ(2)].
IX ჟამზე: ტიტ. II, 11-14; III, 4-7. [დას. ტბ(302)].
მთ. III, 13-17. [დას. ვ(6)].
წირვაზე: 1 კორ. IX, 19-27 [დას. რმგ(143)].
ლკ. III, 1-18 [დას. თ(9)].
ამბიონის ლოცვის შემდეგ – დიდი აიაზმა.
წყლის კურთხევაზე: 1 კორ. X, 1-4. [დას. 143-შუა].
მკ. I, 9-11. [დას. ბ(2)].

6(19) იანვარი, ხუთშაბათი. უქმი ყოველთაჲ და ხსნილია ყოვლითურთ ყოველთვის.

ღმერთის განცხადებაჲ. წმიდაჲ ნათლისღებაჲ უფლისა ღმერთისა და მაცხოვრისა ჩუენისა იესუ ქრისტესი.

წირვა წმ. იოანე ოქროპირისა.
ცისკარზე: მკ. I, 9-11. [დას. ბ(2)].
წირვაზე: ტიტ. II, 11-14; III, 4-7. [დას. ტბ(302)].
მთ. III, 13-17. [დას. ვ(6)].
ამბიონის ლოცვის შემდეგ – დიდი აიაზმა.
წყლის კურთხევაზე: 1 კორ. X, 1-4. [დას. 143-შუა].
მკ. I, 9-11. [დას. ბ(2)].
სადიდებელი: „გადიდებთ შენ, ცხოვრებისმომ-

ცემელო ქრისტე, ჩუენთჳს ჯორცჱიელად ნათელღებულსა ითვანეს მიერ წყალთა შინა იორდანისათა“.

„ღირს არს...“-ის ნაცვლად: „ადიდე, სულო ჩემო, უპატიოსნესი მაღლისა მჴედრობათაჲ, ქალწული ღმრთისმშობელი ყოვლადწმიდაჲ“. „ვერ შემძლებელ ვართ დიდებად შენდა ჯერისაებრ ქუეყანისანი და მოუძლურდებიან ზეცისანი, ღმრთისმშობელო, რამეთუ უზეშთაეს იქმენ; შეიწირე სარწმუნოებაჲ ჩუენი, [რამეთუ] უწყით სიყუარული შენი და ვითარცა ნათელსა ქრისტეანობისასა გადიდებთ“ [წარგზავნის, 13(26) იანვრის, ჩათვლით].

7(20) იანვარი, პარასკევი. მარხვა, ხსნილია თევზით (ჟამნიდან). ნათლისღების შემდგომი დღესასწაული – 14(27) იანვრამდე.

კრება წმიდისა დიდებულისა წინასწარმეტყველისა, წინამორბედისა და ნათლისმცემელისა იოანესი და მისთა წმიდათა ნაწილთა გადასვენება ანტიოქიიდან კონსტანტინოპოლს (956/957 წელს).

ნათლისმცემელისა: საქმ. XIX, 1-8. [დას. მბ(42)].
ინ. I, 29-34. [დას. გ(3)].

8(21) იანვარი, ნათლისღების შემდგომი შაბათი.

დიდმოწამისა აბო (ჰაბო) ტფილელისა (†786/790) *(თბილისის მფარველია);*

ღირსთა: გიორგი ქოზიბელისა (†625);

დომნიკა კონსტანტინოპოლელი იღუმენიასი (†V);

ღირსისა ემელიანე აღმსარებელისა, კვიზიკოელი ეპისკოპოსისა (†815-ის შემდეგ).

ცისკარზე – წმ. აბოსი: მთ. X, 16-22. [დას. 36].
წირვაზე – ნათლისღების შემდგომი შაბათისა:
ეფეს. VI, 10-17. [დას. 233]. მთ. IV, 1-11. [დას. 7].
დიდმოწამისა აბოსი: 2 ტიმ. II, 1-10. [დას. 292].
ინ. XV, 17-XVI, 2. [დას. ნბ(52)].

9(22) იანვარი, ხსნილია. სულთმოფენობიდან XXXII, ნათლისღების შემდგომი კვირიაკე. ხმა VII.
მოწამისა პოლიევქტო მხედრისა (†255/259);
ბასილი დიდის წმიდისა ოჯახისა (საკარაუდოდ, წარმომავლობით ქართველნი; გარდამავალია, აღინიშნება იანვრის II კვირიაკეს) (ბერძნულიდან).
ცისკარზე – სახარება X: ინ. XXI, 1-14. [დას. 66].
წირვაზე – ნათლისღების შემდგომი კვირიაკისა:
ეფეს. IV, 7-13. [დას. 224-შუა]. მთ. IV, 12-17. [დას. 8].

10(23) იანვარი, ორშაბათი. ხსნილია.
სულთმოფენობიდან XXXIII შვიდეულის დასაწყისი (რიგის საკითხავნი XXXII შვიდეულისა).
გრიგოლ ნოსელი ეპისკოპოსისა, წმიდა ბასილი დიდის ძმისა (†394/395);
ღირსისა დომენტიანესი, მელიტინელი ეპისკოპოსისა (†601/602; საკარაუდოდ, წარმომავლობით ქართველი) (ბერძნულიდან);
ღირსისა მარკიანე ხუცესისა, იკონომოსისა დიდისა ეკლესიისა სოფიაწმიდისაჲ (†V);
ნეტარისა თეოსებია დედათდიაკონისა, ბასილი

დიდისა და გრიგოლ ნოსელის დისა (†385);

თეოფანესი, ვიშენსკელი დაყუდებულისა, ტამ-ბოველი ეპისკოპოსისა (1815; †1894).

ცისკარზე – წმ. გრიგოლ ნოსელისა: ინ. X, 1-9. [დას. ლვ(35)-შუა].

წირვაზე – რიგისა: იაკ. II, 14-26. [დას. ნგ(53)].
მკ. X, 46-52. [დას. მჱ(48)].

გრიგოლ ნოსელისა: 1 კორ. XII, 7-11. [დას. 151].
მთ. X, 1, 5-8. (ქართულებიდან);

ან: მთ. X, 1-8. (რუსულიდან) [დას. ლდ(34)-შუა].

11(24) იანვარი, სამშაბათი.

ღირსისა და ღმერთშემოსილისა თეოდოსი დიდი-სა, კვინობიარქისა (ზოგადცხოვრებულთა თავისა), რომელმან აღაშენა ლავრაჲ უდაბნოთა იერუსალ-იმისათა და ნათობდა ყოველსა სოფელსა (†529).

ცისკარზე – თეოდოსისა: ლკ. VI, 17-23. [დას. 24].

წირვაზე – რიგისა: იაკ. III, 1-10. [დას. ნდ(54)].
მკ. XI, 11-23. [დას. ნ(50)].

თეოდოსი დიდისა: 2 კორ. IV, 6-15. [დას. 176].
მთ. XI, 27-30. [დას. მგ(43)].

შენიშვნა: ქართველთა მეფის, ერეკლე მეორის (†1798) მოსახსენებლად აღესრულება პანაშვიდი. (I-ქართულიდან)

12(25) იანვარი, ოთხშაბათი. მარხვა.

მოწამისა ტატიანასი და მისთანა რომში წამებუ-

ლთა (†218/235). ღმრთისმშობლის ხატთა: „ᲓᲐᲣᲬᲓᲝᲛᲔᲚᲘᲡᲐ“ და „ᲠᲫᲘᲡᲛᲐᲬᲝᲛᲔᲑᲔᲚᲘ“ (ათონური).

წირვაზე – რიგისა: იაკ. III, 11-IV, 6. [დას. ნე(55)].
მკ. XI, 23-26. [დას. ნა(51)].

13(26) იანვარი, ხუთშაბათი. ხსნილია.
ნათლისღების დღესასწაულის წარგზავნა*.

მოწამეთა: ერმილესი და სტრატონიკესი, ბელგრადელთა (†315).

წირვაზე – რიგისა: იაკ. IV, 7-V, 9. [დას. ნვ(56)].
მკ. XI, 27-33. [დას. ნბ(52)].

* წმ. ნინოს დღესასწაულის დიდი პატივით შესასრულებლად, ნათლისღების დღესასწაულის წარგზავნა საქართველოს ეკლესიაში 14(27) იანვრიდან გადმოტანილია 13(26) იანვარს... (II-ქართულიდან).

14(27) იანვარი, პარასკევი. მარხვა.
ᲬᲛᲘᲓᲘᲡᲐ ᲓᲔᲓᲘᲡᲐ ᲩᲕᲔᲜᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲛᲝᲪᲘᲥᲣᲚᲗᲐ ᲡᲬᲝᲠᲘᲡᲐ ᲭᲐᲚᲬᲣᲚᲘᲡᲐ ᲜᲘᲜᲝᲡᲘ, ᲭᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲗᲐ ᲒᲐᲜᲗᲐᲜᲐᲗᲚᲔᲑᲔᲚᲘᲡᲐ (†IV).

ღირსმოწამეთა მამათა, სინას (38-თა) და რაითს (33-თა ან 40-თა) სარკინოზთაგან მოწყვეტილთა: ესაიასი, საბასი, მოსესი და მოწაფისა მისისა მოსესი, იერემიასი, პავლესი (რაითელთა იღუმენი), ადამისა, სერგისა, დომნესი, პროკლესი, იპატისა, ისაკისა, მაკარისა, მარკოზისა, ბენიამინისა, ევსევისა, ელიასი, იოვანესი და სხვათა მათთანა (†IV-V);

მღდელთმთავრისა საბასი, სერბეთის პირველი (I) მთავარეპისკოპოსისა, ათონის ქილანდარის მონასტრის ქტიტორისა (†1237).

წმ. ნინოს0 – ჯისკარზე: მთ. X, 1, 5-8. (ქართულებიდან); ან: მთ. X, 1-8. (რუსულიდან) [დას. 34-შუა].

წირვაზე: 1 კორ. IV, 9-16. [დას. რლა(131)].

მთ. XXV, 1-13. [დას. რდ(104)].

სადიდებელი: „გადიდებთ შენ, მოჯიქულთა სწორო ნინო, და პატივს-ვსცემთ ჭირთა და შრომათა შენთა, რომელ დაშუერ და გუახარენ ქრისტე“.

15(28) იანვარი, შაბათი. ხსნილია

ღირსთა: ამბა პავლე განშორებულისა, თებელისა, რომელი უწინარეს ანტონისა განვიდა უდაბნოდ (†341) და იოანე გლახაკისა (კალიბიტისა) (†V);

წმიდისა დიდებულისა მოწამისა არჩილ მეფისა* (†774) (II-ქართულიდან); წმიდათა: სალომე უჯარმელისა და პეროჟავრა სივნიელისა (†IV).

წირვაზე – ღირსთა: გალ. V, 22-VI, 2. [დას. სიგ(213)]. მთ. XI, 27-30. [დას. მგ(43)];

ან: წმ. არჩილ მეფისა: 2 ტიმ. II, 1-10. [დას. სჟბ(292)] და: ლკ. XII, 2-12. [დას. დგ(63)]; ან: ინ. XV, 17-XVI, 2. [დას. ნბ(52)] (მოწამისა) (II-დან).

რიგისა (პარასკევისა): 1 პეტრ. I, 1-2, 10-12; II, 6-10. [დას. ნჴ(58)]. მკ. XII, 1-12. [დას. ნგ(53)];

და: შაბათისა: 1 თეს. V, 14-23. [დას. სოგ(273)]. ლკ. XVII, 3-10. [დას. ჰდ(84)].

* წმიდა არჩილ მეფის ხსენების დღე აღდგენილია იოანე-ზოსიმეს კალენდრის მიხედვით, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის კურთხევით. (II-ქართულიდან)

16(29) იანვარი, სულთმოფენობიდან XXXIII კვირიაკე. ხმა VIII. ხსნილია ყოვლითურთ.

თაყვანისცემა პატიოსანთა ჯაჭვთა წმიდისა და ყოვლადქებულისა მოციქულისა პეტრესი, რომელთაგან განთავისუფლებულ იქნა საპყრობილეში ანგელოზისა მიერ (საქ. XII, 1-19) (I);

მოწამეთა: პევსიპესი, ელასიპესი, მესიპესი და ბებიისა მათისა ნეონილასი და მათ თანა: ნეონისა, ტურვონისა, იუნილასი და თეონილასი (†161-180).

ცისკარზე – სახარება XI: ინ. XXI, 15-25. [დას. ᲓᲖ(67)]. რიგისა: 1 ტიმ. IV, 9-15. [დას. სპე(285)-შუა]. ლკ. XIX, 1-10. [დას. ᲟᲓ(94)] (XXXII კვირიაკისა; მოციქულ ზაქეს შესახებ). მოციქულისა: საქმ. XII, 1-11. [დას. კთ(29)]. ინ. XXI, 15-25. [დას. ᲓᲖ(67)].

* მოციქულ პეტრეს ჯაჭვთა სახელზე თბილისში არსებობს ეკლესია (ავჭალაში, კლდოვანი გორაკის თავზე).

დღესა ჰქონან ჟამნი თ(9), და ღამესა – ჟამნი იე(15).

17(30) იანვარი, ორშაბათი.

სულთმოფენობიდან XXXIV შვიდეულის დასაწყისი

(რიგის საკითხავნი XXXIII შვიდეულისა).

ღირსისა და ღმერთშემოსილისა ანტონი დიდისა, მეგვიპტელისა (†356); კეთილმსახურისა მეფისა თეოდოსი დიდისა (წარმომავლობით იბერიელი*; 346, ტრაპიზონი;

†390/395) (ბერძნულიდან).

კისკარზე – ღირსისა ანტონი დიდისა: მთ. XI, 27-30. [დას. მგ(43)]. წირვაზე – რიგისა: 1 პეტ. II, 21-III, 9. [დას. ნთ(59)]. მკ. XII, 13-17. [დას. ნდ(54)].

წმ. ანტონი დიდისა: ებრ. XIII, 17-21. [დას. 335].
ლკ. VI, 17-23. [დას. კდ(24)].

* წყარო: ΜΑΓΔΑΛΗΝΗΣ ΜΟΝΑΧΗΣ. ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ. Μεγασ Θεοδοσιοσ Α, αγιοσ αυτοκρατορασ Βυζαντιου απο Τραπεζουντα αλλοιωσ Ιβηρια του Ποντου.

18(31) იანვარი, სამშაბათი. ხსნილია ყოვლითურთ.

ათანასე (I) დიდისა (†373), კირილესი (I) (†444)და ალექსანდრესი (I) (†326), ალექსანდრიელ პატრიარქთა; კეთილმსახურისა თამარისა, დიდისა მეფისა ყოვლისა საქართველოჲსა (ბაგრატიონი; მიცვალება, †1213); ღირსისა ალექსი მღდელმონაზონისა, სენაკელი იღუმენისა (შუშანია, †1923); ღირსისა ეფრემ მცირისა, ფილოსოფოსისა და მთარგმნელისა (კარიჭისძე, †1101).

კისკარზე – წმ. თამარისა: ინ. X, 9-16. [დას. 36].

წირვაზე – რიგისა: 1 პეტ. III, 10-22. [დას. ჲ(60)]
მკ. XII, 18-27. [დას. ნე(55)].

მეფისა თამარისა: რომ. XIII, 1-10. [დას. რია(111)].
ინ. X, 1-9. [დას. ლვ(35)-შუა];

ან: მღდელთმთავართა: ებრ. XIII, 7-16. [დას. 334].
მთ. V, 14-19. [დას. ია(11)];

ან: ღირსთა: გალ. V, 22-VI, 2. [დას. სიგ(213)]. და: მთ. XI, 27-30. [დას. 43]; ან: ლკ. VI, 17-23. [დას. 24].

თებერვალი

ორშაბათი		6	13	20	27
სამშაბათი		7	14	21	28
ოთხშაბათი	1	8	15	22	
ხუთშაბათი	2	9	16	23	
პარასკევი	3	10	17	24	
შაბათი	4	11	18	25	
კვირიაკე	5	12	19	26	

19 იანვარი (1 თებერვალი), ოთხშაბათი. მარხვა.

ღირსისა ანტონ მესვეტისა, მარტყოფელისა (მარტომყოფელისა), საკვირველთმოქმედისა (13-ასურელ მამათაგანი; †VI); ღირსისა მაკარი დიდისა, მეგვიპტელისა (†390/391); მარკოზ ეფესელი მიტროპოლიტისა (†23.VI.1444); ღირსისა მაკარი ალექსანდრიელისა (†394-395); გრიგოლ ღმრთისმეტყველისა (აღმოყვანება წმიდათა ნეშტთა);

გახსენება ნიკეაში აღსრულებულისა უდიდესისა სასწაულისა, როდესაც ბასილი დიდმა ლოცვით გააღო კათოლიკე ეკლესიის საკათედრო ტაძრის საგანგებოდ დახშული კარები და გადასცა (დაუბრუნა) არიოზელთა მიერ მიტაცებული ეკლესია მართლმადიდებლებს (ბერძნულიდან).

ცისკარზე – ღირსთა: ლკ. VI, 17-23. [დას. კდ(24)].
წირვაზე – რიგისა: 1 პეტ. IV, 1-11. [დას. ჲა(61)]. მკ. XII, 28-37. [დას. ნვ(56)]. ღირსთა: გალ. V, 22-VI, 2. [დას. სიგ(213)]. მთ. XI, 27-30. [დას. მგ(43)].

20 იანვარი (2 თებერვალი), ხუთშაბათი. ხსნილია.
ღირსისა და ღმერთშემოსილისა ეფთვიმე დიდისა (†473); ღირსისა ექვთიმე აღმსარებელისა (კერესელიძე, †1944).
ცისკარზე – წმ. ეფთვიმესი: მთ. XI, 27-30. [დას. მგ(43)]. წირვაზე – რიგისა: 1 პეტ. IV, 12–V, 5. [დას. ჲბ(62)]. მკ. XII, 38-44. [დას. ნზ(57)].
ღირსისა ეფთვიმესი: ებრ. XIII, 17-21. [დას. ტლე(335)]. ლკ. VI, 17-23. [დას. კდ(24)].
ექვთიმე აღმსარებელისა (II-ქართულიდან): ეფეს. VI, 10-17. [დას. სლგ(233)]. ლკ. XII, 8-12. [დას. ჲდ(64)].

21 იანვარი (3 თებერვალი), პარასკევი. მარხვა.
ღირსისა მაქსიმე აღმსარებელისა (†662) და მოწაფეთა მისთა აღმსარებელთა: ანასტასი ბერისა, კონსტანტინოპოლელისა (†662) და ანასტასი აბოკრისიარისა (†666) (†საქართველოში);
წმიდისა კათოლიკოს-პატრიარქისა კალისტრატესი (ცინცაძე, †1952);
მოწამისა ნეოფიტესი, რომელი იყო ნიკაია ქალაქით ბითვინიისადთ (†284-305);
დიდებულისა მოწამისა ევგენი ტრაპიზონელისაჲ (წარმომავლობით ლაზი) და მისთანა: უალერიანესი და კანდიდოჲსი და აკულაჲსი (†284-305);

ღირსისა მაქსიმე ბერძენისა, ათონელისა* (†1556).

ვატოპედის მონასტრის ღმრთისმშობლის ხატთა: ჭიტაურისა (IV) და „ნუგეშინისმცემელისა“ (807).

რიგისა: 2 პეტ. I, 1-10. [დას. დდ(64)]. მკ. XIII, 1-8. [დას. ნჭ(58)]. ღირსისა მაქსიმე აღმსარებელისა და მოწამისა ნეოფიტესი: ებრ. XI, 33-XII, 2. [დას. ტლ(330)]. ლკ. XII, 8-12. [დას. დდ(64)].

წმ. კალისტრატესი (II-ქართულიდან): ებრ. VII, 26-VIII, 2. [დას. ტიჭ(318)]. ან. X, 9-16. [დას. ლვ(36)].

* ღირსი მაქსიმე ბერძენის ნაშრომთა თანახმად, ათონის ივერიის ღმრთისმშობლის ხატი ქართული წარმომავლობისაა (და არა ნიკეური): ფაზისიდან (ფოთიდან) ან ტრაპიზონიდან – იხილეთ: pravenc.ru/text/293359.html

22 იანვარი (4 თებერვალი), შაბათი.

მოციქულისა 70-თაგანისა ტიმოთესი, მოწამისა წმიდისა პავლესი, რომელი იქმნა ეპისკოპოს ეფესოს შემდგომად იოანე მახარებელისა (†80-97);

ღირსმოწამისა ანასტასი სპარსისა (†628).

მოკ. ტიმოთესი: 2 ტიმ. I, 3-9. [დას. სჟ(290)-შუა]. ლკ. X, 1-15. [დას. ნ(50)]. რიგისა: 2 ტიმ. II, 11-19. [დას. სჟგ(293)]. ლკ. XVIII, 2-8. [დას. პჭ(88)].

23 იანვარი (5 თებერვალი), კვირიაკე. ხსნილია.

მეზვერისა და ფარისევლის კვირიაკე. ხმა I.

მღდელმოწამისა კლიმენტისა (კლიმისა), ანკვირელი ეპისკოპოსისა და მოწამისა აგათანგელოზისა (†312); რუსეთის ეკლესიის ახალმოწამეთა და

აღმსარებელთა (გარდამავალია).

ცისკარზე – სახარება I: მთ. XXVIII, 16-20. [დას. რივ(116)]. წირვაზე – მეზვერისა და ფარისევლის კვირიაკისა: 2 ტიმ. III, 10-15. [დას. სჟვ(296)]. ლკ. XVIII, 10-14. [დას. პთ(89)].

დიდმარხვის ტრიოდიონისა (სამ-საგალობელისა) და დიდმარხვისათვის სამკვირიანი მზადების დასაწყისი.

24 იანვარი (6 თებერვალი), ორშაბათი. ხსნილია.

დიდმარხვისათვის მზადების I,

უძღები შვილის შვიდეულის დასაწყისი.

მღდელთმთავრისა მელქისედეკისა (I), სრულიად საქართველოსა პირველისა კათალიკოს-პატრიარქისა, სვეტიცხოვლის განმაახლებელისა (†1033; ხსენება, ასევე, 1.X-ს); ღირსისა ქსენი (ევსებია) დედათდიაკონისა, რომაელისა (†V);

ნეტარისა ქსენიაპეტერბურგელისა (†XIX).

წირვაზე – რიგისა: 2 პეტ. I, 20-II, 9. [დას. 66].

მკ. XIII, 9-13. [დას. ნთ(59)];

მღდელთმთავრისა მელქისედეკისა: ებრ. VII, 26-VIII, 2. [დას. ტიბ(318)]. ინ. X, 9-16. [დას. ლვ(36)].

უძღები შვილის შვიდეული [2023 წელს: 24 იანვარი (6 თებერვალი)–30 იანვარი (12 თებერვალი)] ოთხშაბათსაც და პარასკევსაც ხსნილია ყოველითურთ ყოველთვის.

25 იანვარი (7 თებერვალი), სამშაბათი. ხსნილია.

გრიგოლ ღმრთისმეტყველისა, კონსტანტინოპოლელი პატრიარქისა, ნაზიანზელისა (საკვარაუდოდ,

წარმომავლობით ქართველი, †389/390);

მღდელთმთავრისა გაბრიელისა, იმერეთის ეპისკოპოსისა (ქოქოძე, †1896);

მღდელმოწამისა ვლადიმერისა, კიეველი მიტროპოლიტისა (ბოგოიავლინსკი; საქართველოს ეკლესიის ეგზარქოსი; †1918) (III-ქართულიდან).

ცისკარზე – წმ. გრიგოლისა: ინ. X, 1-9. [დას. ლვ(35)-შუა]. წირვაზე – რიგისა: 2 პეტ. II, 9-22. [დას. ჯზ(67)]. მკ. XIII, 14-23. [დას. ჯ(60)]. წმ. გრიგოლისა: ებრ. VII, 26-VIII, 2. [დას. ტიჱ(318)] (ბერძნულიდან), ან: 1 კორ. XII, 7-11. [დას. რნა(151)] (რუსულიდან). ინ. X, 9-16. [დას. ლვ(36)].

26 იანვარი (8 თებერვალი), თოხშაბათი. ხსნილია.

კეთილმსახურისა დიდისა მეფისა ყოვლისა საქართველოჲსა დავით აღმაშენებელისა (ბაგრატიონი; †1125); ღირსთა: ქსენოფონტესი, მეუღლისა მისისა მარიამისა და ძეთა მათთა არკადისა და იოანესი, კონსტანტინოპოლელთა (†V-VI).

ცისკარზე – წმ. დავითისა: ინ. X, 9-16. [დას. 36].

წირვაზე – რიგისა: 2 პეტ. III, 1-18. [დას. 68].

მკ. XIII, 24-31. [დას. ჯა(61)].

წმ. დავითისა: რომ. XIII, 1-10. [დას. რია(111)].

ინ. X, 1-9. [დას. ლვ(35)-შუა].

27 იანვარი (9 თებერვალი), ხუთშაბათი. ხსნილია.

მღდელთმთავრისა იოანე ოქროპირისა, კონსტანტინოპოლელი პატრიარქისა (აღმოხუმა პატიოსანთა ნაწილთა კომანიდან კონსტანტინოპოლს, 438);

ახალმოწამისა დიმიტრი ლაზისა, ცხუმელისა [სოხუმელისა], კონსტანტინოპოლელისა (†1784 ან †1785) („საქართველოს ეკლესიის წმიდათა ცხოვრებანი“-დან).

ცისკარზე – წმ. იოანესი: იან. X, 1-9. [დას. ლვ(35)-შუა]. წირვაზე – რიგისა: 1 იან. I, 8-II, 6. [დას. დთ(69)]. მკ. XIII, 31-XIV, 2. [დას. დბ(62)].

მღდელთმთავრისა იოანესი: ებრ. VII, 26-VIII, 2. [დას. ტიჱ(318)]. იან. X, 9-16. [დას. ლვ(36)].

28 იანვარი (10 თებერვალი), პარასკევი. ხსნილია.

ღირსისა ეფრემ ასურისა, ედესელისა (†373-379).

რიგისა: 1 იან. II, 7-17. [დას. ო(70)]. მკ. XIV, 3-9. [დას. დგ(63)]. ღირსისა: გალ. V, 22-VI, 2. [დას. სიგ(213)]. მთ. XI, 27-30. [დას. მგ(43)].

29 იანვარი (11 თებერვალი), შაბათი. ხსნილია.

მღდელმოწამისა ეგნატე ღმერთშემოსილისა (აღმოყვანება რომიდან ანტიოქიას, 108 წელს; †107);

მოწამისა მეფისა ამოტ დიდისა, კურაპალატისა (†829);

ჯუარისად, რომელი ეჩვენა ზეცით კონსტანტინე მეფესა დანთბსა ზედა (312 წელს) (IV-ქართული).

წირვაზე – წმ. ეგნატესი: ებრ. IV, 14-V, 6. [დას. ტი(311)]. მკ. IX, 33-41. [დას. მა(41)]; ან: წმ. ამოტისა: 2 ტიმ. II, 1-10. [დას. სჟბ(292)] და: ლკ. XII, 2-12. [დას. დგ(63)]; ან: იან. XV, 17-XVI, 2. [დას. ნბ(52)] (II-ქართულიდან). რიგისა: 2 ტიმ. III, 1-9. [დას. სჟე(295)]. ლკ. XX, 45-XXI, 4. [დას. რგ(103)].

30 იანვარი (12 თებერვალი), კვირიაკე.
უძღები შვილის კვირიაკე. ხმა II. ხსნილია.

კრება მსოფლიო მოძღვართა და დიდთა მღდელთმთავართა: ბასილი დიდისა, გრიგოლი ღმრთისმეტყველისა და იოანე ოქრომპირისა (მათი ერთობლივი ხსენება დაწესდა XI საუკუნის დასასრულს);

ხსენება მღდელმოწამისა იპოლიტესი, რომის პაპისა და მისთანა მოწამეთა: კენსორინესი, საბინესი, ქრისიაა ქალწულისა და სხვათა 20-თა (†III);

ღირსისა ზენონისა, ბასილი დიდის მოწაფისა (†V).

ცისკარზე – სახარება II: მკ. XVI, 1-8. [დას. ო(70)]. წირვაზე – უძღები შვილის კვირიაკისა: 1 კორ. VI, 12-20. [დას. რლე(135)]. ლკ. XV, 11-32. [დას. ოთ(79)]. მღდელთმთავართა: ებრ. XIII, 7-16. [დას. ტლდ(334)]. მთ. V, 14-19. [დას. ია(11)].

31 იანვარი (13 თებერვალი), ხორციელის ორშაბათი.
დიდმარხვისათვის მზადების II,
ხორციელის შვიდეულის დასაწყისი. ხსნილია.

მოწამეთა და საკვირველთმოქმედთა, უვერცხლოთა მკურნალთა: კვიროსისა და იოანესი (მათი ხსენება, ასევე, 28.VI-ს) და მათთანა მოწამეთა: ათანასიასი და ასულთა მისთა: თეოდოტიასი, თეოქტისტისა (თეოქტისტასი) და ევდოქსიასი (†311).

რიგისა: 1 იბ. II, 18-III, 10. [დას. ოა(71)]. მკ. XI, 1-11. [დას. მთ(49)]. უვერცხლოთა: 1 კორ. XII, 27-XIII, 8. [დას. რნგ(153)]. მთ. X, 1, 5-8. [დას. ლდ(34)-შუა].

თთუესა ფებერვალსა: სამთა უკუე წელთა ჰქონან დღენი კჷ(28), ხოლო მეოთხესა – კთ(29).

დღეთა ფებერვალისათა ჰქონან ჟამნი ია(11), და ღამეთა – ჟამნი იგ(13). (ჟამნებიდან)

1(14) თებერვალი, ხორციელის სამშაბათი. ხსნილი. მიგებების წინადღესასწაული (ჟამნებიდან).

მოწამისა ტრიფონ ნიკეელისა (†250).

წირვაზე – რიგისა (სამშაბათისა): 1 ინ. III, 10-20. [დას. ობ(72)]. მკ. XIV, 10-42. [დას. დდ(64)]; და ოთხშაბათისა: 1 ინ. III, 21-IV, 6. [დას. ოგ(73)]. მკ. XIV, 43-XV, 1. [დას. დე(65)]. მოწამისა: რომ. VIII, 28-39. [დას. ჟთ(99)]. ლკ. X, 19-21. [დას. ნა(51)-შუა]. დღესა ჰქონან ჟამნი ი(10), და ღამესა – ჟამნი იდ(14).

2(15) თებერვალი, ხორციელის ოთხშაბათი. მარხვა, ხსნილია თევზით.

მიგებებაჲ (მიჭუმაჲ) უფლისა ღმერთისა და მაცხოვრისა ჩუენისა იესუ ქრისტესი. ლამპრობა.

ცისკარზე: ლკ. II, 25-32. [დას. ᲩᲗ(8)]. წირვაზე: ებრ. VII, 7-17. [დას. ტივ(316)]. ლკ. II, 22-40. [დას. ზ(7)].

სადიდებელი: „გადიდებთ შენ, ცხოვრებისმომცე-მელო ქრისტე, და პატივს-ვსცემთ ყოვლადწმიდასა მშობელსა შენსა, რამეთუ წესისაებრ შჯულისა, ტაძრად უფლისა მიგიყუანა შენ“.

„ღირს არს...“-ის ნაცვლად: „ღმრთისმშობელო ქალწულო, სასოებათ ქრისტეანეთათ, დაგკფარე, დაგკცევ და გუაცხოვნენ, რამეთუ შენ ზედა დაგკც სასოებაჲ“. „წერილთა მიერ შჯულისათა მოგუეცწა-ვა ჩუენ მორწმუნეთა, ვითარმედ ყოველი წული, პირველ საშობსა განმღებელი, წმიდა უფლისა იწო-

დოს; აჰა, დღეს ვიხილეთ ჩუენ პირმშოდ ზეცით და ქუეყანით, და სარწმუნოებით ვადიდებთ“ [წარგზავნის – 8(21) თებერვალი – ჩათვლით].

კონდაკი მიგებებისად
(წმ. გიორგი მთაწმიდელის თუენიდან)

რომელმან საშოდ ქალწულებრი განსწმიდე შობითა შენითა და ჴელნი სჯმეთისნი აკურთხენ, ვითარცა გშუენოდა, უსწრვე ანწცა და მაცხოვენ ჩუენ, ქრისტე ღმერთო, და დაამშჯდე ბრძოლათა შინა მოქალაქობად, და დაამტკიცენ მეფენი, რომელნი შეიყუარენ, მხოლოთ კაცთმოყუარე.

3(16) თებერვალი, ხორცჱიელის ხუთშაბათი. ხსნილი.

მიგებების შემდგომი დღესასწაული – 8(21) თებერვალამდე. ხსენება მართალთა: სვიმეონ ღმერთისმიმქუმელისა და ანნა წინასწარმეტყველისა (†I);

მოწიქულთა სწორისა ნიკოლოზისა, იაპონელი მთავარეპისკოპოსისა (†1912).

რიგისა: 1 ინ. IV, 20-V, 21. [დას. ოდ(74)]. მკ. XV, 1-15. [დას. დვ(66)]. მართალთა: ებრ. IX, 11-14. [დას. ტკა(321)-შუა]. ლკ. II, 25-38. [დას. ᲩᲗ(8)].

4(17) თებერვალი, ხორცჱიელის პარასკევი. მარხვა.

ღირსისა ევაგრესი, ცხინვალელის მთავარეპისკოპოსი, ღირსი შიო მღვიმელის თანამოღვაწისა (†VI);

ღირსისა ისიდორე პელუსიელისა (360; †436-440). წირვაზე – რიგისა: 2 ინ. I, 1-13. [დას. ოე(75)].
მკ. XV, 22, 25, 33-41. [დას. ᲩᲗ(68)].

ღირსისა: გალ. V, 22-VI, 2. [დას. სიგ(213)] და: მთ. XI, 27-30. [დას. 43]; ან: ლკ. VI, 17-23. [დას. 24].

5(18) თებერვალი, ხორციელის შაბათი.
მიცვალებულთა ხსენება (აღესრულება ხსენება ყოველთა საუკუნითგან მიცვალებულთა მართლმადიდებელთა ქრისტეანეთა, მამათა და ძმათა ჩვენთა).
ქალწულმოწამისა აგათიაჲ (აღათიაჲ) სიცილიელისა, კატანელისა († 251); პოლიევქტო ახლისა, კონსტანტინოპოლელი პატრიარქისა († 970; მის დროს დაარსდა, დედით ქართველი, ღირსი ათანასე ათონელის „დიდი ლავრა“).
რიგისა: 1 კორ. X, 23-28. [დას. რმ(146)].
ლკ. XXI, 8-9, 25-27, 33-36. [დას. რე(105)].
მიცვალებულთა: 1 თეს. IV, 13-17. [დას. სი(270)].
ინ. V, 24-30. [დას. ივ(16)].

6(19) თებერვალი, ხორციელის კვირიაკე. ხსნილი.
საშინელი სამსჯავროს ხსენება. ხმა III.
ღირსისა არსენ იყალთოელისა (ვაჩეს ძე, † 1127);
ღირსისა ვუკოლესი (ბუკოლესი), სმირნელი ეპისკოპოსისა († 100-105).
ცისკარზე – სახარება III: მკ. XVI, 9-20. [დას. 71].
წირვაზე – ხორციელის კვირიაკისა: 1 კორ. VIII, 8-IX, 2. [დას. რმ(140)]. მთ. XXV, 31-46. [დას. რვ(106)].
ხორცთა აკრება (ხორცით დაურწყება) – ამიერიდან აღდგომამდე ხორცი აღარ იჭმეება.

7(20) თებერვალი, ყველიერის ორშაბათი.
დიდმარხვისათვის მზადების III,
ყველიერის შვიდეულის დასაწყისი.
კეთილმსახურისა იმერთა მეფისა სოლომონისა (II), სამშობლოსათვის თავდადებულისა († 1815);

ღირსისა პართენისა, ლამფსაკიელი ეპისკოპოსისა (†IV); ღირსისა ლუკა ელადელისა (†946/953);

ღირსთა: იოანესი (მაისურაძე, †1957) და გიორგი-იოანესი (მხეიძე, †1962), აღმსარებელთა, ბეთანიელთა (აღმოყვანება, 2014 წელს).

წირვაზე – რიგისა: 3 ინ. I, 1-15. [დას. ოვ(76)].

ლკ. XIX, 29-40; XXII, 7-39. [დას. ჟვ(96)].

მეფისა სოლომონისა (I-დან): რომ. XIII, 1-10. [დას. რიბ(111)]. ინ. X, 1-9. [დას. ლვ(35)-შუა].

ყველიერის მსგეფსი (შვიდეული) [2023 წელს: 7(20)–13(26) თებერვალი] ხსნილია ყოვლითურთ, გარდა ხორცისა, ყოველთვის.

8(21) თებერვალი, ყველიერის სამშაბათი.

წარგზავნა უფლის მიგებების დღესასწაულისა.

დიდმოწამისა თეოდორე სტრატილატისა, ჰერაკლიელისა (†IV); წინასწარმეტყველისა ზაქარიაა „ნამგლისმხილველისა“ (12-თავანი; †620/520 წელს ქრისტეს შობამდე);

წირვაზე – რიგისა: იუდ. I, 1-10. [დას. ოზ(77)].

ლკ. XXII, 39-42, 45-XXIII, 1. [დას. რთ(109)].

ყველიერის ოთხშაბათის მწუხრზე

იწყება ღირსი ეფრემ ასურის ლოცვის წაკითხვა.

9(22) თებერვალი, ყველიერის ოთხშაბათი.

მოწამისა ნიკიფორესი, ასურეთის ანტიოქიელისა (†253-268); ღირსისა გაბრიელისა, აღმსარებელისა და სალოსისა (აღმოყვანება, 2014 წელს).

წირვა არ აღევლინება. VI ჟამზე: იოველ. II, 12-26. მწუხრზე: იოველ. III, 12-21.

10(23) თებერვალი, ყველიერის ხუთშაბათი.

ღირსისა შიო დიდისა, მღვიმელისა, საკვირველთმოქმედისა (†VI) (შიოობა) (გარდამავალია);

ღირსისა იოანე ჭიმჭიმელისა, ფილოსოფოსისა (†XIII); მღდელმთწამისა ხარალამპი საკვირველთმოქმედისა, მაგნესიელი ეპისკოპოსისა და მისთანა მოწამეთა: პორფირისა, ბაპტისა (დავკტისა) და სამთა დედათა (†198/202).

ცისკარზე – ღირსისა შიოსი: მთ. XI, 27-30. [დას. მგ(43)]. წირვაზე – რიგისა: იუდ. I, 11-25. [დას. თპ(78)]. ლკ. XXIII, 1-34, 44-56. [დას. რი(110)].

ღირსისა შიოსი: გალ. V, 22-VI, 2. [დას. სიგ(213)].
ლკ. VI, 17-23. [დას. კდ(24)].

11(24) თებერვალი, ყველიერის პარასკევი.

ღირსისა ნინოსი, სამთავროს წმიდა ნინოს დედათა მონასტრის განმაახლებელისა (ამილახვარი, 1784, †1839);

მღდელმოწამისა ვლასისა, სებასტიელი ეპისკოპოსისა და მისთანა წამებულთა 2-თა ყრმათა და 7-თა დედათა (†315-316); მართლისა თეოდორასი, საბერძნეთის დედოფლისა, წმიდათა ხატთა თაყვანისცემის აღმდგენელისა, რომელმაც განამყარა მართლმადიდებლობა (815; †867).

პოვნად პატიოსანთა ნაწილთად (ყორცთა) წინადსწარმეტყველისა ზაქარიასი, იოანე ნათლისმცემელისა მამისათად (451 წელს) (ბერძნულიდან).

წირვა არ აღევლინება. VI ჟამზე: ზაქ. VIII, 7-17.
მწუხრზე: ზაქ. VIII, 19-23.

12(25) თებერვალი, ყველიერის შაბათი.

მოღუაწეებით განბრწყინვებულთა ყოველთა ღირსთა და ღმერთშემოსილთა მამათა ჩუენთანსა და ყოველთა ღირსთა დედათა (გარდამავალია);

კრება ᲝᲗᲔᲠᲘᲡ ყოვლადწმიდა ღმრთისმშობლის ხატისა. ხსენება ღირსისა პრეხორესი, იერუსალიმის ქართველთა ჯვარის მონასტრის განმაახლებელისა (შავთელი, †1066), მღდელმოწამისა ლუკა იერუსალიმელისა, იღუმენისა (მუხაის ძე, აბაშიძე, †1273-1277), ღირსმოწამისა ნიკოლოზისა (დვალი, †1314) – იერუსალიმის ქართველთა ჯვარის მონასტერში მაჰმადიანთაგან წამებულისა, და იერუსალიმის ქართველთა მონასტრებში ცხოვრებულთა ყოველთა ქართველთა მოწამეთა და ღირსთა მამათა (†IV-XVIII); მელეტისა, დიდისა ანტიოქიისა პატრიარქისა (†381).

ᲦᲛᲠᲗᲘᲡᲛᲨᲝᲑᲔᲚᲘᲡᲐ: ცისკარზე: ლკ. I, 39-49, 56. [დას. დ(4)]. წირვაზე: ფილიპ. II, 5-11. [დას. სმ(240)]. ლკ. X, 38-42; XI, 27-28. [დას. ნდ(54)].

რიგისა: რომ. XIV, 19-26. [დას. რიე(115)]. მთ. VI, 1-13. [დას. იგ(16)]. ყოველთა ღირსთა: გალ. V, 22-VI, 2. [დას. სიგ(213)]. მთ. XI, 27-30. [დას. მგ(43)].

13(26) თებერვალი, ყველიერის, მიტევების კვირიაკე. ხმა IV. სამოთხიდან ადამის განდევნის ხსენება.

ღირსისა მარტინიანე კესარია-პალესტინელისა (†IV-V); ღირსისა სვიმეონ (ერობაში სტეფანე ნემანია, სერბეთის მეფე), მირონმდინარისა (†1200).

ცისკარზე – სახარება IV: ლკ. XXIV, 1-12. [დას. რიბ

(112)]. წირვაზე – ყველიერის კვირიაკისა:
რომ. XIII, 11-XIV, 4. [დას. რიბ(112)].
მთ. VI, 14-21. [დას. იზ(17)].
დიდმარხვის აღების ღამე.
ტრადიციისამებრ, ორშაბათის მწუხრის შემდეგ,
სრულდება წესი შენდობისა.

14(27) თებერვალი, ორშაბათი. დიდმარხვა*.
დიდმარხვის („წმიდად ორმეოცე“-ს)
I შვიდეულის დასაწყისი**.

ღირსისა მღდელმთხზონისა იოანიონ ქართველისა, ახლისა, მთაწმიდელისა (ყანჩაველი, †1864);

ღირსისა ავქსენტისა, ბითვინიელი იღუმენისა, საკვირველთმოქმედისა (†470); მოკიქულთა სწორისა კირილესი, სლოვენთა მოძღვრისა (†869).

VI ჟამზე: ეს. I, 1-20.

მწუხრზე: დაბად. I, 1-13. იგავ. I, 1-20.

* დიდმარხვაა ლაზარეს შაბათამდე – 2023 წელს: 26 მარტის (8 აპრილის) ჩათვლით.

** დიდმარხვის I შვიდეულის ორშაბათს, სამშაბათს, ოთხშაბათსა და ხუთშაბათს, დიდი სერობის ჟამზე იგალობება წმ. ანდრია კრეტელი მთავარეპისკოპოსის (ხსენება 4/17 ივლისს) სინანულის გალობანი („დიდი კანონი“).

15(28) თებერვალი, სამშაბათი. დიდმარხვა.

მოკიქულისა 70-თაგანისა, მღდელმოწამისა ონისიმესი, მოწაფისა წმიდისა პავლე მოკიქულისად, რომელი მონად იყო ფილიმონისი (ფილიმ. I, 16) (†I-II).

VI ჟამზე: ეს. I, 19-II, 3.

მწუხრზე: დაბად. I, 14-23. იგავ. I, 20-33.

მარტი

ორშაბათი		6	13	20	27
სამშაბათი		7	14	21	28
ოთხშაბათი	1	8	15	22	29
ხუთშაბათი	2	9	16	23	30
პარასკევი	3	10	17	24	31
შაბათი	4	11	18	25	
კვირიაკე	5	12	19	26	

16 თებერვალი (1 მარტი), ოთხშაბათი. დიდმარხვა.
მოწამეთა: პამფილე ხუცისა (†307-309);
ღირსისა მარუთასი, მესოპოტამიელი ეპისკოპოსისა (†422; სავარაუდოდ, თბილისელი – ბერძნულიდან).
ლიტურგია პირველშეწირულისა. VI ჟამზე: ეს. II, 3-11. მწუხრზე: დაბად. I, 24-II, 3. იგავ. II, 1-22.

17 თებერვალი (2 მარტი), ხუთშაბათი. დიდმარხვა.
დიდმოწამისა თეოდორე ტირონისა (†IV);
მღდელმოწამისა თეოდორე აჭარელისა, მღდელმონაზონისა, ოსმალოთაგან წამებულისა (†XIX).
VI ჟამზე: ეს. II, 11-21.
მწუხრზე: დაბად. II, 4-19. იგავ. III, 1-18.

დღესა ჰქონან ჟამნი იაᲗ(11), და ღამესა ჟამნი იგᲗ(13).

18 თებერვალი (3 მარტი), პარასკევი. დიდმარხვა.
სამოქალაქო უქმე (II-ქართულიდან).

მღდელთმთავრისა ნიკოლოზისა, ყოვლისა საქართველოჲსა კათალიკოს-პატრიარქისა (ბაგრატიონი, †1591); ლეონ (ლეონტ) (I) დიდისა, რომის პაპისა, ღმრთისმეტყველისა (†461).

ლიტურგია პირველშეწირულისა.

VI ჟამზე: ეს. III, 1-14.

მწუხრზე: დაბად. II, 20-III, 20. იგავ. III, 19-34.

ამბაონის ლოცვის შემდეგ აღესრულება დიდმოწამე თეოდორე ტირონის სავედრებელი კანონი და წანდილის კურთხევა.

19 თებერვალი (4 მარტი), დიდმარხვის I შაბათი.

სასწაულისა ქმნილისა დიდმოწამისა თეოდორე ტირონისა (†IV) მიერ, რომელსა ვყოფთ წანდილით მოხსენებასა (თევდორობა; გარდამავალია);

მოციქულისა 70-თაგანისა არქიპოჲსი, მოწაფისა წმიდისა პავლე მოციქულისაჲ (ფილემ. I, 2) (†I);

პირველი საუკუნის ლაზთა პირველმოწამეთა*: მაქსიმესი, თეოდოტისი, ევსუქისი და ასკლიპიადოსი (†41) (ბერძნულიდან და II-ქართულიდან).

წირვა წმ. იოანე ოქროპირისა. წირვაზე – დიდმარხვის I შაბათისა: ებრ. I, 1-12. [დას. ტგ(303)].
მკ. II, 23-III, 5. [დას. ი(10)].

დიდმოწამისა: 2 ტიმ. II, 1-10. [დას. სჟბ(292)].
ინ. XV, 17-XVI, 2. [დას. ნბ(52)].

* წყარო: ΜΑΓΔΑΛΗΝΗΣ ΜΟΝΑΧΗΣ. ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ. ΙΕΡΟΝ ΓΥΝ. ΗΣΥΧΑΣΤΗΡΙΟΝ ΄΄ΑΝΑΛΗΨΕΩΣ΄΄ ΚΟΖΑΝΗΣ ΑΘΗΝΑΙ 1983, ΜΗΝ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ. ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΤΟΥ ΜΕΤΑ ΧΡΙΣΤΟΝ ΑΙΩΝΟΣ, ΜΑΞΙΜΟΣ, ΘΕΟΔΟΤΟΣ, ΗΣΥΧΙΟΣ, ΑΣΚΛΗΠΙΟΔΟΤΗ, ΑΠΟ ΜΙΓΓΡΕΛΙΑ, ΑΛΛΟΙΩΣ ΚΟΛΧΙΔΑ Η ΛΑΖΙΚΗ ΤΟΥ ΚΑΥΚΑΣΟΥ.

20 თებერვალი (5 მარტი), დიდმარხვის I, წმიდათა და პატიოსანთა ხატთა თაყვანისცემის კვირიაკე. ხმა V.

კრება (ზეიმი) მართლმადიდებლობისა.

ღირსისა ლეონტისა (ლეონისა), კატანელი ეპისკოპოსისა (†780).

წირვა წმ. ბასილი დიდისა.

ცისკარზე – სახარება V: ლკ. XXIV, 12-35. [დას. რიგ(113)]. წირვაზე – დიდმარხვის I კვირიაკისა:

ებრ. XI, 24-26, 32-XII, 2. [დას. ტკბ(329)-შუა].

ინ. I, 43-51. [დას. ე(5)].

„ღირს არს...“-ის ნაცვლად: „შენდამი იხარებს, მიმადლებულო...“ (იხილეთ გვ. 13).

21 თებერვალი (6 მარტი), ორშაბათი. დიდმარხვა. დიდმარხვის II შვიდეულის დასაწყისი.

ევსტათი დიდისა, აღმსარებელისა, ანტიოქიელი პატრიარქისა, ქართლისა ეკლესიის მაკურთხეველისა (†337/360) (ცხოვრებანიდან);

ღირსისა ტიმოთე სიმბოლელისა (†795).

VI ჟამზე: ეს. IV, 2-V, 7.

მწუხრზე: დაბად. III, 21-IV, 7. იგავ. III, 34-IV, 22.

22 თებერვალი (7 მარტი), სამშაბათი. დიდმარხვა.
წმიდათა მოწამეთა 9-თა ყრმათა კოლაელთა, ქვებით ჩაქოლილთა (†VI) (მათი სახელები ძველ წყაროებში არ დასტურდება); ევგენიელ მოწამეთა (პოვნა ნაწილთა, 395-423 ან 607-610 წლებში).
VI ჟამზე: ეს. V, 7-16.
მწუხრზე: დაბად. IV, 8-15. იგავ. V, 1-15.

23 თებერვალი (8 მარტი), ოთხშაბათი. დიდმარხვა.
სამოქალაქო უქმე (II-ქართულიდან).
მღდელმოწამისა პოლიკარპოსისა, ზმირნელი (სმირნელი) ეპისკოპოსისაჲ, რომელი დაემოწაფა ღმრთისმეტყველსა იოანეს ევნატის თანა ღმერთშემოსილისა და შემდგომად ბოკოლი (ვუკოლე) ზმირნელი ეპისკოპოსისა ჴელთადასხმულ იქმნა ეპისკოპოსთა მიერ (†167); წმიდისა გორგონიასი, გრიგოლ ღმრთისმეტყველის დისა (†372) (III-ქართულიდან); ნეტარისა მატრონა მოსკოველისა (აღმოყვანება, 1998); ზინობისა, თეთრიწყაროელი მიტროპოლიტისა (მაჟუგა; †1985) („ცხოვრებანიდან“).
ლიტურგია პირველშეწირულისა. VI ჟამზე: ეს. V, 16-25. მწუხრზე: დაბად. IV, 16-26. იგავ. V, 15-VI, 3. იოანე ნათლისმცემელისა: 1) ეს. XL, 1–3, 9; XLI, 17-18; XLV, 8; XLVIII, 20–21; LIV, 1;
2) მალაქ. III, 1–3, 5–7, 12, 17-18; IV, 4–6;
3) სიბრძ. IV, 7, 16–17, 19–20; V, 1–7.

24 თებერვალი (9 მარტი), ხუთშაბათი. დიდმარხვა.
პირველად (IV) და მეორედ (452) პოვნა პატი-

ოსნისა თავისა წმიდისა დიდებულისა წინასწარმეტყველისა, წინამორბედისა და ნათლისმცემელისა იოანესი* (რომლისა პატიოსანი თავი იპოვა ნებითა და გამოჩინებითა წინამორბედისადთა ორთა ვიეთმე მონაზონთა მიერ).

ლიტურგია პირველშეწირულისა. კისკარზე – ნათლისმცემელისა: ლკ. VII, 17-30 [დას. ლა(31)].

VI ჟამზე: ეს. VI, 1-12.

მწუხრზე: დაბად. V, 1-24. იგავ. VI, 3-20.

ლიტურგიაზე – ნათლისმცემელისა: 2 კორ. IV, 6-15. [დას. როვ(176)]. მთ. XI, 2-15. [დას. მ(40)].

სადიდებელი: „გადიდებთ შენ, ნათლისმცემელთ მაცხოვრისათ იოვანე, და პატივს-ვსცემთ ყოვლადდიდებულსა თავის პოვნასა შენსა“.

25 თებერვალი (10 მარტი), პარასკევი. დიდმარხვა.

მღდელთმთავრისა ტარასისა, კონსტანტინოპოლელი პატრიარქისა, რომელმან პატიოსანთა ხატთა თაყვანისცემა იქადაგა (†806).

ლიტურგია პირველშეწირულისა.

VI ჟამზე: ეს. VII, 1-14.

მწუხრზე: დაბად. V, 32-VI, 8. იგავ. VI, 20-VII, 1.

26 თებერვალი (11 მარტი), დიდმარხვის II შაბათი.

მიცვალებულთა ხსენება.

მღდელთმთავრისა პორფირისა, ღაზელი მთავარეპისკოპოსისა (†420/450).

წირვა წმ. იოანე ოქროპირისა.

წირვაზე – დიდმარხვის II შაბათისა: ებრ. III, 12-

16. [დას. ტთ(309)]. მკ. I, 35-44. [დას. ვ(6)].

მიცვალებულთა: 1 თეს. IV, 13-17. [დას. სთ(270)]. ინ. V, 24-30. [დას. ივ(16)].

27 თებერვალი (12 მარტი),
დიდმარხვის II კვირიაკე. ხმა VI.

მღდელთმთავრისა გრიგოლ პალამასი, თესალონიკელი მთავარეპისკოპოსისა, საკვირველთმოქმედისა (†14.11.1357/1359) (გარდამავალია);

ღირსისა პროკოპი (პროკოფი) აღმსარებელისა, დეკაპოლელისა (ათქალაქელისა) (†VIII); მაკარისა, იერუსალიმელი პატრიარქისა, რომელმან აღამაღლა უფლის ცხოველსმყოფელი ჯვარი (†333-335).

კრება ყოველთა ღირსთა მამათა კიევო-პეჩერელთა (გარდამავალია).

წირვა წმ. ბასილი დიდისა. ცისკარზე – სახარება VI: ლკ. XXIV, 36-53. [დას. რიდ(114)].

დიდმარხვის II კვირიაკისა: ებრ. I, 10-II, 3. [დას. ტდ(304)]. მკ. II, 1-12. [დას. ზ(7)].

წმ. გრიგოლისი: ებრ. VII, 26-VIII, 2. [დას. ტიჱ(318)]. ინ. X, 9-16. [დას. ლვ(36)].

„ღირს არს...“-ის ნაცვლად: „შენდამი იხარებს, მიმადლებულო...“ (იხილეთ გვ. 13).

28 თებერვალი (13 მარტი), ორშაბათი.
დიდმარხვის III შვიდეულის დასაწყისი.

ღირსისა ბასილი აღმსარებელისა, დეკაპოლელისა (ათქალაქელისა) [†750; ღირსისა პროკოპი აღმსარებლის, დეკაპოლელის თანამოღვაწე];

ღირსისა იოანე-კასიანე რომაელისა, მისილიელი იღუმენისა (†435; ხსენება 29 თებერვალს).

VI ჟამზე: ეს. VIII, 13-IX, 7.

მწუხრზე: დაბად. VI, 9-22. იგავ. VIII, 1-21.

თთუმსა მარტსა:

ჰქონან დღენი ლა(31). დღეთა ჰქონან ჟამნი იბ(12), და ღამეთა – ჟამნი იბ(12). (ჟამნებიდან)

1(14) მარტი, სამშაბათი. დიდმარხვა.

ღირსმოწამისა ევდოკიასი (ევდუკიადსი), რომელი იყო სამარიტელი პირველად და მერმე მოიქცა და იქმნა ქრისტეანე და იწამა ქრისტესთჳს, ჰელიოპოლელისა, იღუმენიასი (†160-170).

VI ჟამზე: ეს. IX, 9-X, 4.

მწუხრზე: დაბად. VII, 1-5. იგავ. VIII, 32-IX, 11.

2(15) მარტი, ოთხშაბათი. დიდმარხვა.

მღდელმოწამისა თეოდოტე აღმსარებელისა, კვიპრესის კვირინელი ეპისკოპოსისა (†326).

ლიტურგია პირველშეწირულისა. VI ჟამზე: ეს. X, 12-20. მწუხრზე: დაბად. VII, 6-9. იგავ. IX, 12-18.

3(16) მარტი, ხუთშაბათი. დიდმარხვა.

იოვანესი (ოქროპირ) (IV), ყოვლისა საქართველოჲსა კათოლიკოს-პატრიარქისა (†1001);

მოწამეთა: ევტროპისი, კლეონიკესი და ბასილისკოსი (კომანში აღსრულებულისა), ამასიელთა (†IV).

VI ჟამზე: ეს. XI, 10-XII, 2.

მწუხრზე: დაბად. VII, 11-VIII, 3. იგავ. X, 1-22.

4(17) მარტი, პარასკევი. დიდმარხვა.

ღირსისა გერასიმე (ჯერასიმე) იორდანისპირელისაჲ (†475).

ლიტურგია პირველშეწირულისა.

VI ჟამზე: ეს. XIII, 2-13.

მწუხრზე: დაბად. VIII, 4-21.

იგავ. X, 31-XI, 12.

5(18) მარტი, დიდმარხვის III შაბათი.

მიცვალებულთა ხსენება.

მოწამისა კონონ ისავრიელისა (†I-II);

ღირსმოწამისა კონონ მებაღისა (მებოსტნისა), გალილეის ნაზარეთელისა (†250);

ნიკოლოზ სერბისა, ოხრიდისა და ჟიჩის ეპისკოპოსისა (ველიმიროვიჩი; 1881; †1956).

წირვა წმ. იოანე ოქრომპირისა. დიდმარხვის III შაბათისა: ებრ. X, 32-38. [დას. ტკე(325)]. მკ. II, 14-17. [დას. ჱ(8)]. მიცვალებულთა: 1 თეს. IV, 13-17. [დას. სო(270)]. ინ. V, 24-30. [დას. ივ(16)].

დღესა ჰქონან ჟამნი იბ(12), და ღამესა – ჟამნი იბ(12).

6(19) მარტი, დიდმარხვის III კვირიაკე, ჯვარის თაყვანისცემისა. ხმა VII.

მღდელმოწამისა დოსითეოზისა, ქუთათელი მიტროპოლიტისა (წერეთელი, †1820);

ამორეველ 42-თა მოწამეთა მხედართა: კონსტანტინესი, აეტისა, თეოფილესი, თეოდორესი, მელისენესი, კალისტესი, ბასოსი, კრატეროსი, კირილესი და სხვათა მათთანა (†845);

პოვნა პატიოსნისა ჯვარისა (ძელისა ცხოვრებისაჲ) და სამსჭვალთა წმიდისა ელენე დედოფლის მიერ იერუსალიმს (326 წელს).

წმ. ბასილი დიდის წირვა. ცისკარზე – სახარება VII: ინ. XX, 1-10. [დას. ᲙᲒ(63)]. ცისკარზე ჯვარის გამობრძანება და მისი თაყვანისცემა. წირვაზე – დიდმარხვის III კვირიაკისა: ებრ. IV, 14-V, 6. [დას. ᲢᲘ(311)]. მკ. VIII, 34-IX, 1. [დას. ᲚᲖ(37)].

„ღირს არს...“-ის ნაცვლად: „შენდამი იხარებს, მიმადლებულო...“ (იხილეთ გვ. 13).

7(20) მარტი, ორშაბათი. დიდმარხვის IV, ჯვარის თაყვანისცემის შვიდეულის დასაწყისი.

მღდელმოწამეთა ხერსონელ ეპისკოპოსთა: ბასილისა († 309), ეფრემისა († 315), ევგენისა († 311), კაპიტონისა († 325-ის შემდეგ), ეთერისა (ესთერისა) († 324), აგათოდორესი († 311) და ელპიდისა († 311);

წინასწარმეტყველთა: მოსჩსი და აჰრონისი.

I ჟამზე შესრულდება ჯვარის თაყვანისცემა.

VI ჟამზე: ეს. XIV, 24-32. მწუხრზე: დაბად. VIII, 21-IX, 7. იგავ. XI, 19-XII, 6. 40-თა სებასტიელ მოწამეთა: 1) ეს. XLIII, 9-14. 2) სიბრძ. სოლ. III, 1-9. 3) სიბრძ. სოლ. V, 15-VI, 3.

8(21) მარტი, სამშაბათი. დიდმარხვა.

40-თა მოწამეთა, სებასტიას ტბასა შინა წამებულთა (დიდმარხვის განზოგების გამო, მათი დღესასწაულის მსახურება გადმოდის 9 მარტიდან); ღირსისა თეოფილაქტე აღმსარებელისა, ნიკომი-

დიელი მიტროპოლიტისა (†842-845).

ლიტურგია პირველშეწირულისა. ცისკარზე – ლკ. XXI, 12-19 [დას. რვ(106)]. VI ჟამზე: ეს. XXV, 1-9. მწუხრზე: დაბად. IX, 8-17. იგავ. XII, 8-22.

ლიტურგიაზე: 40-თა მოწამეთა: ებრ. XII, 1-10. [დას. ტლა(331)]. მთ. XX, 1-16. [დას. პ(80)].

40-თა სებასტიელ მოწამეთა სადიდებელი:

„გადიდებთ თქუენ, მრავალთა ტანჯვათა დამთმენელნო, წმიდანო ორმეოცნო სებასტიელნო მოწამენო, და ვადიდებთ პატიოსანსა წამებასა თქუენსა, რომელ ქრისტეს ღმრთისათჳს თავს იდეთ“.

9(22) მარტი, ოთხშაბათი. დიდმარხვა.

განზოგება (განახევრება) დიდმარხვისა.

40-თა მოწამეთა, სებასტიას ტბასა შინა წამებულთა: კირიონისა, კანდიდესი, დომნესი, ევსუქისა, ირაკლისა, სმარაგდესი, ევნოიკესი, უალენტისა (ვალენტისა), ვივიანესი, კლავდისა, პრისკესი, თეოდულესი, ევტიქისა, იოანესი, ქსანთისა, ილიანესი, სისინისა, ანგიასი, აეტისა, ფლაბისა, აკაკისა, ეკდიკისა (ეკდიტისა), ლისიმაქესი, ალექსანდრესი, ელიასი, გორგონისა, თეოფილესი, დომეტიანესი, გაიოზისა, ლეონტისა, ათანასესი, კირილესი, საკერდონისა, ნიკოლოზისა, უალერისა (ვალერისა), ფილოქტიმონესი, სევერიანესი, ქუდიონისა, მელიტონისა და აგლაისა (†320); წმიდისა კესარი მკურნალისა, წმ. გრიგოლ ღმრთისმეტყველის ძმისა (სავარაუდოდ, ქართველი; †369).

ლიტურგია პირველშეწირულისა.

I ჟამზე შესრულდება ჯვარის თაყვანისცემა.

VI ჟამზე: ეს. XXVI, 21-XXVII, 9. მწუხრზე: დაბად. IX, 18-X, 1. იგავ. XII, 23-XIII, 9.

10(23) მარტი, ხუთშაბათი. დიდმარხვა.

ღირსისა იოანე ხახულელისა, „ოქროპირად“ წოდებულისა (†XI);

მოწამისა კოდრატე კორინთელისა და მისთანა 5-თა მოწამეთა: კვიპრიანესი, დიონისესი, ანექტისა, პავლესი და კრისკენტისა (†249-259).

VI ჟამზე: ეს. XXVIII, 14-22.

მწუხრზე: დაბად. X, 32-XI, 9. იგავ. XIII, 20-XIV, 6.

11(24) მარტი, პარასკევი. დიდმარხვა.

მღდელთმთავრისა სოფრონისა, იერუსალიმელი პატრიარქისა (†638-644) და მოძღვრისა მისისა ნეტარისა იოანე მოსხისა, „ლიმონარის“ ავტორისა (სავარაუდოდ ქართველი; VI, დამასკო; †619/634, რომი).

ლიტურგია პირველშეწირულისა.

VI ჟამზე: ეს. XXIX, 13-23.

მწუხრზე: დაბად. XII, 1-7. იგავ. XIV, 15-26.

სადილის ჟამის ბოლოს აღესრულება ჯვარის თაყვანისცემა, რის შემდეგაც ჯვარს, აღსავლის კარებით, შეაბრძანებენ საკურთხეველში.

12(25) მარტი, დიდმარხვის IV შაბათი.

მიცვალებულთა ხსენება.

კეთილმსახურისა მეფისა მოწამისა დემეტრე თავდადებულისა (†1289); გრიგოლ (I) დიდისა, დია-

ლოღინისა, რომის პაპისა (†604); ღირსისა სვიმეონ ახლისა ღმრთისმეტყველისა (†1021/1022); ღირსისა თეოფანე აღმსარებელისა, საკვირველთმოქმედისა, სიღრიანელი მამასახლისისა, რომელი იტანჯა წმიდათა ხატთა თაყვანისცემისათვის (†818); მართლისა ფინეზისა (†1500 წელს ქრისტეს შობამდე).

საქართველოს სამოციქულო ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენის (1917 წელს) დღე (აღესრულება სამადლობელი პარაკლისი; და პანაშვიდი ავტოკეფალიის აღმდგენელთა სულთა სათხად).

წირვა წმ. იოანე ოქროპირისა.

წირვაზე – დიდმარხვის IV შაბათისა: ებრ. VI, 9-12. [დას. ტიგ(313)]. მკ. VII, 31-37. [დას. ლა(31)].

მიცვალებულთა: 1 კორ. XV, 47-57. [დას. რდგ(163)]. ინ. V, 24-30. [დას. ივ(16)].

13(26) მარტი, დიდმარხვის IV კვირიაკე. ხმა VIII.

ღირსისა იოანე სინელისა (კიბისაღმწერელი; †VI-VII) (გარდამავალია);

ნიკიფორე აღმსარებელისა, კონსტანტინოპოლელი პატრიარქისა [წმიდათა ნაწილთა აღმოყვანება (მოხუმად), 846 წელს; †828; ხსენება, ასევე, 2.VI-ს].

წირვა წმ. ბასილი დიდისა. ცისკარზე – სახარება VIII: ინ. XX, 11-18. [დას. ედ(64)]. წირვაზე – დიდმარხვის IV კვირიაკისა: ებრ. VI, 13-20. [დას. ტიდ(314)]. მკ. IX, 17-31. [დას. მ(40)]. ღირსისა: ეფეს. V, 8-19. [დას. სკთ(229)]. მთ. IV, 25-V, 12. [დას. ი(10)].

„ღირს არს...“-ის ნაცვლად: „შენდამი იხარებს, მიმადლებულო...“ (იხილეთ გვ. 13).

14(27) მარტი, ორშაბათი.

დიდმარხვის V შვიდეულის დასაწყისი.

ღირსისა ბენედიქტესი, ნურსიელი იღუმენისა (†547).

VI ჟამზე: ეს. XXXVII, 33-XXXVIII, 6.

მწუხრზე: დაბად. XIII, 12-18. იგავ. XIV, 27-XV, 4.

15(28) მარტი, სამშაბათი. დიდმარხვა.

მოწამისა აგაპი ღაზელისა და მისთანა 7-თა მოწამეთა: ორთა ალექსანდრეთა, ორთა დიონისეთა, ტიმოლასი, რომილესი (რომლოსი) და პლისიოდსი (პისილიოდსი, პაისისი) (†304/305).

VI ჟამზე: ეს. XL, 18-31.

მწუხრზე: დაბად. XV, 1-15. იგავ. XV, 7-19.

16(29) მარტი, ოთხშაბათი*. დიდმარხვა.

ამბროსი აღმსარებელისა, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქისა (ხელაია, †1927);

ღირსთა: პიმენ სალოსისა, ლეკთა განმანათლებელისა და ანტონი მესხისა, მეფეთა მამხილებელისა (†XIII);

მოწამისა საბინე ეგვიპტელისა (†287);

მოწამისა პაპადსი, რომელი იყო ქალაქ ლარანდოდთ, რომელ არს ლუკაონიისა სამთავროსა (†305-311).

ლიტურგია პირველშეწირულისა.

VI ჟამზე: ეს. XLI, 4-14.

მწუხრზე: დაბად. XVII, 1-9. იგავ. XV, 20-XVI, 9.

* ოთხშაბათს-საღამოს, ან ხუთშაბათს-დილით,

ტარდება ხუთშაბათის ცისკარი, რომელზეც სრულად წაიკითხება წმ. ანდრია კრეტელის სინანულის გალობანი („დიდი კანონი“) და წაიკითხება ღირსი მარიამ მეგვიპტელის ცხოვრება.

17(30) მარტი, ხუთშაბათი. დიდმარხვა.
დიდი კანონის ხუთშაბათი.

მღდელმოწამისა გაბრიელ მკვირისა, მწიგნობართუხუცესისა, ლეკთაგან წამებულისა (†1802);

ღირსისა ალექსისი, კაცისა ღმრთისაჲ, ძისა ევფემიანესი ჰრომისაჲ (†411);

მღდელთმთავრისა პატრიკისა, არმახელი ეპისკოპოსისა, ირლანდიის განმანათლებელისა (383; †461).

ლიტურგია პირველშეწირულისა.

VI ჟამზე: ეს. XLII, 5-16. მწუხრზე: დაბად. XVIII, 20-33. იგავ. XVI, 17-XVII, 17.

18(31) მარტი, პარასკევი*. დიდმარხვა.

მღდელთმთავრისა კირილესი, იერუსალიმელი პატრიარქისა (†386).

ლიტურგია პირველშეწირულისა.

VI ჟამზე: ეს. XLV, 11-17.

მწუხრზე: დაბად. XXII, 1-18. იგავ. XVII, 17-XVIII, 5.

* შაბათის ცისკარზე, რომელიც, ტარდება პარასკევს-საღამოს, ან შაბათს-დილით, იგალობება ყოვლადწმიდა ღმრთისმშობლის დაუჯდომელი (აკათისტო; „გიხაროდენი“).

აპრილი

ორშაბათი		3	10	17	24
სამშაბათი		4	11	18	25
ოთხშაბათი		5	12	19	26
ხუთშაბათი		6	13	20	27
პარასკევი		7	14	21	28
შაბათი	1	8	15	22	29
კვირიაკე	2	9	16	23	30

19 მარტი (1 აპრილი), დიდმარხვის V, ღმრთისმშობლის დაუგდომელის (აკათისტოს) შაბათი.

მოწამეთა: ქრისანთე (ხრეესანთო) ალექსანდრიელისა და დარიადსი, ათენელისა და მათთანა მოწამეთა: კლავდი ტრიბუნისა, მეუღლისა მისისა ილარიასი, და ძეთა მათთა იასონისა და მავრისა, დიოდორე ხუცისა და მარიანე დიაკონისა (†283).

წირვა წმ. იოანე ოქროპირისა.

წირვაზე – დიდმარხვის V შაბათისა: ებრ. IX, 24-28. [დას. ტკბ(322)]. მკ. VIII, 27-31. [დას. ლე(35)].

ღმრთისმშობელისა: ებრ. IX, 1-7. [დას. 320].

ლკ. X, 38-42; XI, 27-28. [დას. ნდ(54)].

ცისკარზე წაიკითხება ღმრთისმშობლის დაუგდომელი (აკათისტო; „გიხარდენი“).

20 მარტი (2 აპრილი),
დიდმარხვის V კვირიაკე. ხმა I.
ღირსისა მარიამ მეგვიპტელისა (345; †378/437) (გარდამავალია);
ღირსმოწამეთა: იოანესი, სერგისა, პატრიკისა და სხვათა, რომელნი წმიდა საბას ლავრაში მოისრნენ შავთაგან (†796).
წირვა წმ. ბასილი დიდისა.
ცისკარზე – სახარება IX: ინ. XX, 19-31. [დას. მე(65)]. წირვაზე – დიდმარხვის V კვირიაკისა:
ებრ. IX, 11-14. [დას. ტკა(321)-შუა].
მკ. X, 32-45. [დას. მზ(47)].
ღირსისა მარიამ მეგვიპტელისა: გალ. III, 23-29. [დას. სჩ(208)]. ლკ. VII, 36-50. [დას. ლგ(33)].
„ღირს არს...“-ის ნაცვლად: „შენდამი იხარებს, მიმადლებულო...“ (იხილეთ გვ. 13).

21 მარტი (3 აპრილი), თრშაბათი. დიდმარხვის VI, ბაიათობის (ბზობის) შვიდეულის დასაწყისი.
ღირსისა იაკობ აღმსარებელისა, სიცილიელი (კატანელი) ეპისკოპოსისა (†VIII-IX).
VI ჟამზე: ეს. XLVIII, 17-XLIX, 4.
მწუხრზე: დაბად. XXVII, 1-41. იგავ. XIX, 16-25. დღესა ჰქონან ჟამნი იგ(13), და ღამესა – ჟამნი ია(11).

22 მარტი (4 აპრილი), სამშაბათი. დიდმარხვა.
მღდელმოწამისა ბასილისი, ანკვირელი ხუცესისა (†362/363).
VI ჟამზე: ეს. XLIX, 6-10.
მწუხრზე: დაბად. XXXI, 3-16. იგავ. XXI, 3-21.

23 მარტი (5 აპრილი), თოხშაბათი. დიდმარხვა.

მღდელმოწამისა (Ἱερομάρτυρας) ნიკონ სიცილიელისა, ეპისკოპოსისა, ნეაპოლელისა (იტალიელისა) და მისთანა 199-თა (ან 200-თა) მოწამეთა – მოწაფეთა მისთა (†250/251).

ლიტურგია პირველშეწირულისა. VI ჟამზე:

ეს. LVIII, 1-11. მწუხრზე: დაბად. XLIII, 26-31; XLV, 1-16. იგავ. XXI, 23-XXII, 4.

24 მარტი (6 აპრილი), ხუთშაბათი. დიდმარხვა.

წინადღესასწაული და წინადღე
ყოვლადწმიდა ღმრთისმშობლის ხარებისა.

ღირსისა ზაქარიაა მონაზონისა, დაყუდებულისა, ხარსიანელისა; არტემისა (არტემონისა), პისიდიის სელევკიელი პირველი ეპისკოპოსისა (†I).

VI ჟამზე: ეს. LXV, 8-16.

მწუხრზე: დაბად. XLVI, 1-7. იგავ. XXIII, 15-XXIV, 5.

ხარებისა: დაბად. XXVIII, 10-17.

ეზეკ. XLIII, 27-XLIV, 4. იგავ. IX, 1-11.

25 მარტი (7 აპრილი). პარასკევი.

დიდმარხვა. ხსნილია თევზით.

ხარებაჲ ყოვლადწმიდისა, უხრწნელისა, უფროჲსად კურთხეულისა და დედოფლისა ჩუენისა ღმრთისმშობელისა და მარადის ქალწულისა მარიამისი, ოდეს-იგი ახარა ნაზარეთს წმიდამან მთავარანგელოზმან გაბრიელ.

წირვა წმიდისა იოანე ოქროპირისა. ცისკარზე – ხარებისა: ლკ. I, 39-49, 56. [დას. დ(4)].

VI ჟამზე: ეს. LXVI, 10-24. მწუხრზე: დაბად. XLIX, 33-L, 26. იგავ. XXXI, 8-32.

ხარებისა: გამ. III, 1-8. იგავ. VIII, 22-30.

წირვაზე – ხარებისა: ებრ. II, 11-18. [დას. 306].
ლკ. I, 24-38. [დას. გ(3)].

ხარების დღესასწაულის სადიდებელი:

„მთავარანგელოზისა ჴმასა გიღაღადებთ შენ, წმიდათ: გიხაროდენ, მიმადლებულო! უფალი შენ თანა“.

„ღირს არს...“-ის ნაცვლად:

„აუწყებდინ ქუეყანაჲ სიხარულსა დიდსა, აქებდინ ზეცისა ღმრთისა დიდებასა“. „კიდობანსა მას შჯულისასა, ვერ შეეხებოდა ჴელი ყოველთაჲ, ხოლო აქა დღეს ბაგენი ჩუენ მორწმუნეთანი, ჴმითა დაუდუმებელითა ესრეთ გაბრიელის თანა ვიტყოდეთ:

გიხაროდენ, მიმადლებულო! უფალი შენ თანა“.

დასასრული წმიდისა ორმეოცისა (დიდმარხვისა).

26 მარტი (8 აპრილი), ლაზარეს შაბათი.

მარხვა, ხსნილია: თევზით (ქართულებიდან);
ხიზილალით (რუსულიდან).

მკვდრეთით აღდგინება მართლისა ლაზარესი, უფლის მეგობრისა, ოთხთა დღეთა საფლავში მდებარისა (გარდამავალია).

კრება მთავარანგელოზისა გაბრიელისა.

ქებაჲ და დიდებაჲ ქართულისა ენისაჲ (მოძრავი).

წირვა წმ. იოანე ოქროპირისა.

წირვაზე – ლაზარეს შაბათისა: ებრ. XII, 28-XIII, 8. [დას. ტლგ(333)-შუა]. ინ. XI, 1-45. [დას. ლთ(39)].

„ღირს არს...“-ის ნაცვლად: „ქალწულსა მარიამს, მორწმუნენო, ქებით პატივს-ვსცემდეთ, რომელმან ცეცხლი ღმრთეებისა უზეშთაეს ბუნებათა იტჳრთა, გალობით მას ვადიდებდეთ“.

ბზობის კვირიაკის ცისკარზე: ბზის კურთხევა.

27 მარტი (9 აპრილი), კვირიაკე.
სამოქალაქო უქმე (II-ქართულიდან).
VI კვირიაკე, ბაიათობის, ბზობის (ყვავილიანი; პალმის რტოთა). მარხვა, ხსნილია თევზით.
დიდებით შესვლა იერუსალიმში უფლისა ჩვენისა იესუ ქრისტესი. ბზობა.
მოწამისა მატრონა თესალონიკელისა (†III-IV).
წირვა წმ. იოანე ოქროპირისა.
ბზობისა: ცისკარზე: მთ. XXI, 1-11, 15-17. [დას. პგ(83)]. ცისკარზე: ბზის კურთხევა. წირვაზე: ფილიპ. IV, 4-9. [დას. სმზ(247)]. ან. XII, 1-18. [დას. მა(41)].
ბზობის დღესასწაულის სადიდებელი:

„გადიდებთ შენ, ცხოვრებისმომცემელო ქრისტე, და ყრმათაებრ ჩუენცა ოსანნასა ვღაღადებთ:
ოსანნა მაღალთა შინა! კურთხეულ არს
მომავალი სახელითა უფლისადთა“.

„ღირს არს...“-ის ნაცვლად:

„ღმერთი უფალი, და გამოგჳჩნდა ჩუენ, განმზადენით დღესასწაული და მხიარულებით მოვედით და განვადიდოთ ქრისტე ბაიადთა და რტოებითა, ქებისმეტყუელთა: კურთხეულ არს მომავალი სახელითა უფლისადთა, უკუნისამდე“.

28 მარტი (10 აპრილი), ვნების შვიდეულის დასაწყისი*. დიდი ორშაბათი. ვნების შვიდეულის მარხვაა 3(15) აპრილის ჩათვლით.

იოვანე მახგლელი ეპისკოპოსისა (სააკაძე; †1751);

ღირსისა ილარიონ ახლისა, პელიკიტელი იღუმენისა (†754);

ღირსისა სტეფანე საკვირველთმოქმედისა, აღმსარებელისა, ტრიგლიელი იღუმენისა (†815).

ლიტურგია პირველშეწირულისა.

ცისკარზე: მთ. XXI, 18-43. [დას. პდ(84)].

VI ჟამზე: ეზეკ. I, 1-20.

მწუხრზე: 1) გამ. I, 1-20. 2) იობ. I, 1-12.

ლიტურგიაზე: მთ. XXIV, 3-35. [დას. ჟჱ(98)].

* ვნების შვიდეულის ორშაბათს, სამშაბათსა და ოთხშაბათს III, VI და IX ჟამებზე წარიკითხვის **წმიდაჲ ოთხთავი.**

29 მარტი (11 აპრილი), ვნების შვიდეულის სამშაბათი. დიდი სამშაბათი.

მღდელმთწამეთა: მარკოზ არეთუსიელ ეპისკოპოსისა და კირილე დიაკონისა და სხვათა მრავალთა მოწამეთა (†363/364).

ლიტურგია პირველშეწირულისა.

ცისკარზე: მთ. XXII, 15-XXIII, 39. [დას. ჟ(90)].

VI ჟამზე: ეზეკ. I, 21-28; II, 1.

მწუხრზე: 1) გამ. II, 5-10. 2) იობ. I, 13-22.

პირველშეწირულზე: მთ. XXIV, 36-XXVI, 2. [დას. რბ(102)].

30 მარტი (12 აპრილი), ვნების შვიდეულის ოთხშაბათი. დიდი ოთხშაბათი.

(იესუ ქრისტეს გაცემის დღე იუდას მიერ).

ღირსისა იოვანე სინელ მამასახლისისაჲ, რომელმან აღწერა სულთა განძანათლებელი იგი წიგნი, რომელსა კლემაქსი ეწოდების, რომელ არს კიბე (†VI-VII); წმიდისა აპოლასი (ევბულასი), დიდმოწამისა პანტელეიმონ მკურნალის დედისა (†303).

ლიტურგია პირველშეწირულისა.

ცისკარზე: იხ. XII, 17-50. [დას. მა(41)-შუა].

VI ჟამზე: ეზეკ. II, 3-10; III, 1-3.

მწუხრზე: 1) გამ. II, 11-22. 2) იობ. II, 1-10.

ლიტურგიაზე: მთ. XXVI, 6-16. [დას. რპ(108)].

ლიტურგიის ბოლოს, კერძოდ, „იყავნ სახელი უფლისაჲ...“-ის შემდგომ, აღესრულება ღირსი ეფრემ ასურის ლოცვა 3 დიდი მეტანიით, რის შემდეგაც დიდი მეტანიების შესრულება წყდება სულთმოფენობის – 22 მაისის (4 ივნისის) – დიდ მწუხრამდე, გარდა წმიდა გარდამოხსნის წინაშე შესრულებული დიდი მეტანიებისა, ხოლო სენაკებში აღესრულება დიდ პარასკევამდე (იხ. მარხვანი, 1901 წ. გვ. 503). (II-ქართულიდან)

31 მარტი (13 აპრილი), ვნების შვიდეულის ხუთშაბათი. დიდი ხუთშაბათი. ხსნილია ღვინითა და ზეთით. ხსენება საიდუმლო სერობისა (უფლის მიერ წმიდა ზიარების დაწესების დღე). მღდელმოწამისა იპატისა, ღანგრელი ეპისკოპოსისა საკვირველთმოქმედისა (†326).

წირვა წმ. ბასილი დიდისა.

ცისკარზე: ლკ. XXII, 1-39. [დას. რჭ(108)-შუა].

წირვაზე: 1 კორ. XI, 23-32. [დას. რმთ(149)].

შედგენილი სახარება: მთ. XXVI, 1-20; [დას. რზ(107)]; ინ. XIII, 3-17; [დას. მდ(44)]; მთ. XXVI, 21-39; [დას. რჭ(108)-შუა]; ლკ. XXII, 43-45; [დას. რთ(109)]; მთ. XXVI, 40-XXVII, 2. [დას. რჭ(108)].

ფერხთბანვისა: ინ. XIII, 1-11. [დას. მდ(44)].

ფერხთბანვის შემდეგ: ინ. XIII, 12-17. [დას. მე(45)].

„ღირს არს...“-ის ნაცვლად: „სტუმრობისა საღმრთოდსა და უკუდავისა ტაბლისა, ზეშთა ადგილთა გრძნობათა უმაღლესთასა, მორწმუნენო, მოვედით, მოვიღოთ უზენაესისა სიტყვსა სიტყვთა გახსწავლულთა, და მას ვადიდებდეთ“.

დიდი პარასკევის ცისკარზე (ტარდება დიდ ხუთშაბათს საღამოს, დაახლოებით 8 საათზე, ან დიდ პარასკევს დილით) წაიკითხება უფლისა ჩვენისა იესუ ქრისტეს წმიდათა მაცხოვნებელთა ვნებათა 12 სახარება:

I. ინ. XIII, 31-XVIII, 1. [დას. მვ(46)].

II. ინ. XVIII, 1-28. [დას. ნჭ(58)].

III. მთ. XXVI, 57-75. [დას. რთ(109)].

IV. ინ. XVIII, 28-XIX, 16. [დას. ნთ(59)].

V. მთ. XXVII, 3-32. [დას. რიბ(111)].

VI. მკ. XV, 16-32. [დას. ჟზ(67)].

VII. მთ. XXVII, 33-54. [დას. რიგ(113)].

VIII. ლკ. XXIII, 32-49. [დას. რიბ(111)].

IX. ინ. XIX, 25-37. [დას. ჟა(61)].

X. მკ. XV, 43-47. [დას. ჟთ(69)].

XI. ინ. XIX, 38-42. [დას. ჟბ(62)].

XII. მთ. XXVII, 62-66. [დას. რიდ(114)].

თთუესა აპრილსა

ჰქონან დღენი ლ(30). დღეთა ჰქონან ჟამნი
იგ(13), და ღამეთა – ჟამნი ია(11). (ჟამნებიდან)

1(14) აპრილი, ვნების შვიდეულის პარასკევი.
მძიმე მარხვაა ყოველთვის (შეძლებისდაგვარად,
საკვებისაგან სრული თავშეკავება).
დიდი პარასკევი. ხსენება წმიდათა მაცხოვნებელ-
თა ვნებათა უფლისა ჩვენისა იესუ ქრისტესთა.
(იესუ ქრისტეს ჯვარცმის დღე).
კვართისმიმრქმელი წმიდა სიდონიას დედისა,
მაცხოვრის ჯვარცმის ჟამს მცხეთას ვნებულისა
და პირველმარტვილისა (†I) (გარდამავალია);
ღირსისა მარიამ მეგვიპტელისა (345; †378/437);
ღირსისა იოანე შავთელისა და წინასწარმეტყვ-
ელისა ევლოგი სალოსისა (†XIII).
ცისკარზე წაიკითხება უფლისა ჩვენისა იესუ
ქრისტეს წმიდათა მაცხოვნებელთა ვნებათა 12
სახარება [იხ. 31 მარტი (13 აპრილი)].
წირვა არ აღევლინება. დიდი ჟამობა.
I ჟამზე: გალ. VI, 14-18. [დას. სიე(215)-შუა].
მთ. XXVII, 1-56. [დას. რი(110)].
III ჟამზე: რომ. V, 6-11. [დას. პშ(88)-შუა].
მკ. XV, 16-41. [დას. ქზ(67)].
VI ჟამზე: ებრ. II, 11-18. [დას. ტვ(306)].
ლკ. XXIII, 32-49. [დას. რია(111)].
IX ჟამზე: ებრ. X, 19-31. [დას. ტკდ(324)].
ინ. XVIII, 28-XIX, 37. [დას. ნთ(59)].
მწუხრზე: 1 კორ. I, 18-II, 2. [დას. რკე(125)].

შედგენილი სახარება: მთ. XXVII, 1-38; (II-ქართული), ან: 1-44; (I-ქართული) [დას. რი(110)]; ლკ. XXIII, 39-43; მთ. XXVII, 39-54; (II-ქართული), ან: 45-54; (I-ქართული) ინ. XIX, 31-37; მთ. XXVII, 55-61.

დღის მეორე ნახევარში (დაახლოებით 16.00 საათზე) სრულდება მწუხრი, რომლის ბოლოს უპირატესი საკურთხეველიდან ჩრდილოეთის კარით გამოასვენებს წმიდა გარდამოხსნას და დაასვენებს შუა ეკლესიაში ლუსკუმაზე. მითითებული დრო უპირატესის კურთხევით შეიძლება შეიცვალოს.

2(15) აპრილი, ვნების შვიდეულის შაბათი.
დიდი შაბათი.

ღირსისა გეორგისა, მაწყვერელი ეპისკოპოსისა (†920); ღირსისა ტიტე საკვირველთმოქმედისა, მღდელმონაზონისა (†IX).

წირვა წმ. ბასილი დიდისა. ცისკარზე – შედგენილი სამოცდაექვსი: 1 კორ. V, 6-8 და გალ. III, 13-14. [დას. რლგ(133) და დას. სვ(206)]. მთ. XXVII, 62-66. [დას. რიდ(114)]. წირვაზე: რომ. VI, 3-11. [დას. ჟა(91)]. მთ. XXVIII, 1-20. [დას. რიე(115)].

„ღირს არს...“-ის ნაცვლად:

„ჰოდ ნუ მტირ მე, დედათ, მხილველი საფლავსა შინა ძესა, რომელი მუცლად-მიღე თჳნიერ თესლისა, რამეთუ აღვდგე და ვიდიდო მე ღმრთეებრ, და მაღალ-ვყვნე დიდებით, სარწმუნოდ და სურვილით დაუცხრომელად შენნი მგალობელნი“.

წირვის შემდეგ შეიძლება იკურთხოს პური და ღვინო (II-ქართულიდან).

3(16) აპრილი, კვირიაკე ბრწყინვალე აღდგომა იესუ ქრისტესი. პასექი.

ღირსისა ნიკიტა აღმსარებელისა, მიდიკიის მონასტრის იღუმენისა (†824).

წირვა წმიდისა იოანე ოქროპირისა 2024 წლის 1(14) იანვრამდე – „ბასილობამდე“ – ჩაუთვლელად.

აღდგომისაჲ: საქმ. I, 1-8. [დას. ა(1)]. **ინ. I, 1-17.** [დას. ა(1)]. **მწუხრზე: ინ. XX, 19-25.** [დას. დე(65)].

ამბიონის ლოცვის შემდეგ – არტოსის (მაკურნებელი პურის) კურთხევა.

ბრწყინვალე (აღდგომის) შვიდეული (მსგეფსი) – 2022 წელს: 3(16) აპრილი – 9(22) აპრილი – ხსნილია ყოვლითურთ და უქმეა ყოველთა ყოველთვის.

შენიშვნა: დილა-საღამოს ლოცვათა ნაცვლად უნდა წავიკითხოთ „ჟამნი წმიდისა პასექისაჲ“ [ჟამობა პასექის წესით, ნაცვლად შუაღამიანისა, I, III, VI, IX და სერობის ჟამებისა, სრულდება მთელ ბრწყინვალე შვიდეულში, დიდი შაბათის ჩათვლით. თომას კვირიაკიდან კი დაიწყება ჩვეულებრივი ჟამობა. გარდა საზოგადო ღმრთისმსახურებისა. მთელ ბრწყინვალე შვიდეულში პასექის ჟამთა საგალობლებს ასრულებენ მოწესენი და ერისკაცნი პირადი ყოველდღიური ლოცვის დრთსაც, ნაცვლად ჩვეულებრივი (ძილისაგან აღდგომისა და ძილად მისვლის) ლოცვებისა]. (II-ქართულიდან)

აღდგომიდან – 3(16) აპრილი –

ამაღლებამდე – 12(25) მაისი:

1). „მეუფეო ზეკათაო“-ს ნაცვლად 3-გზის ეკითხულობთ აღდგომის ტროპარს:

„ქრისტე აღდგა მკუდრეთით, სიკუდილითა სიკუდილისა დამთრგუნველი, და საფლავებსშინათა ცხოვრებისმიმნიჭებელი“.

2). „ღირს არს...“-ის ნაცვლად:

„ანგელოზი ღაღადებს, მიმადლებულო: წმიდათ ქალწულო, გიხარობენ! და კუალად: გიხარობენ! ძე შენი აღდგა მესამესა დღესა საფლავით, და მკუდარნი აღადგინნა; ერნო, გიხარობენ!“ „განათლდი, განათლდი, ახალო იერუსალემ, დღეს დიდებაჲ უფლისაჲ შენ ზედა გამობრწყინდა. განსცხრებოდე და იხარებდ, სიონ; და აწ შენცა იშუებდი, ღმრთისმშობელო, აღდგომასა ძისა შენისასა“. [გარდა ერგასის განზოგების დღესასწაულისა – 27 აპრილისა (10 მაისისა) – და ერგასის განზოგების წარგზავნისა – 4(17) მაისისა)].

3). მართლმადიდებელნი ერთმანეთს ესალმებიან: „ქრისტე აღდგ!“ და პასუხობენ: „ჭეშმარიტად!“ ან „ჭეშმარიტად აღდგ!“ ან „ჭეშმარიტად აღდგა ქრისტე!“

4(17) აპრილი, ბრწყინვალე შვიდეულის
(ახალი კვირიაკის) ორშაბათი.
გარეგნობა (II-ქართულიდან).
საფლავთა კურთხევა (I-ქართულიდან).
დღესასწაული „ᲓᲘᲓᲣᲑᲘᲡ“ ღმრთისმშობლის ხატისა (გარდამავალია; IV-ქართულიდან).

ღირსისა გიორგი მალეონელისა, პელოპონესელისა (†IX); ღირსისა იოსებ ხუცესისა, ჰიმნოგრაფისა, სიცილიელისა (†883/886).

წირვაზე – რიგისა: საქმ. I, 12-17, 21-26. [დას. 2]. ინ. I, 18-28. [დას. ბ(2)].

5(18) აპრილი, ბრწყინვალე შვიდეულის (ახალი კვირიაკის) სამშაბათი.

დღესასწაული ᲘᲔᲠᲝᲜᲘᲡ ღმრთისმშობლის ხატისა; და ხსენება 6000-თა ღირსმოწამეთა, დავითგარეჯის უდაბნოში მოწყვედილთა (†1616) (გარდდ.).

მოწამეთა: აღათოპოდი დიაკონისა, თეოდულე წიგნისმკითხველისა და მათთანათა, თესალონიკელთა (†303).

ცისკარზე – ᲦᲛᲠᲗᲘᲡᲛᲨᲝᲑᲔᲚᲘᲡᲐ*: ლკ. I, 39-49, 56. [დას. დ(4)]. წირვაზე – რიგისა: საქმ. II, 14-21. [დას. დ(4)]. ლკ. XXIV, 12-35. [დას. რიგ(113)] და: ᲦᲛᲠᲗᲘᲡᲛᲨᲝᲑᲔᲚᲘᲡᲐ: ფილიპ. II, 5-11. [დას. სმ(240)]. ლკ. X, 38-42; XI, 27-28. [დას. ნდ(54)].

* გარეჯელ მამათა ან ᲘᲔᲠᲝᲜᲘᲡ ღმრთისმშობლის განგება შეიძლება შესრულდეს ბრწყინვალე შვიდეულის ორშაბათიდან პარასკევის ჩათვლით ნებისმიერ დღეს, უპირატესის (წინამძღვრის) ნებისამებრ. იქ სადაც შესრულდება გარეჯელ ღირსმოწამეთა განგება (დავით გარეჯის უდაბნოში და სხვაგან), ღმრთისმშობლის საკითხავთა ნაცვლად წაიკითხება: ცისკარზე: მთ. X, 16-22. [დას. ლვ(36)]. და: წირვაზე: რომ. VIII, 28-39. [დას. ჟთ(99)]. ლკ. XII, 8-12. [დას. ჲდ(64)]. (II-ქართულიდან).

6(19) აპრილი, ბრწყინვალე შვიდეულის
(ახალი კვირიაკის) ოთხშაბათი.

მღდელთმთავრისა ევტიქისა, კონსტანტინოპოლელი პატრიარქისა (†582); მოციქულთა სწორისა მეთოდესი, მორავიელი მთავარეპისკოპოსისა (†885); სინას წმიდა მთაზე გაბრწყინვებულთა ღირსთა მამათა (გარდამავალია).

დღესასწაული ღმრთისმშობლის ხატისა „მსწრაფლუმესმენელი“ (X) (გარდამავალია; I-ქართული).

წირვაზე – რიგისა: საქმ. II, 22-36. [დას. ე(5)].
ინ. I, 35-51. [დას. დ(4)].

ღმრთისმშობელისა: ფილიპ. II, 5-11. [დას. სმ(240)]. ლკ. X, 38-42; XI, 27-28. [დას. ნდ(54)]. (I-ქართულიდან)

დღესა ჰქონან ჟამნი იდ(14), და ღამესა – ჟამნი ი(10).

7(20) აპრილი, ბრწყინვალე შვიდეულის
(ახალი კვირიაკის) ხუთშაბათი.

ღირსისა გიორგი (I) აღმსარებელისა, მიტილინელი მთავარეპისკოპოსისა (776; †820/821).

წირვაზე – რიგისა: საქმ. II, 38-43. [დას. ვ(6)].
ინ. III, 1-15. [დას. ჱ(8)].

8(21) აპრილი, ბრწყინვალე შვიდეულის
(ახალი კვირიაკის) პარასკევი.

დღესასწაული ღმრთისმშობლის ხატისა „წყარო ცხოვრებისა“ (გარდამავალია).

მოციქულთა 70-თაგანთა: იროდიონისა (ეროდიონისა) (†68), ასინკრიტესი* (†70), აგაბოსი (†70),

რუფესი (†I), ფლეგონტისა (†I) და ერმისა (†90) და სხვათა მათთანა; მორწმუნისა, კეთილგონიერისა ავაზაკისაჲ (†I) (გარდამავალია; IV-ქართულიდან).

* ანსიკრიტ იკანიის ეპისკოპოსი მეგრელთ მჴარეს. (სულხან-საბა ორბელიანი. ლექსიკონი ქართული, II, გვ. 643).

რიგისა: საქმ. III, 1-8. [დას. ზ(7)]. ინ. II, 12-22. [დას. ზ(7)]. ᲚᲔᲒᲝᲜᲘᲡᲛᲝᲛᲔᲑᲔᲚᲘᲡᲐ: ფილაპ. II, 5-11. [დას. სმ(240)]. ლკ. X, 38-42; XI, 27-28. [დას. ნდ(54)].

წირვის შემდეგ, [„წყარო ᲪᲮᲝᲕᲠᲔᲑᲘᲡᲐᲡ“] დღეესასწაულთან დაკავშირებით, შეიძლება შესრულდეს წყლის კურთხევა (მჯირე აიაზმა) (II-ქართულიდან).

9(22) აპრილი, ბრწყინვალე შვიდეულის (ახალი კვირიაკის) შაბათი.

მოწამისა ევფსიქი კესარია-კაბადოკიელისა (†363).

წირვაზე – რიგისა: საქმ. III, 11-16. [დას. ᲗᲔ(8)].
ინ. III, 22-33. [დას. იაᲐ(11)].

წირვის შემდეგ: არტოსის (მაკურნებელი პურის) განტეხა და დარიგება.

შენიშვნა: აღსავლის კარები (სამეუფო კარი) დაიხურება IX ჟამის წინ.

10(23) აპრილი, აღდგომიდან II, მოჯიქულ თომას კვირიაკე. (მოჯიქულ თომას მიერ უფლის გვერდის განხილვა). ანტიპასექი. აღდგომის განახლება. კვირაჯხოვლობა. [ხმა I].

ქვაბთახევის მამათა მონასტერში წამებულთა, ჟამთა თემურ-ლენგისათა (†1386); 40-თა აფრიკელთა მოწამეთა: აფრიკანოსი, ტერენტისა, მაქსიმე-

სი, პომპეოფსი (პუბლისი), ზენონისა, ალექსანდრესი, თეოდორესი, მაკარისი, დიონისესი, თემისტოკლესი, თომასი, ლუკასი, ფოკასი და სხვათა (†249-251).

უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტეს ბრწყინვალე აღდგომის ფოთის საკათედრო ტაძრის (ახალი „აიასოფია“) ენკენიობა (გარდამავალია) (II-ქართული).

ცისკარზე – სახარება I: მთ. XXVIII, 16-20. [დას. რიგ(116)]. წირვაზე – რიგისა: საქმ. V, 12-20. [დას. იდ(14)]. ინ. XX, 19-31. [დას. დე(65)].

სადიდებელი: „გადიდებთ შენ, ცხოვრებისმომცემელო ქრისტე, რამეთუ ვსნისა ჩუენისათჳს ჯოჯოხეთად შთაჰხედ, და შენ თანა ყოველნი აღადგინენ“.

11(24) აპრილი, ორშაბათი. ხსნილია.
აღდგომიდან II შვიდეულის ორშაბათი.

ხსენება მღდელმოწამისა ანტიპასი (გამოცხ. II, 13), მცირე აზიის ჰერგამოელი ეპისკოპოსისა, მოწამისა იოვანე მახარებელისა (†I) (ჟამნებიდან).

წირვაზე – რიგისა: საქმ. III, 19-26. [დას. თ(9)]. ინ. II, 1-11. [დას. ვ(6)].

12(25) აპრილი, სამშაბათი. ხსნილია.

მიცვალებულთა ხსენება* (წირვის შემდეგ შესრულდება დიდი პანაშვიდი).

ხსენება ღირსისა ბასილი აღმსარებელისა, პარიელი ეპისკოპოსისა (†IX).

წირვაზე – რიგისა: საქმ. IV, 1-10. [დას. ი(10)].
ინ. III, 16-21. [დას. ი(10)].

* მოწვალებულთა ხსენების ეს დღე რუსეთის ეკლესიის მიერაა დაწესებული და ეწოდება „Радоница (Радуница)“, რაც ნიშნავს „სასიხარულოს“, ანუ ᲐᲦᲓᲒᲛᲔᲡ დღესასწაულთან დაკავშირებულ მოხსენიებას... (II-ქართულიდან)

13(26) აპრილი, ოთხშაბათი. მარხვა, ხსნილია თევზით.
ახალმოწამისა დიმიტრისა, სამშობლოსათვის წამებულისა (ყიფიანი, †1887); მღდელმოწამისა არტემონისა, ლაოდიკიელი ხუცესისა (†303).
წირვაზე – რიგისა: საქმ. IV, 13-22. [დას. ია(11)].
ინ. V, 17-24. [დას. იე(15)].

14(27) აპრილი, ხუთშაბათი. ხსნილია.
მარტინე აღმსარებელისა, რომის პაპისა (†655).
წირვაზე – რიგისა: საქმ. IV, 23-31. [დას. იბ(12)].
ინ. V, 24-30. [დას. ივ(16)].

15(28) აპრილი, პარასკევი. მარხვა, ხსნილია თევზით.
მოწიქულთა: არისტარქოს, პუდე და ტროფიმესი (†67); მესუკაველ მოწამეთა: სუქიასი და 18-თა მოყვასთა მისთა ქართველთა: ლუკიანესი, პოლიევქტესი, კოდრატესი, იქდიოქისი, სვიქერიონისი, მენასი, ფოკასი, სვირჯისი, დომენტისი, ანდრიანესი, ზოსიმესი, ბიკტორისი, თალალესი, იორდანესი, ანასტასიასი, თეოდორიტესი (თევდოტისი), იაკობისი და თევდოსისი (მიმნენოსისი, ნერანგიოსისი) (†II-ის დასაწყისში).
წირვაზე – რიგისა: საქმ. V, 1-11. [დას. იგ(13)].

ინ. V, 30-VI, 2. [დას. იზ(17)].

16(29) აპრილი, შაბათი. ხსნილია.

წარგზავნა კვირაცხოვლობის დღესასწაულისა.

ხსენება ქალწულმოწამეთა: აღაპია, ირინე და ქიონია თესალონიკელთა (†295/304).

წირვაზე – რიგისა: საქმ. V, 21-33 [დას. იე(15)].

ინ. VI, 14-27. [დას. ით(19)].

17(30) აპრილი, აღდგომიდან III, წმიდათა მენელსაცხებლე დედათა კვირიაკე. [ხმა II].

აღმართებაჲ პატიოსნისა ჯუარისა მცხეთისა (ჯვართაღმართება) (I-ქართულიდან);

ხსენება წმიდათა მენელსაცხებლეთა დედათა: მარიამ მაგდალენელისა, მარიამ კლეოპასი, სალომესი, იოანასი, მართასი და მარიამისა, სუსანასი და სხვათა; და მართალთა მამათა: იოსებ არიმათიელისა და ნიკოდიმოსისა; და კეთილმსახურისა თამარისა, დიდისა მეფისა ყოვლისა საქართველოჲსა (†1213) (გარდამავალნი);

ეფრემ დიდისა, მაწყვერელისა, აწყურელი ეპისკოპოსისა (855-895 წწ.; †895), ღირსი გრიგოლ ხანძთელის (†861) მოწაფისა; მღდელმოწამისა სვიმეონისა, სპარსელი ეპისკოპოსისა (†IV); ღირსისა აკაკისა, მელიტინელი ეპისკოპოსისა (370; †438).

ცისკარზე – სახარება III: მკ. XVI, 9-20. [დას. თა(71)]. წირვაზე – რიგისა: საქმ. VI, 1-7. [დას. ივ(16)].

მკ. XV, 43-XVI, 8. [დას. დთ(69)].

მეფისა თამარისა: რომ. XIII, 1-10. [დას. რია(111)].

ინ. X, 1-9. [დას. ლვ(35)-შუა] (II-ქართულიდან).

მაისი

ორშაბათი	1	8	15	22	29
სამშაბათი	2	9	16	23	30
ოთხშაბათი	3	10	17	24	31
ხუთშაბათი	4	11	18	25	
პარასკევი	5	12	19	26	
შაბათი	6	13	20	27	
კვირიაკე	7	14	21	28	

18 აპრილი (1 მაისი), ორშაბათი. ხსნილია.
აღდგომიდან III შვიდეულის ორშაბათი.
ღირსისა ბასილისა, ათონელისა (რატიშვილი, †XIII); ღირსისა იოანე თესალონიკელისა [ღირსი გრიგოლ დეკაპოლელის (†816) მოწაფე; †845].
რიგისა: საქმ. VI, 8-VII, 5, 47-60. [დას. იზ(17)].
ინ. IV, 46-54. [დას. იგ(13)].

19 აპრილი (2 მაისი), სამშაბათი. ხსნილია.
ხსენება ღირსისა იოანესი, პალესტინის ძველი ლავრის ხუცესისა (VIII; †IX);
ნეტარისა მატრონა მოსკოველისა (†1952).
წირვაზე – რიგისა: საქმ. VIII, 5-17. [დას. იჱ(18)].
ინ. VI, 27-33. [დას. კ(20)].

20 აპრილი (3 მაისი), ოთხშაბათი. ხსნილია თევზით.

ღირსისა თეოდორე ტრიქინასი („დაფანჩულისა“), კონსტანტინოპოლელისა (†IV-IX); მოწიქულისა 70-თაგანისა ზაქე მეზვერისა (†I); ნიკოლოზ სერბისა, ოხრიდისა და ჟიჩის ეპისკოპოსისა (ველიმირ-ვიჩი; აღმოყვანება, 1991 წელს; †1956).

წირვაზე – რიგისა: საქმ. VIII, 18-25 [დას. ით(19)].
ინ. VI, 35-39. [დას. კა(21)].

21 აპრილი (4 მაისი), ხუთშაბათი.

მღდელმოწამისა ექვთიმესი, გაენათელი მიტროპოლიტისა (შერვაშიძე, †1822) (ჟამნში მისი ხსენება 21 მაისს/3 ივნისს არის დადებული შეცდომით); მღდელმოწამეთა: ჯენარო (იანვარი) ვენიენდოს ეპისკოპოსისა და მისთანა პროკლე (პროკულე), სოსე და ფავსტო დიაკონთა, და მოწამეთა: დისიდერი წიგნისმკითხველისა, ევტიქისა და აკუტიონისა, პუტეოლელთა (†303-305); მოწამეთა: თეოდორე პერგიელისა, დედისა მისისა ფილიპიასი, დიოსკორესი, სოკრატესი და დიონისესი (†II).

წირვაზე – რიგისა: საქმ. VIII, 26-39. [დას. კ(20)].
ინ. VI, 40-44. [დას. კბ(22)].

მღდელმოწამისა ექვთიმესი: ებრ. XIII, 7-16. [დას. ტლდ(334)]. ლკ. XII, 32-40. [დას. ჯზ(67)] (I-ქართული).

22 აპრილი (5 მაისი), პარასკევი. ხსნილია თევზით.

ღირსისა თეოდორე სიკეოტელისა (გალატელისა), ანასტასიუპოლელი ეპისკოპოსისა, საკვირველთმოქმედისა (†613); მოწიქულისა ნათანაელისა, რომე-

ლი მოიყვანა ფილიპე მოციქულმა უფალთან [იქ-ადაგა საქართველოში („საქართველოს ეკლესიის წმიდათა ცხოვრებანი“-დან); †I].

რიგისა (ბარასკევისა): საქმ. VIII, 40-IX, 19. [დას. 21].
ინ. VI, 48-54. [დას. კგ(23)].

და შაბათისა: საქმ. IX, 19-31. [დას. კბ(22)].
ინ. XV, 17-XVI, 2. [დას. ნბ(52)].

დღესა ჰქონან ჟამნი იე(15), და ღამესა – ჟამნი თ(9).

23 აპრილი (6 მაისი), შაბათი. ხსნილია.

წარგზავნა მენელსაცხებლეთა დღესასწაულისა.

წმიდისა დიდმოწამისა, ძლევაშემოსილისა და საკვირველთმოქმედისა გიორგი კაბადოკიელი-სა (†303);

წმიდისა კეთილმსახურისა მეფისა სოლომონისი (იმერეთის მეფე სოლომონ I; ბაგრატიონი; 1735, †1784). დღესასწაული ᲘᲕᲔᲠᲘᲘᲡ ღმრთისმშობლის ხატისა (2012) (რუსულიდან).

დიდმოწამისა: ცისკარზე: ლკ. XII, 2-12. [დას. დგ(63)]. წირვაზე: საქმ. XII, 1-11. [დას. კთ(29)].
ინ. XV, 17-XVI, 2. [დას. ნბ(52)].

24 აპრილი (7 მაისი), აღდგომიდან IV, განრღვეულის კვირიაკე. [ხმა III]. ხსნილია.

მოწამისა საბა სტრატილატისა, გუთელისა და მისთანა 70-თა მხედართა (†272);

მართლისა ტაბითა ითპელისა (საქმ. IX, 36-42), რომელი მკვდრეთით აღადგინა მოციქულთა თავმა პეტრემ (†I) (გარდ.).

ცისკარზე – სახარება IV: ლკ. XXIV, 1-12. [დას. რიბ(112)]. წირვაზე – რიგისა: საქმ. IX, 32-42. [დას. კგ(23)]. ან. V, 1-15. [დას. იდ(14)].

25 აპრილი (8 მაისი), ორშაბათი. ხსნილია.
აღდგომიდან IV შვიდეულის ორშაბათი.

წმიდისა ყოვლადქებულისა, მოწიქულისა და მახარებელისა მარკოზისი (†63/64).

ცისკარზე – მოწიქულისა მარკოზისა: ლკ. X, 1-15. [დას. ნ(50)]. წირვაზე – რიგისა: საქმ. X, 1-16. [დას. კდ(24)]. ან. VI, 56-69. [დას. კდ(24)].

მოწიქულისა მარკოზისა: 1 პეტ. V, 6-14. [დას. ჲგ(63)]. მკ. VI, 7-13. [დას. კგ(23)].

26 აპრილი (9 მაისი), სამშაბათი. ხსნილია.
სამოქალაქო უქმე. (II-ქართულიდან)
წარგზავნა განრღვეულის დღესასწაულისა.

მღდელმოწამისა ბასილისი, ამასიელი ეპისკოპოსისა (†322).

წირვაზე – რიგისა: საქმ. X, 21-33. [დას. კე(25)].
ან. VII, 1-13. [დას. კე(25)].

ᲐᲮᲣᲠᲩᲘᲡ ᲓᲛᲠᲗᲘᲡᲫᲛᲝᲑᲚᲘᲡ ᲮᲐᲯᲘᲡ ᲓᲦᲔᲔᲑᲘᲡ (9-17 მაისი – ახ. სტ.) დასაწყისი (დადგინდა საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, ილია II-ის მიერ, 2015 წელს).

27 აპრილი (10 მაისი), ოთხშაბათი. განზოგება (განახევრება) ერგასისა. მარხვა, ხსნილია თევზით.

მოწიქულისა 70-თაგანისა და მღდელმოწამისა სვიმეონისა, იერუსალიმელი ეპისკოპოსისა, ნათე-

სავისა უფლისა (†107) (ჟამნებიდან); მართლისა ევ-
ლოგი უცხოთშემწყნარებელისა (†IV).

დღესასწაული ყოვლადწმიდა ღმრთისმშობლის
ᲛᲝᲜᲓᲝᲙᲘᲡ („ᲝᲗᲔᲠᲘᲡ“) ხატისა [დაწერილია წმი-
და თამარ მეფის სასახლეში, XIII საუკუნეში; გარ-
დამავალია (ერგასის განზოგებას)].

წირვაზე – რიგისა: საქმ. XIV, 6-18. [დას. ლდ(34)].
ინ. VII, 14-30. [დას. კვ(26)].

მოციქულისა: 1 კორ. IV, 9-16. [დას. რლა(131)].
მთ. XIII, 54-58. [დას. ნვ(56)].

„ღიმს აბს...“-ის ნაცვლად:

„შობაᲲ შენი უხრწნელ აბს ქალწულო, ღმერ-
თი მუცლით შენით გამოვიდა განჯორცეულებუ-
ლი, კაცთა შორის იქცეოდა. ამისთჳს ჩუენ შენ,
ღმრთისმშობელო, მარადის ყოველნი გადიდებთ“.

ტრადიციისამებრ, ამ დღეს ხდება წყლის კურთხ-
ევა (მცირე აიაზმა) (რუსულიდან).

28 აპრილი (11 მაისი), ხუთშაბათი. ხსნილია.
ერგასის განზოგების შემდგომი
დღესასწაული 4(17) მაისამდე.

მოციქულთა 70-თაგანთა: იასონ ტარსელისა და
სოსიპატრე პატრელისა, კერკირა ქალწულისა და
სხვათა, მათთანა წამებულთა (†I); მოწამეთა: და-
დასი, მაქსიმესი და კვინტილიანესი (†286).

წირვაზე – რიგისა: საქმ. X, 34-43. [დას. კვ(26)].
ინ. VIII, 12-20. [დას. კთ(29)].

და პარასკევისა: საქმ. X, 44-XI, 10. [დას. კᲩ(27)].
ინ. VIII, 21-30. [დას. ლ(30)];

29 აპრილი (12 მაისი), პარასკევი, ხსნილია თევზით. სამოქალაქო უქმე. (II-ქართულიდან)

დღესასწაული ყოვლადწმიდა ღმრთისმშობლის საქართველოს წილხვდომილობისა. დიდებულისა და ყოვლადქებულისა მოციქულისა ანდრეა პირველწოდებულისა, საქართველოში ქრისტეს პირველქადაგებელისა

300-თა მხედართა, მღდელთა და ყოველთა მართლმადიდებელთა ლაზთა მოწამეთა ქრისტეს საწამებელისა და საქართველოსთვის დუდიკვათსა და პაპათს (დღევანდელი თურქეთი) მუსლიმთაგან მოწყვეტილთა (†XVII-XVIII); 9-თა კვიზიკელთა მოწამეთა (†286-299); ღირსისა მემნონ საკვირველთმოქმედისა, ეგვიპტელისა (†IV-V).

ცისკარზე: ღმრთისმშობელისა: ლკ. I, 39-49, 56. [დას. დ(4)];

ან: მოციქულისა: მთ. IV, 18-23. [დას. თ(9)].

წირვაზე: ღმრთისმშობელისა: ფილპ. II, 5-11. [დას. 240] და: ლკ. X, 38-42; XI, 27-28. [დას. 54];

ან: მოციქულისა ანდრიასი: 1 კორ. IV, 9-16. [დას. რლა(131)]. ინ. I, 35-51. [დას. დ(4)].

სადიდებელი მოციქულისა ანდრიასი:

„გადიდებთ შენ, მოციქულო ქრისტესთ ანდრეა, და პატივს-ვსცემთ ჭირთა და შრომათა შენთა, რომელ დაშუერ და გუახარენ ქრისტე“.

30 აპრილი (13 მაისი), შაბათი. ხსნილია.

ყოვლადქებულისა იაკობ მოციქულისა, ძისა ზებედესი და ძმისა წმიდისა იოანე მახარებელი-

სა და ღმრთისმეტყველისა (†44; ესე იყო მეორეჲ მოწამეჲ შემდგომად წმიდისა სტეფანესსა);

მღდელთმთავრისა ეგნატესი, კავკასიელი ეპისკოპოსისა (ბრიანჩანინოვი; †1867).

ცისკარზე – მოციქულისა იაკობისა: ინ. XXI, 15-25. [დას. ჲზ(67)]. წირვაზე – რიგისა: საქმ. XII, 1-11. [დას. კთ(29)]. ინ. VIII, 31-42. [დას. ლა(31)].

მოციქულისა იაკობისა: საქმ. XII, 1-11. [დას. 29].
ლკ. V, 1-11. [დას. იზ(17)].

თთუესა მაისსა

ჰქონან დღენი ლა(31). დღეთა ჰქონან ჟამნი იდ(14), და ღამეთა – ჟამნი ი(10). (ჟამნებიდან)

1(14) მაისი, აღდგომიდან V,
სამარიტელის კვირიაკე. [ხმა IV]. ხსნილია.

კეთილმსახურისა თამარისა, დიდისა მეფისა ყოვლისა საქართველოჲსა (†1213);

ზოსიმესი (II) (ერისკაცობაში ზებედე ნუასძე) კუმურდოელი ეპისკოპოსისა, ჰიმნოგრაფისა (†XVI) [კუმურდოობა (ჯავახეთში)];

წინასწარმეტყველისა იერემიასი (†VI საუკუნეში ქრისტეს შობამდე).

ცისკარზე – სახარება VII: ინ. XX, 1-10. [დას. ჲგ(63)]. წირვაზე – რიგისა: საქმ. XI, 19-26, 29-30. [დას. კჴ(28)]. ინ. IV, 5-42. [დას. იბ(12)].

წმ. თამარისა: რომ. XIII, 1-10. [დას. რიაა(111)].
ინ. X, 1-9. [დას. ლვ(35)-შუა];

ან: წმ. ზოსიმესი: ებრ. XIII, 17-21. [დას. ტლე(335)]

მთ. V, 14-19. [დას. იბ(11)] (I-ქართულიდან);
ან: წმ. იერემიასი: 1 კორ. XIV, 20-25. [დას. რნვ(156)]. ლკ. IV, 22-30. [დას. იდ(14)] (რუსულიდან).

2(15) მაისი, აღდგომიდან V შვიდეულის ორშაბათი.
მღდელთმთავრისა ათანასე (I) დიდისა, ალექსანდრიელი პატრიარქისა (328 წლის 8.VI-დან), მსოფლიო დიდისა მამისა და მოძღვრისა (295; †2.V.373, ალექსანდრია; ხსენება, ასევე, 18.I-ს);
კეთილმსახურისა და მოკვიქულთა სწორისა ბორისისა (წმიდა ნათლისღებით მიხეილისა), ბულგარელთა მეფისა, რომელმან ნათელიღო თავის ხალხთან ერთად IX საუკუნეში (†907).
წირვაზე – რიგისა: საქმ. XII, 12-17. [დას. ლ(30)].
ინ. VIII, 42-51. [დას. ლბ(32)].
მღდელთმთავრისა ათანასე დიდისა: ებრ. VII, 26-VIII, 2. [დას. ტიჱ(318)]. მთ. V, 14-19. [დას. იბ(11)].

3(16) მაისი, სამშაბათი. ხსნილია.
მამად კათალიკოსისა (†744); ღირსთა: მიქაელ და არსენ ქართველთა, ულუმბოელთა (†860); მოწამეთა: ტიმოთესი და მავრასი (†286); ღირსისა თეოდოსისა, კიევო-პეჩერელი იღუმენისა (†1074).
რიგისა: საქმ. XII, 25-XIII, 12. [დას. ლა(31)].
ინ. VIII, 51-59. [დას. ლგ(33)].

4(17) მაისი, ოთხშაბათი. მარხვა, ხსნილია თევზით.
წარგზავნა ერგასის განზოგების დღესასწაულისა.
ხსენება ქალწულმოწამისა პელაგია ტარსუელი-

სა (†288-290). აღმოყვანებაჲ პატიოსანთა ნაწილთა წმიდისა და ქრისტეს მეგობრისა ლაზარესთაჲ და მარიამ მაგდალენისათაჲ, ქრისტემოყვარე ლეონ მეფის დროს (886-912 წლებში).

რიგისა: საქმ. XIII, 13-24 [დას. ლბ(32)].

ინ. VI, 5-14. [დას. იშ(18)].

ოჯახის სიწმიდის დღე (დადგინდა კათოლიკოს-პატრიარქის, ილია II-ის კურთხევით, 2014 წელს).

„ღირს არს...“-ის ნაცვლად:

„შობაჲ შენი უხრწნელ არს ქალწულო, ღმერთი მუცლით შენით გამოვიდა განჴორციელებული, კაცთა შორის იქცეოდა. ამისთჳს ჩუენ შენ, ღმრთისმშობელო, მარადის ყოველნი გადიდებთ“.

5(18) მაისი, ხუთშაბათი. ხსნილია.

დიდმოწამისა ირინე (ირინა) მაკედონელისა (†I-II); ქალწულმოწამისა სანდუხტისა, სომეხთა მეფის ასულისა (†I) (ჟამნიდან, შეცდომით: ეს ხსენება რუსულ და ბერძნულ კალენდრებში არ არის).

დღესასწაული ყოვლადწმიდა ღმრთისმშობლის ხატისა „ბარძიმი უუსმელი“ (1878).

წირვაზე – რიგისა: საქმ. XIV, 20-27. [დას. 35].

ინ. IX, 39-X, 9. [დას. ლე(35)].

6(19) მაისი, პარასკევი. მარხვა, ხსნილია თევზით.

მართლისა იობ მრავალვნებულისა (†2000/1700-1500 წწ. ქრისტეს შობამდე).

წირვაზე – რიგისა: საქმ. XV, 5-34. [დას. ლვ(36)]. ინ. X, 17-28. [დას. ლზ(37)]. მართლისა: გალ. V, 22-

VI, 2. [დას. სიგ(213)]. მთ. XI, 27-30. [დას. მგ(43)].

7(20) მაისი, შაბათი. ხსნილია.
წარგზავნა სამარიტელის დღესასწაულისა.

ხსენება ზეკოით გამოჩინებულისა ჯუარისაჲ, რომელი გამოჩნდა იერუსალიმის კაცსა ზედა კოსტანტინეს ზე მეფისა, ძისა დიდისა კოსტანტინესსა (351 წელს); ღირსთა ასურელ მამათა – იოანე ზედაზნელისა და მოწაფეთა მისთა: აბიბოსისა, ნეკრესელი ეპისკოპოსისა, ანტონ მარტყოფელისა, დავით გარეჯელისა, ზენონ იყალთოელისა, თადეოზ სტეფანწმინდელისა (თათა მამებელისა), ისე (იესე) წილკნელი ეპისკოპოსისა, იოსებ ალავერდელი ეპისკოპოსისა, ისიდორე (ეზდრიოს) სამთავნელისა, მიქაელ ულუმბელისა, პიროს ბრეთელისა, სტეფანე ხირსელისა და შიო მღვიმელისა (†VI-VII) და ელია დიაკონისა (†VI) (ენკიკლოპედიიდან);

წმიდისა კეთილსახურისა მეფისა ბაგრატისა (III), საქართველოს გამაერთიანებელისა (ბაგრატიონი; 961, †1014); მოწამისა აკაკი ასისთავისა, კაბადოკიელისა (†303/304); ღირსისა ნილოს ახლისა, მირონმდინარისა, ათონელისა (აღმოყვანება, 1815 წელს; †1651; იწინასწარმეტყველა 03ᲔᲠ00ს ღმრთისმშობლის ხატის მიერ ათონის წმიდა მთის დატოვება); ყოველთა ღირსთა მამათა, ათონზე, წმ. პანტელეიმონის მონასტერში გაბრწყინვებულთა.

კისკარზე – ასურელთა: ლკ. VI, 17-23. [დას. კდ(24)]. წირვაზე – რიგისა: საქმ. XV, 35-41. [დას. ლზ(37)]. ინ. X, 27-38. [დას. ლᲩ(38)].

ასურელთა: გალ. V, 22-VI, 2. [დას. სიგ(213)].
მთ. XI, 27-30. [დას. მგ(43)];
ჯვარისა: 1 კორ. I, 18-24. [დას. რკე(125)].
ინ. XIX, 6-11, 13-20, 25-28, 30-35. [დას. დ(60)];
ან: მეფისა ბაგრატისა (II-ქართული): რომ. XIII, 1-10. [დას. რიბ(111)]. ინ. X, 1-9. [დას. ლვ(35)-შუა].

8(21) მაისი, აღდგომიდან VI,
შობიდან ბრმის კვირიაკე. [ხმა V]. ხსნილია.

მოწიქულისა და მახარებელისა, უფლის მკერდს მიყრდნობილისა, ქალწულისა იოვანე ღმრთისმეტყველისაჲ, რაჟამს აღმოეცენების საფლავსა მისსა ევლოგიაჲ იგი, რომელსა სახელ-სდებენ მანანად (†98-117); ღირსისა არსენი დიდისა, ეგვიპტელისა (354; †449-450).

ცისკარზე – სახარება VIII: ინ. XX, 11-18. [დას. ჲდ(64)]. წირვაზე – რიგისა: საქმ. XVI, 16-34. [დას. ლჱ(38)]. ინ. IX, 1-38. [დას. ლდ(34)].

მოწიქულისა იოვანესი: 1 ინ. I, 1-7. [დას. ჲჴ(68)].
ინ. XIX, 25-27; XXI, 24-25. [დას. ჲა(61)].

სადიდებელი: „გადიდებთ შენ, მოწიქულო ქრისტესთ და მახარებელო იოვანე ღმრთისმეტყველო, და პატივს-ვსცემთ ჭირთა და შრომათა შენთა, რომელ დაშუერ და გუახარენ ქრისტე“.

დღესა ჰქონან ჟამნი ივ(16), და ღამესა ჟამნი ჱ(8).

9(22) მაისი, ორშაბათი.

აღდგომიდან VI შვიდეულის ორშაბათი.

ღირსისა შიო დიდისა, მღვიმელისა, საკვირველთმოქმედისა (მიცვალება, †570); ნიკოლოზ საკვირველთმოქმედისა, მირონ-ლუკიის მთავარეპისკოპოსისა (გადასვენება მირონ-ლუკიიდან იტალიის ქალაქ ბარში, 1087 წელს) (II-ქართულიდან: იდღესასწაულება მხოლოდ რუსეთის ეკლესიაში);

წინასწარმეტყველისა ესაია იერუსალემელისა (დაიბადა 765 წელს ქრისტეს შობამდე);

მოწამისა ქრისტეფორე ლუკიელისა და მისთანა 10203-თა მოწამეთა და ორთა დედათა: აკვილინასი და კალინიკესი (†250).

ცისკარზე – წმ. შიოსი: მთ. IV, 25-V, 12. [დას. ი(10)] ან წმ. ნიკოლოზისა: ინ. X, 1-9. [დას. ლვ(35)-შუა].

წირვაზე – რიგისა: საქმ. XVII, 1-15. [დას. ლთ(39)].
ინ. XI, 47-57. [დას. მ(40)].

და: წმ. შიოსი: გალ. V, 22-VI, 2. [დას. სიგ(213)].
მთ. XI, 27-30. [დას. მგ(43)]

ან: წმ. ნიკოლოზისა: ებრ. XIII, 17-21. [დას. 335].
ლკ. VI, 17-23. [დას. კდ(24)].

10(23) მაისი, სამშაბათი. ხსნილია.

წარგზავნა შობიდან ბრძის დღესასწაულისა.

ყოვლადქებულისა მოკიქულისა სიმონ მოშურნისა (კანანელი), საქართველოში ქრისტიანობის მქადაგებელისა (აღესრულა საქართველოში, †107).

ცისკარზე – მოცოქულისა სიმონისა: ან. XXI, 15-25. [დას. ჯზ(67)]. წირვაზე – რიგისა: საქმ. XVII, 19-28. [დას. მ(40)-შუა]. ან. XII, 19-36. [დას. მბ(42)].

მოცოქულისა სიმონისა: 1 კორ. IV, 9-16. [დას. რლა(131)]. მთ. XIII, 54-58. [დას. ნვ(56)].

11(24) მაისი, ოთხშაბათი. მარხვა, ხსნილია თევზით.

წარგზავნა ალდგომის (პასექის) დღესასწაულისა*.

უფლის ამაღლების წინადღესასწაული.

ნეტარისა ქრისტესიასი (ქრისტეფორესი), გარეჯელისა (ნათესავით ქართველი; †1771);

კონსტანტინოპოლის ენკენიისა (განახლებისა) (330 წელს); მღდელმოწამისა მოკი (მოკითზ) ხუცესისა, მაკედონიის ამფიპოლისელისა (†288);

მოცოქულთა სწორთა: მეთოდესი (†885) და კირილესი (†869), სლოვენთა მოძღვართა.

წირვაზე – რიგისა: საქმ. XVIII, 22-28. [დას. 41].
ან. XII, 36-47. [დას. მგ(43)].

* მწუხრის, ცისკრისა და წირვის დასაწყისი, ასევე, წირვის დასასრული და განტევება შესრულდება წმიდა პასექის წესით. (II-ქართულიდან)

12(25) მაისი, ხუთშაბათი. ხსნილია.

ამაღლება უფლისა ჩვენისა იესუ ქრისტესი.

მოწამეთა ქართველთა, ქრისტეს სარწმუნოებისათვის ფერეიდანში (ირანი) სპარსთაგან მოწყვე-

დილთა* (†XVII-XVIII) (გარდამავალია);

მღდელთმთავართა: ეპიფანესი (ეტკფანესი), კვიპრელი მთავარეპისკოპოსისა (†403) და გერმანესი (I), კონსტანტინოპოლელი პატრიარქისა (†754-მდე).

ამაღლებისა: ცისკარზე: მკ. XVI, 9-20. [დას. 71].

წირვაზე: საქმ. I, 1-12. [დას. ა(1)].

ლკ. XXIV, 36-53. [დას. რიდ(114)].

* განგებად მათი იგალობების შემდგომსა დღესა ამაღლების დღესასწაულისასა [2023 წელს: 13(26).V].

ამაღლების დღესასწაულის სადიდებელი:

„გადიდებთ შენ, ცხოვრებისმომცემელო ქრისტე, და პატივს-ვსცემთ დიდებით ზეცად ამაღლებასა შენსა, რომლითა ყოვლადწმიდად გუამი შენი საღმრთოდთა დიდებითა აღამაღლე“.

„ღიჩს აჩს...“-ის ნაცვლად:

„ადიდებს სული ჩემი ქუეყანით ზეცად ამაღლებულსა ქრისტესა ცხოვრებისმომცემელსა“. „ჰშევ, ქალწულო, მიუწდომელი ბუნებათა უჟამოდ გამოუთქუმელი, ამისთჳს, უბიწოთ, ყოველნი მორწმუნენი გადიდებენ შენ“ [წარგზავნის – 2023 წელს: 20 მაისის (2 ივნისის) – ჩათვლით].

ამაღლებიდან სულთმოფენობამდე [2023 წელს: 22 მაისამდე (4 ივნისამდე)] დილა-საღამოს ლოცვებს ვიწყებთ სამწმიდათადან: „წმიდათ ღმერთო, წმიდათ ძლიერო, წმიდათ უკუდავო, შეგჳწყალენ ჩუენ“ (3-გზის). (IV-ქართულიდან)

13(26) მაისი, პარასკევი.

მარხვა, ხსნილია თევზით. სამოქალაქო უქმე.

ᲐᲛᲐᲦᲚᲔᲑᲘᲡ შემდგომი დღესასწაული –

20 მაისამდე (2 ივნისამდე).

ღირსისა ეფთვიმე ახლისა, ქართველისა, ათონელისა, მთარგმნელისა, ᲘᲕᲘᲠᲝᲜᲘᲡ მონასტრის ქტიტორისა (ᲩᲝᲠᲓᲕᲐᲜᲔᲚᲘ; †1028); ღირსთა ქართველთა ათონელთა მამათა: იოანესი (ᲩᲝᲠᲓᲕᲐᲜᲔᲚᲘ; †1005), გიორგი მთარგმნელისა (†1065-1066), გიორგი მაშენებელისა (ᲩᲝᲠᲓᲕᲐᲜᲔᲚᲘ; †1030) და გაბრიელისი (†X); და ღირსმოწამეთა, ათონის ივერთა მონასტერში ლათინთაგან წამებულთა (†1276 ან †1280) (ᲑᲔᲠᲫᲜᲣᲚᲘᲓᲐᲜ); ქალწულმოწამისა გლიკერია (ᲦᲚᲣᲙᲔᲠᲘᲐ) ირაკლიელისა და მისთანა ლაოდიკე დილეგის მკვლელისა (†138-161).

ᲪᲘᲡᲙᲐᲠᲖᲔ – ღირსისა ეფთვიმესი: ლკ. VI, 17-23. [დას. კდ(24)]. წირვაზე – რიგისა: საქმ. XIX, 1-8 [დას. მბ(42)]. ინ. XIV, 1-11. [დას. მზ(47)].

ღირსისა ეფთვიმესი: 1 კორ. XII, 7-11. [დას. 151].

მთ. XI, 27-30. [დას. მგ(43)].

14(27) მაისი, შაბათი. ხსნილია.

ხსენება მოწამისა ისიდორე ქიოსელისა (†251).

წირვაზე – რიგისა: საქმ. XX, 7-12. [დას. მგ(43)].

ინ. XIV, 10-21. [დას. მᲩ(48)].

15(28) მაისი, აღდგომიდან VII, პირველი

მსოფლიო კრების (325 წელს, ნიკეაში) წმიდათა

318-თა მამათა კვირიაკე. [ხმა VI]. ხსნილია.

მოკიქულთა სწორთა: მეფისა მირიანისა (†332) და დედოფლისა ნანასი (†334) (გარდამავალია);

ღირსისა პახუმი დიდისა, თებაიდელისა (†348 ან: †358); ღირსისა პიროს ბრეთელისა, ღირსი იოანე ზედაზნელის თანამოღვაწისა (13-თაგანი; †VI).

ცისკარზე – სახარება X: ან. XXI, 1-14. [დას. 66].

წირვაზე – რიგისა (318-თა მამათა): საქმ. XX, 16-18, 28-36. [დას. 44]. ან. XVII, 1-13. [დას. 56].

მოკიქულთა სწორთა: 1 კორ. IV, 9-16. [დას. 131].
ლკ. X, 1-15. [დას. ნ(50)].

წმ. პიროსისა: გალ. V, 22-VI, 2. [დას. სიგ(213)]. მთ. XI, 27-30. [დას. 43]; ან: ლკ. VI, 17-23. [დას. 24].

წმ. პახუმისა: 2 კორ. IV, 6-15. [დას. როვ(176)].
ლკ. XIV, 25-35. [დას. ოზ(77)].

16(29) მაისი, ორშაბათი. ხსნილია.
აღდგომიდან VII შვიდეულის ორშაბათი.

ღირსისა თეოდორე განწმედილისა (†360/368), იღუმენისა, ღირსი პახუმი დიდის მოწაფისა.

წირვაზე – რიგისა: საქმ. XXI, 8-14. [დას. მე(45)].
ან. XIV, 27-XV, 7. [დას. მთ(49)].

17(30) მაისი, სამშაბათი. ხსნილია.

მოკიქულთა 70-თაგანთა: ანდრონიკესი და იუნიასი (რომ. XVI, 7) (†I).

წირვაზე – რიგისა: საქმ. XXI, 26-32 [დას. მვ(46)].

ინ. XVI, 2-13. [დას. ნგ(53)]. მოკიქულთა: რომ. XVI, 1-16. [დას. რკ(120)]. ლკ. X, 1-15. [დას. ნ(50)].

18(31) მაისი, ოთხშაბათი.
მარხვა, ხსნილია თევზით.

ღირსისა დიდ გარეჯელისა (†596) (გარდამავ.);

წმიდათა მამათა, რომელნი შეიკრიბნენ შვიდ მსოფლიო კრებაზე (325-781 წლებში); მოწამეთა ძმათა: დავითისა და ტარიჭანისა (†693) და დედისა მათისა თავინესი (†705) („ცხოვრებანიდან");

8-თა მოწამეთა: პეტრე ლამპსაკიელისა, ანდრია და პავლესი მესოპოტამიელთა, დიონისესი, ქრისტინა ქალწულისაჲ, ჰერაკლესი, პავლინესი (პავლინოსი) და ბენედიმე (ვენდიმი) ათენელთა (†250);

მოწამისა თეოდოტე საზრდელთა ვაჭრისა, და 8-თა ქალწულმოწამეთა: ალექსანდრასი (ალექსანდრიასი), ტეკუსასი, თეოდოტიასი, კლავდიასი, ფაინასი, ევფრასიასი (ევფროსინიასი), მატრონასი და იულიასი, გალატიის ანკვირელთა (†303/304; ხსენება, ასევე, 7.VI-ს).

ცისკარზე – ღირსისა დიდოსი: ლკ. VI, 17-23. [დას. კდ(24)]. წირვაზე – რიგისა: საქმ. XXIII, 1-11. [დას. მზ(47)]. ინ. XVI, 15-23. [დას. ნდ(54)].

და ხუთშაბათისა: საქმ. XXV, 13-19. [დას. მჭ(48)].
ინ. XVI, 23-33. [დას. ნე(55)].

ღირსისა დიდოსი: გალ. V, 22-VI, 2. [დას. 213].
მთ. IV, 25-V, 12. [დას. ი(10)].

ივნისი

ორშაბათი		5	12	19	26
სამშაბათი		6	13	20	27
ოთხშაბათი		7	14	21	28
ხუთშაბათი	1	8	15	22	29
პარასკევი	2	9	16	23	30
შაბათი	3	10	17	24	
კვირიაკე	4	11	18	25	

19 მაისი (1 ივნისი), ხუთშაბათი. ხსნილია.

წმიდისა დედისა ჩვენისა მოციქულთა სწორისა ქალწულისა ნინოსი

(საქართველოში შემოსვლა IV საუკუნეში).

ღირსთა: დავით გარეჯელისა (†570) და მოწაფისა მისისა ლუკიანესი (†580); მამადავითობა თბილისში (გარდამავალია);

ღირსისა იოანესი, გუთელი ეპისკოპოსისა (საქართველოში ხელთდასხმული, †VIII; ხსენება, ასევე, 26.VI-ს); მღდელმოწამეთა: პატრიკისა, პრუსელი ეპისკოპოსისა და მის თანა 3-თა ხუცესთა: აკაკისა, მენანდროსი და პოლიეენისა (†100).

ცისკარზე – წმ. ნინოსი: მთ. X, 1, 5-8. (I და II ქართულებიდან); ან: მთ. X, 1-8. (IV-ქართულიდან

და რუსულიდან) [დას. ლდ(34)-შუა]. ან: ღირსთა გარეგჯელთა: ლკ. VI, 17-23. [დას. კდ(24)].
წირვაზე – მოციქულთა სწორისა ნინოსი:
1 კორ. IV, 9-16. [დას. რლა(131)].
მთ. XXV, 1-13. [დას. რდ(104)].
ღირსთა გარეგჯელთა: გალ. V, 22-VI, 2. [დას. სიგ(213)]. მთ. XI, 27-30. [დას. მგ(43)].
სადიდებელი მოციქულთა სწორისა ნინოსი:
„გადიდებთ შენ, მოციქულთა სწორო ნინო, და პატივს-ვსცემთ ჭირთა და შრომათა შენთა, რომელ დაშუერ და გუახარენ ქრისტე“.

20 მაისი (2 ივნისი), პარასკევი.
მარხვა, ხსნილია თევზით.
წარგზავნა უფლის ამაღლების დღესასწაულისა.
კრება მანგლისის გვარისა (II-ქართულიდან).
ღირსთა: ზაბულონისა და სოსანასი, მოციქულთა სწორ ნინოს მშობელთა (†III-IV); მოწამეთა: თალალე, ალექსანდრე და ასტერი ეგეელთა (†284).
წირვაზე – რიგისა: საქმ. XXVII, 1-44. [დას. ნ(50)].
ინ. XVII, 18-26. [დას. ნზ(57)].
ღირსთა: გალ. V, 22-VI, 2. [დას. სიგ(213)].
ლკ. VI, 17-23. [დას. კდ(24)].

21 მაისი (3 ივნისი), სამებობის, სულის შაბათი.
სულთაობა. მიცვალებულთა ხსენება
[აღესრულება ხსენება ყოველთა საუკუნითგან მიცვალებულთა (დაძინებულთა) მართლმადიდებელთა ქრისტეანეთა, მამათა და ძმათა ჩვენთა].

მოკიქულთა სწორთა დიდთა მეფეთა: კონსტანტინესი (†337) და დედისა მისისა ელენესი (†327).

დღესასწაული ვლადიმერის ყოვლადწმიდა ღმრთისმშობლის ხატისა.

წირვაზე – რიგისა: საქმ. XXVIII, 1-31. [დას. 51].
ინ. XXI, 15-25. [დას. ეზ(67)].

მიცვალებულთა: 1 კორ. XV, 47-57. [დას. 163]
და: ინ. VI, 35-39. [დას. კა(21)].
ან: 1 თეს. IV, 13-17. [დას. სო(270)]
და: ინ. V, 24-30. [დას. ივ(16)].

22 მაისი (4 ივნისი), აღდგომიდან VIII კვირიაკე.

სულისა წმიდისა კვირიაკე. მეერგასე (50-ე) დღე შემდგომად პასექისა. ყოვლადწმიდა სამების დღე (სამებობა). სულიწმიდის მოფენა წმიდა მოციქულებზე. სულთმოფენობა. მარტვილია.

მრავალთა წმიდათა ქართველთა მამათა და დედათა, აჭარაში თურქოაგან წამებულთა* (†XVII-XVIII) (გარდამავალია); მოწამისა ბასილისკოსი, კომანში წამებულისა (†308).

ცისკარზე: ინ. XX, 19-23. [დას. ეე(65)].

წირვაზე: საქმ. II, 1-11. [დას. გ(3)].
ინ. VII, 37-52; VIII, 12. [დას. კზ(27)].

* უწყოდეთ, რამეთუ აკოლუთიად მათი, დღესასწაულისათჳს, გინათუ წინადღესა: 2023 წელს: 21 მაისს აღესრულების, ესე იგი არს შაბათსა უწინარესსა სულისა წმიდისა მოსლვისასა (მიცვალებულთა ჯსენებისა თანა ერთბამად), გინათუ შემდგომსა დღესა: 23 მაისს, რომელ არს ორშაბათი სულისა წმიდისად.

ამ დღეს იკითხება მუხლთმოდრეკის ლოცვები.

სულთმოფენობის (სამებობის) შვიდეული – 2023 წელს: 22 მაისი (4 ივნისი)-28 მაისი (10 ივნისი) – ხსნილია ყოვლითურთ ყოველთვის.

სულთმოფენობის სადიდებელი: „გადიდებთ შენ, ცხოვრებისმომცემელო ქრისტე, და პატივს-ვსცემთ ყოვლადწმიდასა სულსა შენსა, რომელ მამისა მიერ მოუვლინენ საღმრთოთა მოწაფეთა შენთა“.

„ღირს არს...“-ის ნაცვლად:

„მოციქულთა რაჲ იხილეს გარდამოსლვაჲ ნუგეშინისმცემელისაჲ, დაუკრდათ, ვითარ სახითა ცეცხლისა ენათაჲთა გამოჩნდა სული წმიდაჲ“; „გიხაროდენ შენ, წმიდაო დედუფალო, დედათა დიდებაო, ქალწულთა თუალო, რამეთუ მეტყუელებად ვერ შემძლებელ ვართ ღირსად ქებასა შობისა შენისასა, ამისთჳს სარწმუნოებით გადიდებთ შენ“ [წარგზავნის, 28 მაისის (10 ივნისის), ჩათვლით].

სულთმოფენობიდან აღდგომამდე – 2024 წლის 22 აპრილამდე (5 მაისამდე) – დილა-საღამოს ლოცვებს ვკითხულობთ ჩვეულებრივად.

23 მაისი (5 ივნისი), ორშაბათი. ხსნილია.

სულთმოფენობიდან (მეერგასედან) I, სამებობის შვიდეულის დასაწყისი. სულთმოფენობის შემდგომი დღესასწაული – 28 მაისამდე (10 ივნისამდე).

სულისა წმიდისა ორშაბათი. სულ წმიდის დღე (რუსულიდან და II-ქართულიდან).

წმიდისა მოციქულთა სწორისა ნინოსი († 332) და განათლება ქართველთა ერისა, წმიდათა მოცი-

ქულთა სწორთა: მეფისა მირიანისა (†332) და დედოფლისა ნანასი (†334) (I-ქართულიდან);

ღირსისა დამიანესი (დანიელისა), მეფე-ყოფილისა დემეტრესი (I), გარეჯელისა, „შენ ხარ ვენახის“ მთქმელისა (ბაგრატიონი; †1157);

წმიდისა იოანესი (I), მთავარეპისკოპოსისა მცხეთისა და სრულიად ივერიისა (†340-360);

ღირსისა მიქაელ აღმსარებელისა, სვინადელი ეპისკოპოსისა (†821).

შოთა რუსთველისა, – იერუსალიმის ჯვარის მონასტრის განმაახლებელისა* (გარდამავალია).

წირვაზე – რიგისა: ეფეს. V, 8-19. [დას. სკთ(229)].
მთ. XVIII, 10-20. [დას. ოე(75)].

ღირსისა დამიანესი (II-ქართულიდან): გალ. V, 22-VI, 2. [დას. სიგ(213)] და: მთ. XI, 27-30. [დას. მგ(43)]; ან: ლკ. VI, 17-23. [დას. კდ(24)].

* გარდამავალია: იხსენიება სული წმიდის დღეს – ორშაბათს. (იხ., მაგალითად, 1976, 1977 კალენდარნი).

24 მაისი (6 ივნისი), სამშაბათი. ხსნილია.

ღირსისა და ღმერთშემოსილისა სჯეონ საკჯრველთმოქმედისაჲ, რომელი იყო დამკჯდრებული მთასა საკჯრველსა და ბრწყინვიდა, ვითარცა მთიები, თავსა ზედა სუეტისასა (მესვეტისა) (†590-596);

კონსტანტინოპოლით მთაწმიდას მიკვალებაჲ წმიდათა ნაწილთა ღირსისა მამისა ჩვენისა გიორგი მთაწმიდელისათაჲ და დადებაჲ ლარნაკსა შინა* (ჟამნიდან და II-ქართულიდან). ხსენება ნეტარისა ქსენია პეტერბურგელისა (განდიდება, 1988 წელს).

* ამ მოსახსენებლის განწესებას გვაუწყებს „გიორგი მთაწმიდელის ცხოვრება“.

ცისკარზე – ღირსისა გიორგისა (II-ქართული-დან): ლკ. VI, 17-23. [დას. კდ(24)].

წირვაზე – რიგისა: რომ. I, 1-7, 13-17. [დას. 79].
მთ. IV, 25-V, 13 [დას. ი(10)].

ღირსისა გიორგისა (II-ქართული): რომ. III, 28-IV, 3. [დას. პე(85)]. მთ. VII, 24-VIII, 4. [დას. კდ(24)].

ღირსისა სვიმეონისა (I და IV ქართულები): კოლ. III, 12-16. [დას. სნშ(258)]. მთ. XI, 27-30. [დას. მგ(43)].

დღეთა ჰქონან ჟამნი იზ(17), და ღამეთა ჟამნი ზ(7)

25 მაისი (7 ივნისი), ოთხშაბათი. ხსნილია.

დღესასწაული მკხეთის ჯვარისა (ჯვარის საკვირველი გამოჩინება) (გარდამავალია).

მესამედ პოვნა პატიოსნისა თავისა წინამორბედისა და ნათლისმცემელისა იოანესი (850 წელს).

ხსენება შოთა რუსთველისა, – იერუსალიმის ჯვარის მონასტრის განმაახლებელისა (II-ქართული).

ლომისობა (გარდამავალია) (I-ქართულიდან).

ცისკარზე – ნათლისმცემელისა: ლკ. VII, 17-30. [დას. ლა(31)]. წირვაზე – რიგისა: რომ. I, 18-27. [დას. ჰ(80)]. მთ. V, 20-26. [დას. იბ(12)].

ნათლისმცემელისა: 2 კორ. IV, 6-15. [დას. 176].
მთ. XI, 2-15. [დას. მ(40)].

მკხეთის ჯვარისა (II-ქართულიდან):
1 კორ. I, 18-24. [დას. რკე(125)].
ინ. XIX, 6-11, 13-20, 25-28, 30-35. [დას. ჲ(60)].

სადიდებელი: „გადიდებთ შენ, ნათლისმცემელო მაცხოვრისათ ითვანე, და პატივს-ვსცემთ ყოვლად-დიდებულსა თავის პოვნასა შენსა“.

26 მაისი (8 ივნისი), ხუთშაბათი. ხსნილია.

მოწიქულთა 70-თაგანთა: კარპესი (2 ტიმ. IV, 13) († 65) და ალფესისა († 70).

წირვაზე – რიგისა: რომ. I, 28-II, 9. [დას. პაჭ(81)].
მთ. V, 27-32. [დას. იგ(13)].

27 მაისი (9 ივნისი), პარასკევი. ხსნილია.

ღირსისა ბასილისა, ათონელისა, მეფე ბაგრატის (III) ძისა (ბაგრატიონი; † 1040);

ღირსისა მიქაელ პარეხელისა, კლარჯეთს მოღ-ვაწისა († IX);

მღდელმოწამისა თერაპონისა (თერაპონტესი), სარდიელი ეპისკოპოსისა († III).

წირვაზე – რიგისა: რომ. II, 14-29. [დას. პბ(82)].
მთ. V, 33-41 [დას. იდ(14)].

ღირსთა: გალ. V, 22-VI, 2. [დას. სიგ(213)].
ლკ. VI, 17-23. [დას. კდ(24)].

28 მაისი (10 ივნისი), შაბათი. ხსნილია.

სულთმოფენობის დღესასწაულის წარგზავნა.

ღირსისა ნიკიტა აღმსარებელისა, ქალკედონელი ეპისკოპოსისა († IX).

წირვაზე – რიგისა: რომ. I, 7-12 [დას. 79-შუა].
მთ. V, 42-48. [დას. იე(15)].

29 მაისი (11 ივნისი), სულთმოფენობიდან I, ყოველთა წმიდათა კვირიაკე. ხმა VIII. ხსნილია.

ღირსქალწულმოწამისა თეოდოსია კონსტანტინოპოლელისა (†726-730) (ბერძნული და რუსული ჟამნებიდან); ქალწულმოწამისა თეოდოსია ტვირელისა (†307-308) [ჟამნიდან (შეკდომით, მაგრამ ტროპარ-კონდაკი თეოდოსია კონსტანტინოპოლელისაა ჟამნში)]; წმიდათა 318-თა მამათა, რომელნი შეიკრიბნენ ნიკეის I მსოფლიო კრებაზე (325 წელს) და რომელთა-იგი თანაარსად და თანადაუსაბამოდ ღმრთისა და მამისა ძე ქადაგეს; და ალექსანდრე ალექსანდრიელი მთავარეპისკოპოსისა (პატრიარქისა, 312-დან), რომელმან I მსოფლიო კრებაზე უღმრთო არიოზ განკვეთა და ეკლესიით განდევნა (250; †IV.326/328) (სვინაქსარიდან).

ცისკარზე – სახარება I: მთ. XXVIII, 16-20. [დას. 116].

წირვაზე – რიგისა: ებრ. XI, 33-XII, 2. [დას. 330]. მთ. X, 32-33, 37-38; XIX, 27-30. [დას. ლჩ(38)].

პეტრე-პავლობის მარხვის აღება.

30 მაისი (12 ივნისი), ორშაბათი. პეტრე-პავლობის მარხვის დასაწყისი, ხსნილია თევზით*.

სულთმოფენობიდან II შვიდეულის დასაწყისი.

ღირსისა ისაკ (ისაკ) აღმსარებელისა, კონსტანტინოპოლელი იღუმენისა (†IV-V);

ღირსისა ემილიასი, წმიდისაა ბასილი დიდის დედისა (†372-375; ხსენება, ასევე, 1.I-ს).

წირვაზე – რიგისა: რომ. II, 28–III, 18. [დას. 83]. მთ. VI, 31-34; VII, 9-11. [დას. ით(19)].

* პეტრე-პავლობის მარხვა – 2023 წელს: 30 მაისი (12 ივნისი), – 28 ივნისი (11 ივლისი) – ოთხშაბათისა და პარასკევის გარდა ხსნილია თევზით.

31 მაისი (13 ივნისი), სამშაბათი. ხსნილია თევზით.
მოწამისა ერმი (ჰერმეს, ერმეია) მხედრისა, კაბადოკიის კომანელისა (†II);
მოციქულისა 70-თაგანისა ერმისა (რომ. XVI, 14), დალმატელი ეპისკოპოსისა (†I).
წირვაზე – რიგისა: რომ. IV, 4-12. [დას. პვ(86)].
მთ. VII, 15-21. [დას. კბ(22)].

ᲘᲝᲣᲜᲘᲡᲐ ᲘᲕᲜᲘᲡᲐ

ᲰᲥᲝᲜᲐᲜ ᲓᲦᲔᲜᲘ Ლ(30). ᲓᲦᲔᲗᲐ ᲰᲥᲝᲜᲐᲜ ᲟᲐᲛᲜᲘ ᲘᲔ(15), ᲓᲐ ᲦᲐᲛᲔᲗᲐ – ᲟᲐᲛᲜᲘ Თ(9). (ᲟᲐᲛᲜᲔᲑᲘᲓᲐᲜ)

1(14) ივნისი, ოთხშაბათი. მარხვა.
ღირსმოწამეთა [I-ქართულიდან: ღირსთა (?)]: მღდელმთნთხონისა შიო ახლისა, დავით მწირისა, გაბრიელისა, პავლესი და გაბრიელისა, გარეჯელთა, ლეკთაგან მოწყვედილთა (†1696-1700);
მოწამისა იუსტინე ფილოსოფოსისა, აპოლოგეტისა, ეკლესიის მამისა, და სხვისაცა მოწამისა იუსტინესიევ და მისთანათა: ხარიტონისა, ხარიტა ქალწულისა, ეველპისტესი, იერაქსისა, პეონისა და ლიკერიანესი (†165, რომი);
მართლისა იოანე კრონშტადტელისა (განდიდება, 1990 წელს); ღირსისა იუსტინე ჩელისკელისა (ᲰᲝᲠᲝᲕᲘᲩᲘ; †1978-1979).

წირვაზე – რიგისა: რომ. IV, 13-25. [დას. პზ(87)].
მთ. VII, 21-23. [დას. კგ(23)].

ღირსმოწამეთა: რომ. VIII, 28-39. [დას. ჟთ(99)] და: მთ. X, 32-33, 37-38; XIX, 27-30. [დას. ლშ(38)]; ან: ლკ. XII, 8-12. [დას. ედ(64)] (II-დან და IV-დან).

2(15) ივნისი, ხუთშაბათი. ხსნილია თევზით.

ნიკიფორე აღმსარებელისა, კონსტანტინოპოლელი პატრიარქისა (†828).

წირვაზე – რიგისა: რომ. V, 10-16. [დას. პთ(89)].
მთ. VIII, 23-27. [დას. კზ(27)].

3(16) ივნისი, პარასკევი. მარხვა.

მოწამეთა: ლუკილიანესი (რომელიც ცხადად გამოეცხადა ღირს პაისი მთაწმიდელს), პავლა ქალწულისა და მათთანა ჩვილთა: კლავდისა, იპატისა, პავლესი და დიონისესი (†270-275).

წირვაზე – რიგისა: რომ. V, 17-VI, 2. [დას. ჟ(90)].
მთ. IX, 14-17. [დას. ლა(31)].

4(17) ივნისი, შაბათი. ხსნილია თევზით.

მიტროფანესი. კონსტანტინოპოლელი პატრიარქისა (†326); წმიდათა მენელსაცხებლე დედათა: მართასი და მარიამისი, მართალ ლაზარეს დათა (†I).

წირვაზე – რიგისა: რომ. III, 19-26. [დას. პდ(84)].
მთ. VII, 1-8. [დას. კ(20)].

5(18) ივნისი, სულთმოფენობიდან II კვირიაკე.
ხმა I. ხსნილია თევზით.

კრება ყოველთა წმიდათა ქართველთა (II-დან
და IV-დან); და ყოველთა ღირსთა და ღმერთ-
შემოსილთა მამათა, ათონის წმიდა მთაზე
გაბრწყინვებულთა; და ყოველთა წმიდათა
რუსეთს გაბრწყინვებულთა (გარდამავალნი);
ევსტათი დიდისა, აღმსარებელისა, ანტიოქიელი
პატრიარქისა, ქართლისა ეკლესიათა მაკურთხევ-
ელისა (†337/360) („ცხოვრებანიდან“);
მღდელმოწამისა დოროთესი, რომელი იყო ტკ-
რელი ეპისკოპოსისა, კაცი ღმერთშემოსილი და მო-
ხუცებული (255; †362).
ცისკარზე – სახარება II: მკ. XVI, 1-8. [დას. 70].
წირვაზე – რიგისა: რომ. II, 10-16. [დას. 81-შუა].
მთ. IV, 18-23. [დას. თ(9)].
ყოველთა წმიდათა: ებრ. XI, 33-XII, 2. [დას. 330].
მთ. IV, 25-V, 12. [დას. ი(10)].

6(19) ივნისი, ორშაბათი. ხსნილია თევზით.
სულთმოფენობიდან III შვიდეულის დასაწყისი.
ღირსისა ბესარიონისა, ეგვიპტელი საკვირველთ-
მოქმედისა (†IV-V);
ღირსისა ილარიონ ახლისა, დალმატელი იღუ-
მენისა, აღმსარებელისა (770-775/776; †6.VI.845).
წირვაზე – რიგისა: რომ. VII, 1-13. [დას. ჟდ(94)].
მთ. IX, 36-X, 8 [დას. ლდ(34)].

7(20) ივნისი, სამშაბათი. ხსნილია თევზით.
მოწამისა თეოდოტე ანკვირელისა (†303/304;
ხსენება, ასევე, 18.V-ს);

მღდელმოწამისა ანდრონიკესი, პერმელი მთავარ-ეპისკოპოსისა (ნიკოლსკი; მსახურობდა საქართველოში; †1918).

წირვაზე – რიგისა: რომ. VII, 14–VIII, 2. [დას. 95].
მთ. X, 9-15. [დას. ლე(35)].

8(21) ივნისი, ოთხშაბათი. პეტრე-პავლობის მარხვა.

დიდმოწამისა თეოდორე სტრატილატისა (აღ-მოყვანება; †IV); მღდელმოწამისა თევდორესი, კველთელი მღდელისა (†1608/1609);

ღირსისა ნავკრატისა, სტუდიელი იღუმენისა (სა-ვარაუდოდ, წმინდა ბასილი დიდის ძმა).

წირვაზე – რიგისა: რომ. VIII, 2-13. [დას. ჟვ(96)].
მთ. X, 16-22. [დას. ლვ(36)].

დიდმოწამისა თეოდორესი: 2 ტიმ. II, 1-10. [დას. სჟბ(292)] და: მთ. X, 16-22. [დას. ლვ(36)].

ან: მღდელმოწამისა თევდორესი: ებრ. XIII, 7-16. [დას. ტლდ(334)] და: ლკ. XII, 32-40. [დას. ქზ(67)].

9(22) ივნისი, ხუთშაბათი. ხსნილია თევზით.

მღდელთმთავრისა კირილესი, ალექსანდრიელი პატრიარქისა (†444);

ღირსისა იოანე შავთელ-გაენათელისა (†XIII).

წირვაზე – რიგისა: რომ. VIII, 22-27. [დას. 98].
მთ. X, 23-31 [დას. ლზ(37)].

ღირსისა იოანესი: გალ. V, 22-VI, 2. [დას. 213] და: მთ. XI, 27-30. [დას. 43]; ან: ლკ. VI, 17-23. [დას. 24].

მღდელთმთავრისა კირილესი: ებრ. XIII, 7-16. [დას. ტლდ(334)] და: მთ. V, 14-19. [დას. ია(11)].

10(23) ივნისი, პარასკევი. პეტრე-პავლობის მარხვა.

ღირსისა თამარ (ფამარ) აღმსარებელისა (მარჯანიშვილი; 1869, †1936);

მღდელმოწამისა ტიმოთესი, პრუსელი ეპისკოპოსისა (†361-363); მღდელმოწამისა მიტროფანესი და მრავალთა ჩინელთა მოწამეთა (†1900).

წირვაზე – რიგისა: რომ. IX, 6-19. [დას. რა(101)].

მთ. X, 32-36; XI, 1. [დას. ლჭ(38)].

ღირსისა თამარისა (II და IV ქართულებიდან):

გალ. III, 23-29. [დას. 208] და: მთ. XXV, 1-13. [დას. 104]; ან: ლკ. VII, 36-50. [დას. 33].

11(24) ივნისი, შაბათი. ხსნილია თევზით.

მოციქულთა: ბართლომესი (12-თაგანისა; იქადაგა საქართველოში) და ბარნაბასი (70-თაგანისა) (†I).

კრება ყოვლადწმიდა ღმრთისმშობლის ხატისა „ღირს არს“ („მოწყალე“) (X);

გახსენება მთავარანგელოზ გაბრიელის მიერ აღსრულებულისა სასწაულისა [მისი გამოცხადება ათონის წმიდა მთის კარეელ ბერთან (†X), და გაცხადება საღმრთოდსა საგალობელისა „ღირს არს“].

ცისკარზე – მოციქულთა: ინ. XXI, 15-25. [დას. 67]; ან: ღმრთისმშობელისა: ლკ. I, 39-49, 56. [დას. 4].

წირვაზე – მოციქულთა: საქმ. XI, 19-26, 29-30. [დას. კჭ(28)]. ლკ. X, 16-21. [დას. ნა(51)];

ან: ღმრთისმშობელისა: ფილიპ. II, 5-11. [დას. სმ(240)]. ლკ. X, 38-42; XI, 27-28. [დას. ნდ(54)].

რიგისა: რომ. III, 28-IV, 3. [დას. პე(85)].

მთ. VII, 24-VIII, 4. [დას. კდ(24)].

12(25) ივნისი, სულთმოფენობიდან III კვირიაკე.
ხმა II. ხსნილია თევზით.

ღირსისა ითვანე (თორნიკე-ყოფილი) მთაწმიდელისა, სვინგელოზისა (†984);

ღირსისა ისიდორე (ეზდრიოს) სამთავნელისა (13-ასურელთაგანი; †VI);

ღირსისა ონოფრე დიდისა, ეგვიპტელისა (†IV);

ღირსისა პეტრე ათონელისა (†734);

ყოველთა ბელთრ-უსელ წმიდათა (გარდამავალია).

ცისკარზე – სახარება III: მკ. XVI, 9-20. [დას. 71].

წირვაზე – რიგისა: რომ. V, 1-10. [დას. პჩ(88)].
მთ. VI, 22-33. [დას. იჩ(18)].

ღირსთა მამათა: გალ. V, 22-VI, 2. [დას. სიგ(213)].
მთ. XI, 27-30. [დას. მგ(43)].

ამიერითგან მოიქცევის მზე ზამთრად (ჟამნიდან).

13(26) ივნისი, ორშაბათი. ხსნილია თევზით.
სულთმოფენობიდან IV შვიდეულის დასაწყისი.

მღდელმოწამისა ანთიმ (ანთიმოზ) ივერიელისა, უნგრო-ვლახელი მიტროპოლიტისა (†1716);

მოწამისა აკვილინა ბიბლოსელისა (†293);

მღდელთმთავრისა ტრიფილესი, კვიპროსის ლევკუსიელი ეპისკოპოსისა (†370).

წირვაზე – რიგისა: რომ. IX, 18-33. [დას. რბ(102)].
მთ. XI, 2-15. [დას. მ(40)].

მღდელმოწამისა ანთიმოზისა: ებრ. XIII, 7-16. [დას. ტლდ(334)] და: ლკ. XII, 32-40. [დას. ქზ(67)];
ან: ლკ. XII, 2-12. [დას. ქგ(63)].

14(27) ივნისი, სამშაბათი. ხსნილია თევზით.

წინასწარმეტყველისა ელისესი (†IX წ. ქრისტეს შობამდე);

მღდელთმთავრისა მეთოდისა, კონსტანტინოპოლელი პატრიარქისა, აღმსარებელისა, რომელმან წვალებად ხატთამბრძოლთად ავოცა (†847).

მიცვალებად ნეტარისა მამისა ჩუენისა იოვანესი, ეფთუმის მამისად, ჭეშმარიტისა მის მონაზონისად და ქრისტეს ნებისმყოფელისად, რომელსა პირველ აბულჰერით ერქუა ერისმთავრობასა (ჩორდვანელი; †14.VI.1005) („დიდი სუნაქსარიდან“).

წირვაზე – რიგისა: რომ. X, 11-XI, 2. [დას. 104].
მთ. XI, 16-20. [დას. მა(41)].

წინასწარმეტყველისა ელისესი:
იაკ. V, 10-20. [დას. 57]. ლკ. IV, 22-30. [დას. 14].

15(28) ივნისი, ოთხშაბათი. პეტრე-პავლობის მარხვა.

წინასწარმეტყველისა ამოსისა (სავარაუდოდ, ესაია წინასწარმეტყველის მამა; †VIII საუკუნეში ქრისტეს შობამდე); ღირსისა იერონიმე ნეტარისა, სტრიდონელისა (†420); ნეტარისა ავგუსტინესი, ჰიპონიელი ეპისკოპოსისა (†430);

კეთილმორწმუნისა მთავრისა დიდმოწამისა ლაზარესი (1329; †15.VI.1389); ყოველთა სერბელ მოწამეთა – „ᲗᲘᲓᲦᲕᲓᲐᲜᲝ“; ეფრემისა (II) (1312; †1400) და სპირიდონისა, გალობათა მთქმელისა, (†11.VIII.1389), სერბეთის პატრიარქთა.

წირვაზე – რიგისა: რომ. XI, 2-12. [დას. რე(105)].
მთ. XI, 20-26. [დას. მბ(42)].

16(29) ივნისი, ხუთშაბათი. ხსნილია თევზით.

ღიბრსმოწამისა (I-ქართულიდან: მოწამისა) ქაიხ-
ოსრო ქართველისა (ჩოლოყაშვილი, †1558/1612);

მღდელთმთავრისა ტიხონისა, ამათვინტელი ეპ-
ისკოპოსისა, საკვირველთმოქმედისა, კვიპრელისა
(†IV-V);

თეოფანე დაყუდებულისა, ვიშენსკელისა (აღმოყ-
ვანება, 2002 წელს);

მღდელმოწამისა ჰერმოგენისა, ტობოლსკე-
ლი ეპისკოპოსისა (მოღვაწეობდა საქართველოში;
†1918) („ცხოვრებანიდან“).

წირვაზე – რიგისა: რომ. XI, 13-24. [დას. რვ(106)].
მთ. XI, 27-30. [დას. მგ(43)].

წმიდისა ქაიხოსროსი: მოწამისა (I-დან):
2 ტიმ. II, 1-10. [დას. 292]. ლკ. XII, 2-12. [დას. 63].
ან: ღიბრსმოწამისა (II-დან და IV-დან):
2 ტიმ. I, 8-18. [დას. 291]. მკ. VIII, 34-IX, 1.
[დას. 37].

17(30) ივნისი, პარასკევი. პეტრე-პავლობის მარხვა.

მოწამისა შალვა ახალციხელისა (†1227);

მოწამეთა: მანუელ, საბელ და ისმაილ სპარსე-
ლთა, ქალკედონელთა (†362/363).

წირვაზე – რიგისა: რომ. XI, 25-36. [დას. რზ(107)].
მთ. XII, 1-8. [დას. მდ(44)].

მოწამისა შალვასი: 2 ტიმ. II, 1-10. [დას. სჟბ(292)]
და: იხ. XV, 17-XVI, 2. [დას. ნბ(52)];
ან: ლკ. XII, 2-12. [დას. დგ(63)].

ივლისი

ორშაბათი	3	10	17	24	31
სამშაბათი	4	11	18	25	
ოთხშაბათი	5	12	19	26	
ხუთშაბათი	6	13	20	27	
პარასკევი	7	14	21	28	
შაბათი	1 8	15	22	29	
კვირიაკე	2 9	16	23	30	

18 ივნისი (1 ივლისი), შაბათი. ხსნილია თევზით.
ღირსისა მიქაელ ულუმბოელისა (13-ასურელთა-განი; †565); მოწამისა ლეონტი ელადელისა (ეგინელისა) და მისთანა მოწამეთა: იპატისი და თეოდულესი, ტრიპოლს წამებულთა (†70-79).
წირვაზე – ღირსისა მიქაელისა:
გალ. V, 22-VI, 2. [დას. 213] და: მთ. XI, 27-30. [დას. 43]; ან: ლკ. VI, 17-23. [დას. 24].
რიგისა: რომ. VI, 11-17. [დას. ჟბ(92)].
მთ. VIII, 14-23. [დას. კვ(26)].

19 ივნისი (2 ივლისი), სულთმოფენობიდან IV კვირიაკე. ხმა III. ხსნილია თევზით.
მოციქულისა იუდასი, ძმისა უფლისა (†80);

მღდელთმთავრისა იოანესი, შანხაისა და სან-ფრანცისკოს მთავარეპისკოპ. (მაქსიმოვიჩი, †1966).
ცისკარზე – სახარება IV: ლკ. XXIV, 1-12. [დას. 112].
წირვაზე – რიგისა: რომ. VI, 18-23. [დას. ჟგ(93)].
მთ. VIII, 5-13. [დას. კე(25)].
მოციქულისა იუდასი: იუდ. I, 1-10. [დას. ოზ(77)].
ინ. XIV, 21-24. [დას. მჭ(48)-შუა].

20 ივნისი (3 ივლისი), ორშაბათი. ხსნილია თევზით.
სულთმოფენობიდან V შვიდეულის დასაწყისი.
მღდელმოწამისა მეთოდესი, პატარონელი ეპის-კოპოსისა (†312);
მოწამეთა: არისტოკლე ხუცისა, დიმიტრი დი-აკონისა და ათანასე წიგნისმკითხველისა (†306);
ღმერთშემოსილისა ნაუმ ოხრიდელისა, საკვირ-ველთმოქმედისა, ბულგარეთის განმანათლებელისა (†23.XII.910, ოხრიდი).
წირვაზე – რიგისა: რომ. XII, 4-5, 15-21. [დას. 109].
მთ. XII, 9-13. [დას. მე(45)].

21 ივნისი (4 ივლისი), სამშაბათი. ხსნილია თევზით.
დიდებულთა დიდმოწამეთა, საქართველოს მეფე-თა: არჩილისა (†744) და ლუარსაბისა (†1622);
მოწამისა იულიანე ტარსუელისა (†305-311);
ღირსისა მაქსიმე ბერძენისა (აღმოყვანება, 1996).
ცისკარზე – მეფეთა: მთ. X, 16-22. [დას. ლვ(36)].
წირვაზე – რიგისა: რომ. XIV, 9-18. [დას. რიდ(114)].
მთ. XII, 14-16, 22-30. [დას. მვ(46)].
დიდმოწამეთა მეფეთა: ეფეს. VI, 10-17. [დას. 233].

ლკ. XXI, 12-19. [დას. რვ(106)].

22 ივნისი (5 ივლისი), ოთხშაბათი. სამარხვო დღე.
სარწმუნოებისათვის თავდადებულისა მღდელმოწამისა მიხეილ-მიქაელისა, საინგილოში მოღვაწისა, ჰერეთს წამებულისა (ყულოშვილი; †1918);
მღდელმოწამისა ევსებისა, სამოსატელი ეპ. (†380).
წირვაზე – რიგისა: რომ. XV, 7-16. [დას. რიზ(117)].
მთ. XII, 38-45. [დას. მჭ(48)].
მღდელმოწამისა მიხეილისა: ებრ. XIII, 7-16. [დას. ტლდ(334)]. ლკ. XII, 32-40. [დას. ჯზ(67)].

23 ივნისი (6 ივლისი), ხუთშაბათი. ხსნილია თევზით.
მოწამისა აგრიპინა რომაელისა (†253-262);
მოწამეთა: არისტოკლე ხუცისა, დიმიტრიანე დიაკონისა და ათანასე წიგნისმკითხველისა (†306).
დღესასწაული ვლადიმრის ყოვლადწმიდა ღმრთისმშობლის ხატისა (1480).
წირვაზე – რიგისა: რომ. XV, 17-29. [დას. 118].
მთ. XII, 46-XIII, 3. [დას. მთ(49)];
და პარასკევისა: რომ. XVI, 1-16. [დას. რკ(120)].
მთ. XIII, 3-9. [დას. ნ(50)].

24 ივნისი (7 ივლისი), პარასკევი.
ხსნილია თევზით (ჟამნიდან).

შობა პატიოსნისა, დიდებულისა, წინასწარმეტყველისა, წინამორბედისა და ნათლისმცემელისა იოანესი.

კრება მართალთა მშობელთა იოანე ნათლისმცე-
მელისათა: ზაქარიასი და ელისაბედისა (†I);
მოწამეთა 7-თა ძმათა, რომაელ მხედართა: ორ-
ენტისა, ფარნაკისა, ეროსისა, ფირმოსისა, ფირმინ-
ისა, კვირიაკესი და ლონგინოზისა (დაასაფლავეს
ბიჭვინთას – აფხაზეთი) (†IV).

ნათლისმცემელისა:

ცისკარზე: ლკ. I, 24-25, 57-68, 76, 80. [დას. ა(3)];
და წირვაზე: რომ. XIII, 11-XIV, 4. [დას. რიბ(112)].
ლკ. I, 1-25, 57-68, 76, 80. [დას. ა(1)].
სადიდებელი: „გადიდებთ შენ, ნათლისმცემელო
მაცხოვრისათ იოვანე და პატივს-ვსცემთ უნაყოფო-
თა მიერ, ყოვლადდიდებულსა შობასა შენსა“.

25 ივნისი (8 ივლისი), შაბათი. ხსნილია თევზით.
წარგზავნა იოვანე ნათლისმცემლის შობის დღე-
სასწაულისა (ბერძნულიდან და რუსულიდან).
ღირსმოწამისა ღვაწლშემოსილისა ფებრონია ქა-
ლწულისა, ასურელისა (†304).
წირვაზე – ღირსმოწამისა: 2 კორ. VI, 1-10. [დას. 181].
ლკ. VII, 36-50. [დას. ლგ(33)].
რიგისა: რომ. VIII, 14-21. [დას. ჟზ(97)].
მთ. IX, 9-13. [დას. ლ(30)].

26 ივნისი (9 ივლისი), სულთმოფენობიდან V
კვირიაკე. ხმა IV. ხსნილია თევზით.
ღირსისა დავით თესალონიკელისა (†538-540);
ღირსისა [მღდელთმთავრისა] იოანესი, გუთელი
ეპისკოპ. (საქართველოში ხელთდასხმული, †VIII).

დღესასწაული ტიხვინის ყოვლადწმიდა ღმრთისმშობლის ხატისა (1383).

ცისკარზე – სახარება V: ლკ. XXIV, 12-35. [დას. 113].

წირვაზე – რიგისა: რომ. X, 1-10. [დას. რგ(103)].

მთ. VIII, 28-IX, 1. [დას. კჭ(28)].

ღმერთისმშობელისა (I-ქართულიდან):

ფილიპ. II, 5-11. [დას. სმ(240)]

და: ლკ. X, 38-42; XI, 27-28. [დას. ნდ(54)].

მღდელთმთავრისა იოანესი (IV-ქართულიდან):

ებრ. VII, 26-VIII, 2. [დას. ტიჭ(318)]

და: ინ. X, 9-16. [დას. ლვ(36)].

27 ივნისი (10 ივლისი), ორშაბათი. ხსნილია თევზით. სულთმოფენობიდან VI შვიდეულის დასაწყისი.

ღირსისა გიორგი (გეორგი) მთაწმიდელისა (1009, თრიალეთი; †29.VI.1065/1066, კონსტანტინოპოლი);

მღდელმოწამისა კირიონისა (II), საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქისა (საძაგლიშვილი, †1918);

ღირსისა სამსონ უცხოთშემწყნარებელისა, კონსტანტინოპოლელისა (†530);

მართლისა იოანა მენელსაცხებლისა (†I).

ცისკარზე – ღირსისა გიორგი მთაწმიდელისა:

ლკ. VI, 17-23. [დას. 24]. (სატრაპეზოდან-2010)

წირვაზე – რიგისა: რომ. XVI, 17-24. [დას. 121].

მთ. XIII, 10-23. [დას. ნა(51)].

ღირსისა გიორგი მთაწმიდელისა:

გალ. V, 22-VI, 2. [დას. 213]. (სამოცეიქულოდან-2010)

მთ. XI, 27-30. [დას. 43]. (სატრაპეზოდან-2010)

მღდელმოწამისა კირიონისა:

ებრ. XIII, 7-16. [დას. ტლდ(334)] და: ლკ. XII, 32-40. [დას. ჯზ(67)]; ან: ლკ. XII, 2-12. [დას. ჲგ(63)].

ღირსისა სამსონისა: გალ. V, 22-VI, 2. [დას. 213].

ლკ. XII, 32-40. [დას. ჯზ(67)].

28 ივნისი (11 ივლისი), სამშაბათი. ხსნილია თევზით.

მოწამეთა უვერცხლოთა მკურნალთა და საკვირველთმოქმედთა კვიროსისა და იოანესი (აღმოყვანება, 412 წელს; †311).

დღესასწაული ყოვლადწმიდა ღმრთისმშობლის ხატისა „სამხელოსანი“ (VIII).

წირვაზე – რიგისა: 1 კორ. I, 1-9. [დას. რკბ(122)].

მთ. XIII, 24-30. [დას. ნბ(52)];

და ოთხშაბათისა: 1 კორ. II, 9-III, 8. [დას. 127].

მთ. XIII, 31-36. [დას. ნგ(53)].

უვერცხლოთა: 1 კორ. XII, 27-XIII, 8. [დას. 153].

მთ. X, 1, 5-8. [დას. ლდ(34)-შუა].

ღმრთისმშობელისა: ფილიპ. II, 5-11. [დას. 240]

და: ლკ. X, 38-42; XI, 27-28. [დას. ნდ(54)].

29 ივნისი (12 ივლისი), ოთხშაბათი. ხსნილია თევზით.

წმიდათა დიდებულთა და ყოვლადქებულთა თავთა მოციქულთა პეტრესი (†64) და პავლესი (†67).

ღირსისა გიორგი მთაწმიდელისაჲ (მიცვალება, †1065-1066, კონსტანტინოპოლი) (განგება აღესრულება 27.VI-ს); ღირსისა პაისი ახლისა, მთაწმიდე-

ლისა (ეზნეპიდისი; 1924, ფარასა, კაბადოკია; †1994).

მოციქულთა: ეფესელთაშორის: ინ. XXI, 15-25. [დას. 67]; და წერილთაშორის: 2 კორ. XI, 21-XII, 9. [დას. რეგ(193)].

მთ. XVI, 13-19. [დას. ეზ(67)].

მოციქულთა თავთა სადიდებელი:

„გადიდებთ თქუენ, ყოვლადდაქებულნო მოციქულნო ქრისტესნო პეტრე და პავლე, და პატიჟს-ვსცემთ წმიდასა ვსენებასა თქუენსა, რამეთუ ყოველი ერი სწავლითა თქუენითა განათლდა, და ყოველნი კიდენი ქუეყანისანი ქრისტეს მიერ მოაქცეენით“.

30 ივნისი (13 ივლისი), ხუთშაბათი. ხსნილია.

კრება დიდებულთა და ყოვლადქებულთა 12-თა მოციქულთა: პეტრესი, ძმისა მისისა ანდრიასი, იაკობ ზებედესი, ძმისა მისისა იოანესი, ფილიპესი, ბართლომესი, თომასი, მათესი (მატთესი), იაკობ ალფესისა, იუდა იაკობისასი (თადეოზისა), სიმონ მოშურნისა (კანანელისა) და მატათიასი (†I-II).

სვეტიცხოვლის ეკლესიის დღესასწაული.

კეთილმორწმუნისა დინარ დედოფლისა (ბაგრატიონი; †950).

მოციქულთა: ეფესელთაშორის: ლკ. X, 1-15. [დას. 50]; და წერილთაშორის: 1 კორ. IV, 9-16. [დას. რლა(131)].

მკ. III, 13-19. [დას. იბ(12)].

თთუესა ივლისსა

ჰქონან დღენი ლა(31). დღეთა ჰქონან ჟამნი იდ(14), და ღამეთა – ჟამნი ი(10). (ჟამნებიდან)

1(14) ივლისი, პარასკევი. სამარხვო დღე.
სასკვირველთმოქმედთა უვერცხლოთა მკურნალთა კოზმან და დამიანესი, რომში წამებულთა (†284).
წირვაზე – ხუთშაბათისა: 1 კორ. III, 18-23. [დას. რკთ(129)]. მთ. XIII, 36-43. [დას. ნდ(54)];
და პარასკევისა: 1 კორ. IV, 5-8. [დას. 130-შუა].
მთ. XIII, 44-54. [დას. ნე(55)].
უვერცხლოთა: 1 კორ. XII, 27-XIII, 8. [დას. 153].
მთ. X, 1, 5-8. [დას. ლდ(34)-შუა].

2(15) ივლისი, შაბათი. ხსნილია ყოვლითურთ.
დადება პატიოსნისა სამოსელისა ყოვლადწმიდისა ღმრთისმშობელისა ვლაქერნას (473 წელს; მსოფლიო საქრისტიანოს ერთ-ერთი უდიდესი სიწმიდე, ღმრთისმშობლის პატიოსანი სამოსელი, ამჟამად დაბრძანებულია ზუგდიდში); ვლაქერნობა.
ცისკარზე: ღმრთისმშობელისა: ლკ. I, 39-49, 56. [დას. 4]. წირვაზე – ღმრთისმშობელისა: ებრ. IX, 1-7. [დას. 320]. ლკ. X, 38-42; XI, 27-28. [დას. 54].
რიგისა: რომ. IX, 1-5. [დას. რ(100)].
მთ. IX, 18-26. [დას. ლბ(32)].

3(16) ივლისი, სულთმოფენობიდან VI კვირიაკე.
ხმა V. ხსნილია ყოვლითურთ.
ღირსისა გიორგი ღმერთშემოსილისა, დაყუდებულისა, ნათესავით ქართველისა, ღირსი გიორგი მთაწმიდელის მოძღვრისა (†1068);
მოწამისა იაკინთე რომაელისა (†108).

კრებაჲ სტეფანწმიდის ეკლესიასა მახლობელად გერგეტისა. გერგეტის სამებობა.

ცისკარზე – სახარება VI: ლკ. XXIV, 36-53. [დას. 114].

წირვაზე – რიგისა: რომ. XII, 6-14. [დას. რი(110)].

მთ. IX, 1-8. [დას. კთ(29)].

ღირსისა გიორგი ღმერთშემოსილისა:

გალ. V, 22-VI, 2. [დას. სიგ(213)] და: მთ. XI, 27-30. [დას. მგ(43)]; ან: ლკ. VI, 17-23. [დას. კდ(24)].

4(17) ივლისი, ორშაბათი. ხსნილია ყოვლითურთ. სულთმოფენობიდან VII შვიდეულის დასაწყისი.

მღდელთმთავრისა ანდრიასი, კრეტელი მთავარეპისკოპოსისა, იერუსალიმელისა, „დიდი კანონის“ შემქმნელისა (†712-726);

ღირსისა მართასი (†551), დედისა სვიმეონ მესვეტისა, საკვირველთმოქმედისა, რომელი დამკვიდრებულ იყო მთასა საკვირველსა (†590-596);

ღირსისა ანდრია ხატმწერისა (რუბლიოვი, †XV).

წირვაზე – რიგისა: 1 კორ. V, 9-VI, 11. [დას. 134].

მთ. XIII, 54-58. [დას. ნვ(56)].

მღდელთმთავრისა ანდრიასი: ებრ. VIII, 3-6. [დას. ტიᲩ(318)-შუა]. მთ. VII, 12-21. [დას. კა(21)].

5(18) ივლისი, სამშაბათი. ხსნილია ყოვლითურთ.

ღირსისა და ღმერთშემოსილისა ათანასე დიდისა, ათონელისა (დედით კოლხი-ქართველი), ათონზე დიდი ლავრის (ამჟამად წმ. ათანასეს სახელობის) მაშენებელისაჲ, რომელი იყო კაცი წმიდაჲ და სათნოჲ ღმრთისაჲ, რომელმან აღაშენა ზემოჴსენებული

ესე ლავრად ძირსა ათონისა მთისასა მთაწმიდას, ტრაპიზონელისა (რომელ არს სოფელი მეგრელთად – „ქართლის ცხოვრებიდან“), და მოწაფეთა მისთა: დანიელისა და ხუთთა სხვათა (†1000-1003);

ღირსისა სერგისა, რადონეველი იღუმენისა, საკვირველთმოქმედისა (ნაწილთა პოვნა, 1422 წ.; †1392).

დღესასწაული ღმრთისმშობლის ხატისა „ᲘᲙᲝᲜᲘᲗᲘᲡᲐ“, ანუ ათონის მთის იღუმენიასი (იმყოფება ათონის წმინდა ათანასე ათონელის დიდ ლავრაში).

ცისკარზე – წმ. ათანასესი: მთ. XI, 27-30. [დას. 43].

წირვაზე – რიგისა: 1 კორ. VI, 20-VII, 12. [დას. 136].

მთ. XIV, 1-13. [დას. ნზ(57)].

ღირსისა ათანასესი: გალ. V, 22-VI, 2. [დას. 213].

ლკ. VI, 17-23. [დას. კდ(24)].

ღირსისა ათანასე ათონელის სადიდებელი:

„ენატრით შენ, ღირსო მამაო ათანასე, და პატივს-ვსცემთ წმიდასა ვსენებასა შენსა, წინამძღუარო მონაზონთაო, და თანამკვდრო ანგელოზთაო“.

დღესა ჰქონან ჟამნი ივ(16), და ღამესა ჟამნი ᲩᲔ(8).

6(19) ივლისი, ოთხშაბათი. მარხვა.

ღირსისა და ღმერთშემოსილისა სისოდ დიდისა (†429).

წირვაზე – რიგისა: 1 კორ. VII, 12-24. [დას. 137].

მთ. XIV, 35-XV, 11. [დას. ᲒᲐ(60)].

7(20) ივლისი, ხუთშაბათი. ᲮᲡᲜᲘᲚᲘᲐ ᲧᲝᲕᲚᲘᲗᲣᲠᲗ.

ღირსისა თომა მალეინელისა (†X);

ღირსისა აკაკი მორჩილისა, სინელისა – „კიბესა“

(„კლემაქსსა“) შინა მოხსენიებულისა (†VI).
წირვაზე – რიგისა: 1 კორ. VII, 24-35. [დას. 138].
მთ. XV, 12-21. [დას. ჲა(61)].

8(21) ივლისი, პარასკევი. მარხვა.
დიდმოწამისა პროკოპი პალესტინელისა (†303).
კეთილმსახურისა ქართლის მეფისა მირდატისა (III), ფარნავაზიანისა (†379) („ცხოვრებანიდან“).
გამოცხადება ყოვლადწმიდა ღმრთისმშობლის ხატისა ქალაქსა ყაზანს* (1579 წელს).
წირვაზე – რიგისა: 1 კორ. VII, 35-VIII, 7. [დას. 139].
მთ. XV, 29-31. [დას. ჲგ(63)].
დიდმოწამისა პროკოპისი (II-ქართულიდან):
2 ტიმ. II, 1-10. [დას. 292]. მთ. X, 37-XI, 1. [დას. 39].
* ყაზანის ღმრთისმშობლის ხატის ეკლესიებში ყოველივე განგება შესრულდება მსგავსად 8(21) სექტემბრისა. (II-ქართულიდან)

9(22) ივლისი, შაბათი. ხსნილია ყოვლითურთ.
მღდელმოწამისა ბაგრატისა (პანკრატისა), ტავრომენიელი ეპისკოპოსისა (†I).
წირვაზე – რიგისა: რომ. XII, 1-3. [დას. რპ(108)].
მთ. X, 37-XI, 1. [დას. ლთ(39)].

10(23) ივლისი, სულთმოფენობიდან VII კვირიაკე. ხმა VI. ხსნილია ყოვლითურთ.
45-თა მოწამეთა, სომხეთის ნიკოპოლისს წამებულთა: ლეონტისა, მავრიკისა, დანიელისა, ანტონისა, ალექსანდრესი, იანიკიტესი, სისინისა, მე-

ნევსისა, ბირილადესი და სხვათა (†319);

ღირსისა ანტონი კიევო-პეჩერელისა (†1073);

უფლის პატიოსანი სამოსლის ერთ-ერთი ნაწილის დადებისა მოსკოვში (1625 წელს; ეს სიწმიდე 1622 წლამდე იმყოფებოდა საქართველოში).

ცისკარზე – სახარება VII: ინ. XX, 1-10. [დას. 63].

წირვაზე – რიგისა: რომ. XV, 1-7. [დას. რიგ(116)].

მთ. IX, 27-35. [დას. ლგ(33)].

11(24) ივლისი, ორშაბათი. ხსნილია.

სულთმოფენობიდან VIII შვიდეულის დასაწყისი.

ხსენება დიდმოწამე ეფემია (ევფემია) ყოვლადქებულის სასწაულისა, რომლითაც განმტკიცდა მართლმადიდებლობა (451 წელს);

მოციქულთა სწორისა ოლღასი (ელენესი) (†969).

წირვაზე – რიგისა: 1 კორ. IX, 13-18. [დას. 142].

მთ. XVI, 1-6. [დას. დე(65)].

დიდმოწამისა ეფემიასი (I-ქართულიდან):

2 კორ. VI, 1-10. [დას. 181]. ლკ. VII, 36-50. [დას. 33].

12(25) ივლისი, სამშაბათი. ხსნილია.

ღირსთა მთაწმიდელ (ათონელ) მამათა: იოანე (ერობაში აბულჰერრით) დიდისა (930; †14.VI.1005) – ღირსი ეფთუმის (955; †13.V.1028) მამისა, და გაბრიელ ქართველისა (†X);

წმიდისა ფილიმონ მგალობელისა, ერისათვის თავდადებულისა (ქორიძე, †1911);

მოწამეთა: პროკლე და ჰილარი კალიპტელთა (†II);

ღირსისა მიქაელ მალეინელისა (†962), ღირ-

სი ათანასე ათონელის (დედით კოლხი-ქართველი; †1000-1003) მოძღვრისა; ღირსისა ბაისი ახლისა, მთაწმიდელისა (ეხნეპიდისი; 1924, ფარასა, კაბადოკია; †1994) (II და IV ქართულებიდან).

დღესასწაული ყოვლადწმიდა ღმრთისმშობლის ხატისა „სამხელთანი“ („ტრიხერუსა“) (VIII).

ცისკარზე – ღირსთა ათონელთა: ლკ. VI, 17-23. [დას. კდ(24)]. წირვაზე – რიგისა: 1 კორ. X, 5-12. [დას. რმდ(144)]. მთ. XVI, 6-12. [დას. ჲვ(66)].

ღირსთა ათონელთა: გალ. V, 22-VI, 2. [დას. 213]. მთ. XI, 27-30. [დას. მგ(43)].

13(26) ივლისი, ოთხშაბათი. მარხვა.

კრება მთავარანგელოზისა გაბრიელისა;

ხსენება ღირსისა სტეფანე საბაიტელისა (საბაწმიდელისა) (†794/807).

წირვაზე – რიგისა: 1 კორ. X, 12-22. [დას. 145]. მთ. XVI, 20-24. [დას. ჲჭ(68)].

მთავარანგელოზისა: ებრ. II, 2-10. [დას. ტე(305)]. ლკ. X, 16-21. [დას. ნა(51)].

14(27) ივლისი, ხუთშაბათი. ხსნილია ყოვლითურთ.

მოციქულისა 70-თაგანისა, მღდელმოწამისა აკვილასი (საქმე,XVIII,2.), ჰერაკლიელი ეპისკოპოსისა (†I);

ღირსისა ნიკოდიმოს მთაწმიდელისა, ეკლესიის ბრძენისა მოძღვრისა (†1809).

ცისკარზე – ღირსისა ნიკოდიმოსისა (რუსულიდან): მთ. XI, 27-30. [დას. მგ(43)]. წირვაზე – რიგისა:

1 კორ. X, 28-XI, 7. [დას. რმე(147)]. მთ. XVI, 24-28. [დას. დთ(69)]. ღირსისა ნიკოდიმოსისა: ებრ. XIII, 17-21. [დას. ტლე(335)]. ლკ. VI, 17-23. [დას. კდ(24)].

15(28) ივლისი, პარასკევი. მარხვა.

მოწამეთა: კვირიკესი და დედისა მისისა ივლიტასი, ტარსუელთა (†305) (კვირიკობა);

მოკიქულთა სწორისა ვლადიმერისა (ნათლისღებით ბასილისი) (†1015); ყოველთა კიეველ წმიდათა.

წირვაზე – რიგისა: 1 კორ. XI, 8-22. [დას. 148].
მთ. XVII, 10-18. [დას. ოა(71)].

მოწამეთა: 1 კორ. XIII, 11-XIV, 5. [დას. 154-შუა].
ლკ. X, 19-21. [დას. ნა(51)-შუა].

16(29) ივლისი, შაბათი. ხსნილია ყოვლითურთ.

მღდელმოწამისა ათინოგენე (ათენაგენი) პიდაქთოს ქორეპისკოპოსისა და 10-თა მოწამეთა, მოწაფეთა მისთა (†304/311).

ვსენებაჲ წმიდისა მეოთხისა [მსოფლიო] კრებისაჲ 630-თა წმიდათა მამათაჲ, რომელნი შეკრბეს ქალკიდონს მადლითა ღმრთისაჲთა (451 წელს) (დღესასწაული უძრავია; „დიდი სჯნაქსარიდან“, გვ. 294).

წირვაზე – რიგისა: რომ. XIII, 1-10. [დას. რიაა(111)].
მთ. XII, 30-37. [დას. მზ(47)].

17(30) ივლისი, სულთმოფენობიდან VIII
კვირიაკე. ხმა VII. ხსნილია ყოვლითურთ.
630-თა წმიდათა მამათა, რომელნიჰ შეიკრიბნენ

IV მსოფლიო კრებაზე [მოძრავია, იდღესასწაულება 16 ივლისის უახლოეს კვირიაკეს; II-ქართულიდან];

ჴსენებაჲ წმიდათა [165-თა] მამათაჲ მეხუთისა [მსოფლიო] კრებისათაჲ, რომელნი შეკრბეს კოსტანტინეპოლის (553 წელს) (მოძრავია: 16 ივლისის შემდგომ კვირიაკეს; „დიდი სჯნაქსარიდან“, გვ. 295); (კრების კანონებზე ხელი მოწერილი აქვს საქართველოს თუ ქართველ 4 ეპისკოპოსს, რომელიც კრების მონაწილეს: იხილეთ 25 ივლისს).

დიდმოწამისა მარინა (მარგარიტა) ქალწულისა, ანტიოქიელისა (†IV).

ცისკარზე – სახარება VIII: ინ. XX, 11-18. [დას. 64].

წირვაზე – რიგისა: 1 კორ. I, 10-18. [დას. რკდ(124)].
მთ. XIV, 14-22. [დას. ნშ(58)].

კრების მამათა: ებრ. XIII, 7-16. [დას. 334].
ინ. XVII, 1-13. [დას. ნვ(56)].

18(31) ივლისი, ორშაბათი. ხსნილია.

სულთმოფენობიდან IX შვიდეულის დასაწყისი.

მღდელმოწამისა („ცხოვრებანიდან“) კოზმან ხუცესმონაზონისა, მწიგნობართუხუცესისა, დავითგარეჯელისა (†1630);

მოწამისა ემელიანე დოროსტოლელისა (†362);

მოწამისა იაკინთე ამასტრიდელისა (†IV).

წირვაზე – რიგისა: 1 კორ. XI, 31-XII, 6. [დას. 150].
მთ. XVIII, 1-11. [დას. ოდ(74)].

აგვისტო

ორშაბათი		7	14	21	28
სამშაბათი	1	8	15	22	29
ოთხშაბათი	2	9	16	23	30
ხუთშაბათი	3	10	17	24	31
პარასკევი	4	11	18	25	
შაბათი	5	12	19	26	
კვირიაკე	6	13	20	27	

19 ივლისი (1 აგვისტო), სამშაბათი. ხსნილია.

ღირსისა მაკრინასი, ბასილი დიდის დისა (სავარაუდოდ, წარმომავლობით ქართველი; †380);

ღირსისა დიოსი, კონსტანტინოპოლელი იღუმენისა (†430); ღირსისა სერაფიმესი, საროველი საკვირველთმოქმედისა (აღმოყვანება, 1903 წელს).

წირვაზე – რიგისა: 1 კორ. XII, 12-26. [დას. რნბ(152)].

მთ. XVIII, 18-22; XIX, 1-2, 13-15. [დას. ოვ(76)].

ღირსისა მაკრინასი (IV-ქართულიდან):

გალ. III, 23-29. [დას. სჭ(208)] და: მთ. XXV, 1-13. [დას. რდ(104)]; ან: ლკ. VII, 36-50. [დას. ლგ(33)].

20 ივლისი (2 აგვისტო), ოთხშაბათი. მარხვა.

წინასწარმეტყველისა ელიია (ილია) თეზბიტელისა

(†940 წელს ქრისტეს შობამდე);

მართლისა ილიასი (ჭავჭავაძე, †30.VIII.1907; ხსენება, ასევე, 30.VIII-ს); მოწამისა სალომე ქართველისა, სპარსთაგან წამებულისა (†1272/1273).

ხსენება თხოთის მთასა ზედა აღსრულებულისა სასწაულისა, რომელი შეემთხვა წმიდასა მეფესა მირიანს (325 წელს). *ილიათობა.*

კათოლიკოს-პატრიარქ ილია II-ის ანგელოზის დღე.

წინასწარმეტყველისა ელიასი:

ცისკარზე: ლკ. IV, 22-30. [დას. იდ(14)]. წირვაზე: იაკ. V, 10-20. [დას. ნზ(57)]. ლკ. IV, 22-30. [დას. იდ(14)].

სადიდებელი: „გადიდებთ შენ, წმიდათ წინადასწარმეტყუელო ღმრთისათო ელია, და პატივს-ვსცემთ ეტლითა ცეცხლისადთა ყოვლადდიდებულსა ამაღლებასა შენსა“.

21 ივლისი (3 აგვისტო), ხუთშაბათი. ხსნილია.

წინასწარმეტყველისა ეზეკიელისა რომელი იყო ტომისაგან ლევისა (†600 წელს ქრისტეს შობამდე);

ღირსთა: სვიმეონისა, ქრისტესათვის სალოსისა და იოანესი, თანამშარხველისა მისისა (†590).

წირვაზე – რიგისა (ოთხშაბათისა): 1 კორ. XIII, 4-XIV, 5. [დას. რნდ(154)]. მთ. XX, 1-16. [დას. პ(80)].

და ხუთშაბათისა: 1 კორ. XIV, 6-19. [დას. 155].

მთ. XX, 17-28. [დას. პა(81)].

დღესა ჰქონან ჟამნი იე(15), და ღამესა ჟამნი თ(9).

22 ივლისი (4 აგვისტო), პარასკევი. მარხვა.

მენელსაცხებლისა და მოციქულთა სწორისა მა-

რიამ მაგდანელისა (†I);

მღდელმოწამისა ფოკასი, სინოპელი ეპისკოპოსისა (აღმოყვანება, 403/404 წელს).

წირვაზე – რიგისა: 1 კორ. XIV, 26-40. [დას. 157].
მთ. XXI, 12-14, 17-20. [დას. პგ(83)-მეორე].

მოჯიქულთა სწორისა: 1 კორ. IX, 2-12. [დას. 141].
ლკ. VIII, 1-3. [დას. ლდ(34)].

23 ივლისი (5 აგვისტო), შაბათი. ხსნილია.

მოწამეთა: ტროფიმესი, თეოფილესი და მათთანა 13-თა მოწამეთა (†284-305).

წირვაზე – რიგისა: რომ. XIV, 6-9. [დას. რიგ(113)].
მთ. XV, 32-39. [დას. ედ(64)].

24 ივლისი (6 აგვისტო), სულთმოფენობიდან IX კვირიაკე. ხმა VIII. ხსნილია ყოვლითურთ.

ღირსისა ილარიონ თუალელისა, წმიდისა გიორგი მთაწმიდელის მოძღვრისა (თულაშვილი; 970, †1041);

დიდმოწამისა ქრისტინა ქალწულისა, ტვირელისა (†300).

ჯისკარზე – სახარება IX: ან. XX, 19-31. [დას. 65].

წირვაზე – რიგისა: 1 კორ. III, 9-17. [დას. რკ(128)].
მთ. XIV, 22-34. [დას. ნთ(59)].

ღირსისა ილარიონ თუალელისა:

გალ. V, 22-VI, 2. [დას. 213] და: მთ. XI, 27-30. [დას. 43]; ან: ლკ. VI, 17-23. [დას. კდ(24)].

25 ივლისი (7 აგვისტო), ორშაბათი. ხსნილია.

სულთმოფენობიდან X შვიდეულის დასაწყისი.

მიძინება მართლისა ანნასი, დედისა ყოვლადწმიდისა ღმრთისმშობელისა.

ხსენება ღირსთა: ოლიმპიადა ქალწულისა, დედათადიკონისა (†408-410) და ევპრაქსია ქალწულისა, ტავენელისა, უმჯრთსისა (†413), კონსტანტინოპოლელთა;

ღირსთა 165-თა მამათა, რომელნი შეიკრიბნენ V მსოფლიო კრებაზე კონსტანტინოპოლს (553 წელს).

(V მსოფლიო კრების კანონებზე ხელი მოწერილი აქვს საქართველოს თუ ქართველ 4 ეპისკოპოსს*, როგორც კრების მონაწილეს**).

წირვაზე – რიგისა: 1 კორ. XV, 12-19. [დას. რნთ(159)].
მთ. XXI, 18-22. [დას. ბდ(84)].

მართლისა ანნასი: გალ. IV, 22-31. [დას. 210-შუა].
ლკ. VIII, 16-21. [დას. ლვ(36)].

* ორი მათგანის ხელმოწერის ტექსტი წმინდა არსენ იყალთოელის „დიდი სჯულისკანონიდან“:

თეოდორე უღირსმან ეპისკოპოსმან ფასოფსამან*** სოფელსა შინა მეგრელთასა განვასაზღვრენ და წარვწერენ. (გვ. 407)

იოანე უღირსმან ეპისკოპოსმან ქალაქისა პეტრონისამან**** ქუეყანისაგან მეგრელთადსა განვასაზღვრე და წარვწერე. (გვ. 418)

** იხ. საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია. მაქსიმე ბერძნიშვილი. „ქალაქ ფაზისის ისტორიისათვის“. გამომცემლობა „განათლება“. თბილისი. 1969 წელი. გვ. 178.

*** ფოთსა იტყჳს

**** ქალაქ პეტრასა და მისი საეპისკოპოსო კათედრის შესახებ იხილეთ:

http://meufeanania.info/petra/

26 ივლისი (8 აგვისტო), სამშაბათი. ხსნილია.

მღდელმოწამეთა: ერმოლაოზისა, – დიდმოწამე პანტელეიმონ მკურნალის მოძღვრისა – და მისთანა ერმიპოსი და ერმოკრატესი, ნიკომიდიელ ხუცესთა (†305);

ღირსმოწამისა პარასკევა რომაელისა (†138-161).

წირვაზე – რიგისა: 1 კორ. XV, 29-38. [დას. 161].

მთ. XXI, 23-27. [დას. პე(85)].

27 ივლისი (9 აგვისტო), ოთხშაბათი. მარხვა.

დიდმოწამისა და მკურნალისა პანტელეიმონისა (†305); ღირსისა გერმანე ალიასკელისა (განდიდება, 1970 წელს; †1837).

ცისკარზე – დიდმოწამისა: ლკ. XXI, 12-19 [დას. 106].

წირვაზე – რიგისა: 1 კორ. XVI, 4-12. [დას. 165].

მთ. XXI, 28-32. [დას. პვ(86)].

დიდმოწამისა: 2 ტიმ. II, 1-10. [დას. სჟბ(292)].

და: ინ. XV, 17-XVI, 2. [დას. ნბ(52)].

28 ივლისი (10 აგვისტო), ხუთშაბათი. ხსნილია.

ღირსისა გიორგი მაშენებელისა, მთაწმინდელისა, დიდისა (†1029/1030, კუნძული მონოვატი);

მოციქულთა (70-თაგანთა) და დიაკონთა: პროხორესი, ნიკანორასი, ტიმონასი და პარმენასი (†I);

ღირსისა ირინე ქრისობალანტელისა, კაბადოკიელისა (†X); ღირსისა პავლე ქსირთპოტამელისა, ათონელისა (†820/X).

წირვაზე – რიგისა: 2 კორ. I, 1-7. [დას. რგზ(167)].
მთ. XXI, 43-46. [დას. პშ(88)].

ღირსისა გითრგისა: გალ. V, 22-VI, 2. [დს. 213] და მთ. XI, 27-30. [დს. 43]; ან: ლკ. VI, 17-23. [დს. 24].

29 ივლისი (11 აგვისტო), პარასკევი. მარხვა.

მოწამისა ევსტათი მცხეთელისა, რომელი იყო ნათესავით სპარსი და იწამა ტფილისს ცეცხლისმსახურთა მიერ (†589); მოწამისა კალინიკე კილიკიელისა, ღანგრაში წამებულისა (†III-IV).

წირვაზე – რიგისა: 2 კორ. I, 12-20. [დას. 169].
მთ. XXII, 23-33. [დს. ჟა(91)].

მოწამისა ევსტათისა: 2 ტიმ. II, 1-10. [დს. 292].
ინ. XV, 17-XVI, 2. [დს. ნბ(52)].

30 ივლისი (12 აგვისტო), შაბათი. ხსნილია.

დიდისა მთავრისა და აღმსარებელისა ცოტნესი, სამშობლოსათვის თავდადებულისა (დადიანი, †XIII); მოციქულთა 70-თაგანთა: სილასი (შილასი) და სილოვანესი, კრისკენტისა, ეპენეტოსი (ეპენეტოსი) და ანდრონიკესი (†I);

მოწამისა იოანე მხედრისა (†IV).

წირვაზე – აღმსარებელისა ცოტნესი: ეფეს. VI, 10-17. [დს. სლგ(233)]. ლკ. XII, 8-12. [დს. ედ(64)].

რიგისა: რომ. XV, 30-33. [დს. რით(119)].
მთ. XVII, 24-XVIII, 4. [დს. ოგ(73)].

31 ივლისი (13 აგვისტო), მარტვილიიდან
X კვირიაკე. ხმა I. ხსნილია ყოვლითურთ.
მარიამობის (მიძინების) მარხვის აღება.
უფლის ცხოველმყოფელი ჯვარის პატიოსანთა ძელთა შემოყვანების წინადღესასწაული.

ღირსისა [მღდელთმთავრისა] არსენისა, ნინოწმიდელი ეპისკოპოსისა (†1018);

ღირსისა და მართლისა ევდოკიმე კაბადოკიელისა (†IX);

მართლისა იოსებ არიმათიელისა (მათე, XXVII, 57) (†I).

ცისკარზე – სახარება X: ინ. XXI, 1-14. [დას. 66].
წირვაზე – რიგისა: 1 კორ. IV, 9-16. [დას. 131].
მთ. XVII, 14-23. [დას. ობ(72)].

მღდელთმთავრისა არსენისი: ებრ. VII, 26-VIII, 2. [დას. ტიჱ(318)]. ინ. X, 9-16. [დას. ლვ(36)];

ან: მართლისა ევდოკიმესი: გალ. V, 22-VI, 2. [დას. სიგ(213)]. მთ. XI, 27-30. [დას. მგ(43)].

თთუესა აგვისტოსა

ჰქონან დღენი ლა(31). დღეთა ჰქონან ჟამნი იგ(13), და ღამეთა – ჟამნი ია(11). (ჟამნებიდან)

1(14) აგვისტო, ორშაბათი. მარტვილიიდან XI
შვიდეულის დასაწყისი. მარიამობის (მიძინების)
მარხვის – 1(14)-14(27) აგვისტო – დასაწყისი.
შემოყვანება პატიოსანთა ძელთა
უფლის ცხოველსმყოფელისა ჯვარისა.

მოწამეთა 7-თა ძმათა მაკაბელთა: აბიმისა, ანტონინესი, გურისა, ელიაზარისა, ევსევონისა, ალიმისა და მარკელისა, დედისა მათისა სოლომონიასი (სოლომონიდასი) და მოძღვრისა მათისა ელიაზარ მღდლისა (†166 წელს ქრისტეს შობამდე).

ჯისკარზე, „დიდება მაღალიანის“ შემდეგ, ჯვარის გამობრძანება და თაყვანისცემა სრულდება ჯვარის თაყვანისცემის კვირიაკის წესით.

ჯვარისა: 1 კორ. I, 18-24. [დას. რკე(125)].
ინ. XIX, 6-11, 13-20, 25-28, 30-35. [დას. დ(60)].
რიგისა: 2 კორ. II, 3-15. [დას. როა(171)].
მთ. XXIII, 13-22. [დას. ჟდ(94)].
მოწამეთა: ებრ. XI, 33-XII, 2. [დას. ტლ(330)].
მთ. X, 32-36; XI, 1. [დას. ლჭ(38)].
წირვის შემდეგ წყლის კურთხევა (მცირე აიაზმა).
წყლის კურთხევაზე: ებრ. II, 11-18. [დას. ტვ(306)].
ინ. V, 1-4. [დას. იდ(14)].
ახალი თაფლის კურთხევა (რუსულიდან).

2(15) აგვისტო, სამშაბათი. მარიამობის მარხვა.

მოციქულისა, პირველმოწამისა და მთავარდიაკონისა სტეფანესი (აღმოყვანება იერუსალიმითგან კონსტანტინოპოლედ, 427/428 წელს);

მართალთა: ნიკოდიმოსისა (ინ. III, 1-21.), გამალიელისა (საქ. V, 34) და ძისა მისისა აბიბოსისა (წმიდათა ნაწილთა პოვნა);

ანგელოზისა მიერ პოვნად ნაწლევთა წმიდათა მოწამეთა: მაქსიმე, დადა და კენტილიანესი (სვინ-

აქსარიდან).

რიგისა: 2 კორ. II, 14-III, 3. [დას. რობ(172)].

მთ. XXIII, 23-28. [დას. ჟე(95)].

პირველმოწამისა სტეფანესი: საქმ. VI, 8-VII, 5, 47-60. [დას. იზ(17)]. მთ. XXI, 33-42. [დას. პზ(87)].

3(16) აგვისტო, ოთხშაბათი. მარიამობის მარხვა.

პირველმოწამისა რაჟდენისი, რომელი იყო სარკინოსი და იქმნა ქრისტეანე და იწამა ქართლს ცეცხლისმსახურთა მიერ სოფელსა წრომს (†457);

წმიდათა მოწამეთა 9-თა ძმათა ხერხეულიძეთა და დედისა და დისა მათისა, და მათთანა 9000-თა ქართველთა, მხედართა და მხედართმთავართა, მარაბდის ბრძოლაში რწმენისა და სამშობლოსათვის თავგანწირულთა (†1625);

ღირსთა: ისაკისი, დალმატისი და ფავსტოსი (†IV-V).

ცისკარზე – რაჟდენისი: მთ. X, 16-22. [დას. 36].

რიგისა: 2 კორ. III, 4-11. [დას. როგ(173)].

მთ. XXIII, 29-39. [დას. ჟვ(96)].

პირველმოწამისა რაჟდენისი: 2 ტიმ. II, 1-10. [დას. სჟბ(292)]. ინ. XV, 17-XVI, 2. [დას. ნბ(52)].

4(17) აგვისტო, ხუთშაბათი. მარიამობის მარხვა.

შვიდთა ყრმათა ეფესელთა („შვიდთა მძინარეთა“): მაქსიმილიანესი, იამბლიქესი, მარტინიანესი, დიონისესი, ანტონინესი (ან: იოანესი), კონსტანტინესი და ექსაკუსტოდიანესი (†250 და †408-450);

ღირსმოწამისა ევდოკია (სავარაუდოდ, იგ) ანატოლიელისა, სპარსეთს ვნებულისა (†362-364).

რიგისა: 2 კორ. IV, 1-6. [დას. როე(175)].
მთ. XXIV, 13-28. [დას. ჟთ(99)].

5(18) აგვისტო, პარასკევი. მარიამობის მარხვა.
წინადღესასწაული [და წინადღე] ფერისცვალებისა
უფლისა ჩვენისა იესუ ქრისტესი.
მოწამისა ევსეგნი ანტიოქიელისა (†362);
მართლისა ნონასი, წმ. გრიგოლ ღმრთისმეტყველის დედისა (სავარაუდოდ, ქართველი; †374).
წირვაზე – რიგისა: 2 კორ. IV, 13-18. [დას. 177].
მთ. XXIV, 27-33, 42-51. [დას. რ(100)].
და შაბათისა: 1 კორ. I, 3-9. [დას. რკგ(123)].
მთ. XIX, 3-12. [დას. ოშ(78)].

6(19) აგვისტო, შაბათი.
ხსნილი თევზითა და უქმი ყოველთაჲ.

წმიდა ფერისცვალება უფლისა ღმერთისა და მაცხოვრისა ჩვენისა იესუ ქრისტესი.

ცისკარზე: ლკ. IX, 28-36. [დას. მე(45)].
წირვაზე: 2 პეტ. I, 10-19. [დას. ჲე(65)].
მთ. XVII, 1-9. [დას. ო(70)].
ყურძნისა და სხვა ნაყოფთა კურთხევა.

ფერისცვალების დღესასწაულის სადიდებელი:

„გადიდებთ შენ, ცხოვრებისმომცემელო ქრისტე, და პატივს-ვსცემთ ყოვლადპატიოსნისა გუამისა შენისა ყოვლადდიდებულსა ფერისცვალებასა“.

„ღირს არს...“-ის ნაცვლად:

„ადიდე სულო ჩემო, თაბორს-ზედა ფერისცვალე-

ბაჲ უფლისაჲ“. „შობაჲ შენი უხრწნელ არს, ქალწულო. ღმერთი მუცლით შენით გამოვიდა განვორცეულებული [და] კაცთა შორის იქცეოდა; ამისთჳს ჩუენ შენ, ღმრთისმშობელო, სამართლად ყოველნი გადიდებთ“ [წარგზავნის, 13(26) აგვისტოს, ჩათვლით].

დღესა ჰქონან ჟამნი იდ(14), და ღამესა ჟამნი ი(10).

7(20) აგვისტო, მარტვილიიდან XI კვირიაკე.

ხმა II. მარიამობის მარხვა.

უფლისა ჩვენისა იესუ ქრისტეს ფერისცვალების შემდგომი დღესასწაული – 13(26) აგვისტომდე.

ღირსმოწამისა დომენტი (დომეტი) სპარსისა და ორთა მოწაფეთა მისთა (†363).

ცისკარზე – სახარება XI: ინ. XXI, 15-25. [დას. 67].

წირვაზე – რიგისა: 1 კორ. IX, 2-12. [დას. რმა(141)].

მთ. XVIII, 23-35. [დას. ოზ(77)].

წმ. დომენტისა: ეფეს. VI, 10-17. [დას. 233].

ინ. XV, 17-XVI, 2. [დას. ნბ(52)].

8(21) აგვისტო, ორშაბათი. მარიამობის მარხვა.

სულთმოფენობიდან XII შვიდეულის დასაწყისი.

ღირსისა ექვთიმე გარეჯელისა, მრავალმთას ოვანე ნათლისმცემლის მონასტრის წინამძღვრისა, „წმინდა ნინოს დაუჯდომელის“ გამომთქმელისა, ფილოსოფოსისა (მჭედელაშვილი, †1804);

ემელიანე აღმსარებელისა, კვიზიკოელი ეპისკოპოსისა (†813-820); მართლისა მელქისედეკისა (†XX საუკუნეში ქრისტეს შობამდე) (თვენიდან).

წირვაზე – რიგისა: 2 კორ. V, 10-15. [დას. 179].

მკ. I, 9-15. [დას. ბ(2)].

ღიბრსისა ექვთიმესი:

გალ. V, 22-VI, 2. [დას. 213] და: მთ. XI, 27-30. [დას. 43]; ან: ლკ. VI, 17-23. [დას. კდ(24)].

9(22) აგვისტო, სამშაბათი. მარიამობის მარხვა.

მოკიქულისა მატათიასი (მატათასი, მატთიასი), რომელი დაიდგინა იუდას წილ განმკეთელისა (ქრისტეანობა იქადაგა და აღესრულა საქართველოში, †63);

წმიდისა დიაკონისა სევერიანესი, აჭარელი აღმსარებელისა (ბერიძე; †1996).

ცისკარზე – მოკიქულისა მატათიასი:

ინ. XXI, 15-25. [დას. 67].

წირვაზე – რიგისა: 2 კორ. V, 15-21. [დას. 180].

მკ. I, 16-22. [დას. გ(3)].

მოკიქულ მატათიასი: საქმ. I, 12-17, 21-26. [დას. 2].

ლკ. IX, 1-6. [დას. მ(40)].

სადიდებელი: „გადიდებთ შენ, მოკიქულო ქრისტესო მატათია, და პატივს-ვსცემთ ჭირთა და შრომათა შენთა, რომელ დაშუერ და გუახარენ ქრისტე“.

10(23) აგვისტო, ოთხშაბათი. მარიამობის მარხვა.

მღდელმთწამისა და მთავარდიაკონისა ლავრენტისა (†258).

წირვაზე – რიგისა: 2 კორ. VI, 11-16. [დას. 182].

მკ. I, 23-28. [დას. დ(4)].

11(24) აგვისტო, ხუთშაბათი. მარიამობის მარხვა.

მღდელმთწამისა ევპლოს მთავარდიაკონისა, სი-

ცვილიელისა (კატანელისა) (†304?);

სპირიდონ საკვირველთმოქმედისა, რომლის მიერაც ქალაქი კერკირა გათავისუფლდა თურქების ალყისაგან (1716 წელს).

წირვაზე – რიგისა: 2 კორ. VII, 1-10. [დას. 183].
მკ. I, 29-35 [დას. ე(5)].

12(25) აგვისტო, პარასკევი. მარიამობის მარხვა.

ღირსისა მაქსიმე აღმსარებელისა (მისი ხსენების გადმოტანა შეიძლება 13.VIII-დან);

7-თა ღირსმოწამეთა: გერონტი და სერაპიონ მღდელმონოზონთა, ოთარ და სვიმეონ იეროდიაკონთა, გერმანე და ბესარიონ მონოზონთა, და მიქაელ მორჩილისა, – დავითგარეჯის მონასტერსა შინა ლეკთაგან მოწყვეტილთა (†1851);

მოწამეთა: ფოტისა, ანიკიტოსი და მათთანა მრავალთა (†305-306).

ცისკარზე – მაქსიმე აღმსარებელისა:
მთ. XI, 27-30. [დას. მგ(43)].

წირვაზე – რიგისა: 2 კორ. VII, 10-16. [დას. 184].
მკ. II, 18-22. [დას. თ(9)].

და: მაქსიმე აღმსარებელისა: ებრ. XI, 33-XII, 2. [დას. ტლ(330)]. ლკ. XII, 8-12. [დას. ედ(64)]

ან: დავითგარეჯ ღირსმოწამეთა (I და IV-ქართულებიდან): რომ. VIII, 28-39. [დას. ჟთ(99)].
ლკ. XII, 8-12. [დას. ედ(64)].

13(26) აგვისტო, შაბათი. მარიამობის მარხვა.
უფლის ფერისცვალების დღესასწაულის წარგზავნა.

ღირსისა მაქსიმე აღმსარებელისა (მიცვალება [†662 წელს, საქართველოში, ცაგერში] და აღმოყვანება წმიდათა ნაწილთა).

II-ქართულიდან: ცისკარზე – მაქსიმე აღმსარებელისა: მთ. XI, 27-30. [დას. მგ(43)].

წმიდისა მაქსიმესი: ებრ. XI, 33-XII, 2. [დას. 330].
ლკ. XII, 8-12. [დას. ედ(64)].

რიგისა: 1 კორ. I, 26-29. [დას. სკე(125)-შუა].
მთ. XX, 29-34. [დას. ჰბ(82)].

14(27) აგვისტო, მარიამობის მარხვა.
მარტვილიიდან XII კვირიაკე. ხმა III.
წინადღესასწაული [და წინადღე]
ყოვლადწმიდა ღმრთისმშობლის მიძინებისა.

მღდელმოწამეთა: ქუთათელ-გაენათელი მიტროპოლიტისა ნაზარისა (ლეჟავა), გერმანე (ჯაჯანიძე), იეროთეოზ (ირათეოზ) (ნიკოლაძე) და სიმონ (მჭედლიძე) ხუცესთა, მთავარდიაკონისა ბესარიონისა (კუხიანიძე) (†1924) და ყოველთა ახალმოწამეთა ტოტალიტარული რეჟიმის დროს ურწმუნოთაგან ვნებულთა (†XX);

წინასწარმეტყველისა მიქაესი (12-მცირეთაგანი) (†VIII საუკუნეში ქრისტეს შობამდე).

ცისკარზე – სახარება I: მთ. XXVIII, 16-20. [დას. 116].

წირვაზე – რიგისა: 1 კორ. XV, 1-11. [დას. 158].
მთ. XIX, 16-26. [დას. ოთ(79)].

ახალმოწამეთა (I-ქართულიდან): ებრ. XII, 1-10. [დას. ტლა(331)]. ლკ. XXI, 12-19. [დას. რვ(106)].

ან: მღდელმოწამეთა საკითხავნი (საზიარროთაგან)

(II და IV ქართულებიდან);

ან: ღირსმოწამეთა (?) საკითხავნი (საზიართთაგან) (სამოკიქულოდან-2010).

15(28) აგვისტო, ორშაბათი. ხსნილია ყოვლითურთ. სულთმოფენობიდან XIII შვიდეულის დასაწყისი. სამოქალაქო უქმე (II-ქართულიდან).

მიძინება ყოვლადწმიდისა დედუფლისა ჩვენისა ღმრთისმშობელისა და მარადის ქალწულისა მარიამისა. მარიამობა. მარაშინობა (სამეგრელოში)*.

სიონობა. თაყვანისცემა ღმრთისმშობლის ხატთა: ხაწულის, აწყურის (I), გაენათის (XIII), წილკნის (IV), მეტეხის, ქვაბთახევის, დმანისის, მოზდოკის („ივერიის“) (XIII), ვლაქერნის (ქართული), ბოლნისის, ატენის, ნიკრესის, ბურჯაანის, ზეგაანის, საგურამოს, საცხენისის, ძველი გავაზის, რუსთავის, იტრიის, იერუსალიმის (48), კიევო-პეჩერის (1073) და სხვათა.

ღმრთისმშობელისა: ცისკარზე:

ლკ. I, 39-49, 56. [დას. დ(4)].

წირვაზე: ფილიპ. II, 5-11. [დას. სმ(240)].

ლკ. X, 38-42; XI, 27-28. [დას. ნდ(54)].

სადიდებელი: „გადიდებთ შენ, ყოვლადუბიწოთ დედათ ქრისტეს ღმრთისა ჩუენისათ, და ყოვლადდიდებულსა მიცვალებასა შენსა ვადიდებთ“.

„ღირს არსის“ ნაცვლად: „ანგელოზთა მიცვალებად ყოვლადწმიდისად იხილეს და დაუკრდათ,

ვითარ ქალწული აღვალს ქუეყანით ზეკას“.

„ძლეულ იქმნეს ბუნებანი, მეტყუელნი შენთჳს, ქალწულო უბიწოო, ქალწულებრივი შობაჲ და სიკუდილი ცხოვრებისმომცემელი და შემდგომად შობისა ქალწულად ჰგიე და მოკუდავი ცხოველ ხარ, ღმრთისმშობელო, სამართლად გადიდებთ შენ“ (წარგზავნის, 23 აგვისტოს (5 სექტემბრის), ჩათვლით).

* მარიამობა – სამეგრელოში მარაშინობად მოიხსენიება. წყაროები: ყოვლადსამღვდელო ლეონიდის მოგზაურობა სამეგრელოს ეკლესიების დასათვალიერებლად... (II-ქართულიდან).

16(29) აგვისტო, სამშაბათი. ხსნილია.

ღმრთისმშობლის მიძინების შემდგომი დღესასწაული – 23 აგვისტომდე (5 სექტემბრამდე).

წარმოყვანება უფლისა ჩვენისა იესუ ქრისტეს ხელთუქმნელისა ხატისა (წმიდისა მანდილისა) ედესით კონსტანტინოპოლს (944 წელს);

ანჩისხატობა. მამაანტონობა მარტყოფში.

მოწამისა ქრისტეფორე გურულისა († XVI);

მოწამისა დიომიდე მკურნალისა († 298);

წმიდისა მებკამბრესი (სავარაუდოდ ქართველია).

ცისკარზე – ხატისა:

ლკ. IX, 51-56; X, 22-24. [დას. 48-შუა].

წირვაზე – ხატისა: კოლ. I, 12-18. [დას. სნ(250)] ან: 2 კორ. III, 4-11. [დას. როგ(173)]

და: ლკ. IX, 51-56; X, 22-24. [დას. მჴ(48)-შუა].

რიგისა (ორშაბათისა): 2 კორ. VIII, 7-15. [დას. 186].

მკ. III, 6-12. [დას. ია(11)].

და სამშაბათისა: 2 კორ. VIII, 16-IX, 5. [დას. 187].
მკ. III, 13-19 [დას. იბ(12)].

17(30) აგვისტო, ოთხშაბათი. მარხვა.

ღირსისა ტბელი აბუსერისძისა, ჰაგიოგრაფისა და ჰიმნოგრაფისა, ერისთვის თავდადებულისა (†XIII);

მღდელმოწამისა მირონისა, კვიზიკელი ხუცისა (†250/251).

წირვაზე – რიგისა: 2 კორ. IX, 12-X, 7 [დას. 189].
მკ. III, 20-27. [დას. იგ(13)].

ღირსისა ტბელისა (II-ქართულიდან):

გალ. V, 22-VI, 2. [დას. სიგ(213)]. მთ. XI, 27-30. [დას. მგ(43)]; ან: ლკ. VI, 17-23. [დას. კდ(24)].

18(31) აგვისტო, ხუთშაბათი. ხსნილია.

ღირსისა ქრისტოდულე ფილოსოფოსისა (ნათესავით ქართველი, †XII);

მოწამეთა: ფლოროსისა და ლავროსისა, ილირიელთა (†II).

წირვაზე – რიგისა: 2 კორ. X, 7-18. [დას. რჟ(190)].
მკ. III, 28-35. [დას. იდ(14)].

ღირსისა ქრისტოდულესი (II და IV ქართულებიდან): გალ. V, 22-VI, 2. [დას. სიგ(213)] და: მთ. XI, 27-30. [დას. მგ(43)]; ან: ლკ. VI, 17-23. [დას. 24].

ან: ილირიელ მოწამეთა (სამოკიქულოდან და ტრაპეზის სახარებიდან): ეფეს. VI, 10-17. [დას. 233].
ლკ. XII, 2-12. [დას. ეგ(63)].

სექტემბერი

ორშაბათი		4	11	18	25
სამშაბათი		5	12	19	26
ოთხშაბათი		6	13	20	27
ხუთშაბათი		7	14	21	28
პარასკევი	1	8	15	22	29
შაბათი	2	9	16	23	30
კვირიაკე	3	10	17	24	

19 აგვისტო (1 სექტემბერი), პარასკევი. მარხვა.

მოწამისა ანდრეა სტრატილატისა და მისთანა 2593-თა მოწამეთა მხედართა, კილიკიელთა (†300).

წირვაზე – რიგისა: 2 კორ. XI, 5-21. [დას. 192].
მკ. IV, 1-9. [დას. იე(15)].

მოწამისა ანდრეასი: ეფეს. VI, 10-17. [დას. 233].
ლკ. XXI, 12-19. [დას. რვ(106)].

20 აგვისტო (2 სექტემბერი), შაბათი. ხსნილია.

დიდმოწამისა ქეთევან დედოფლისა (წმიდათა ნაწილთა გადმოსვენება სპარსეთიდან*; †1624) (II-ქართულიდან); წინასწარმეტყველისა სამუელისა (†1144 წელს ქრისტეს შობამდე).

დიდგორობა (სოფელ დიღმის ზემოთ, დიდგორის

მთაზე; II-ქართულიდან) [ქვაბთახევის მონასტრის ზემოთ მთაში (ქართლში); I-ქართულიდან].

ცისკარზე – დიდმოწამისა ქეთევანისა (II-ქართულიდან): მთ. XV, 21-28. [დას. ებ(62)].

წირვაზე – დიდმოწამისა ქეთევანისა:
2 კორ. VI, 1-10. [დას. რპა(181)].
ლკ. VII, 36-50. [დას. ლგ(33)].

რიგისა: 1 კორ. II, 6-9. [დას. რკვ(126)].
მთ. XXII, 15-22. [დას. ჟ(90)].

* იხილეთ საქართველოს ეკლესიის კალენდარი 1905 წლისა, ტფილისი 1904, გვ. 44. (II-ქართულიდან).

21 აგვისტო (3 სექტემბერი), სულთმოფენობიდან XIII კვირიაკე. ხმა IV. ხსნილია.

მოკიქულისა 70-თაგანისა თადეოზისა (†44).

სარმეანესი, ქართლის კათალიკოსისა (†779);

ღირსისა თათე (თადეოზ) სტეფანწმიდელისა, მამებელისა, ღირსი იოვანე ზედაზნელის თანამოღვაწისა (†VI);

მოწამეთა: დედისა ბასასი და შვილთა მისთა: აღაპისი, თეოგნესი და პისტოსი (†305-311);

ყოვლადწმიდა ღმრთისმშობლის ნათელწმიდელ ხატის გამოცხადებისა ათონის წმ. პანტელეიმონის მონასტერში (1903 წელს) (ათონურიდან).

ცისკარზე – სახარება II: მკ. XVI, 1-8. [დას. 70].

წირვაზე – რიგისა: 1 კორ. XVI, 13-24. [დას. 166].
მთ. XXI, 33-42. [დას. ჰზ(87)].

წმ. სარმეანესი: ებრ. VII, 26-VIII, 2. [დას. 318].
იხ. X, 9-16. [დას. ლვ(36)];

ან: ღირსისა თათესი: გალ. V, 22-VI, 2. [დას. 213]
და: მთ. XI, 27-30. [დას. მგ(43)];
ან: ლკ. VI, 17-23. [დას. 24] (II-დან და IV-დან).

22 აგვისტო (4 სექტემბერი), ორშაბათი. ხსნილია.
სულთმოფენობიდან XIV შვიდეულის დასაწყისი.
დღესასწაული საქართველოდსად წოდებულისა ღმრთისმშობლის ხატისა (სიწმიდე 1622 წლამდე იმყოფებოდა საქართველოში; ამჟამად მოსკოვშია).
მოწამეთა: აგათონიკესი, ზოტიკესი, თეოპრეპესი, აკვინდინესი, სევერიანესი, ზინონისი და სხვათა, ბითვინიელთა და თრაკიელთა (†305).
წირვაზე – რიგისა: 2 კორ. XII, 10-19. [დას. 195].
მკ. IV, 10-23. [დას. ივ(16)].
ღმრთისმშობელისა: ფილიპ. II, 5-11. [დას. 240].
ლკ. X, 38-42; XI, 27-28. [დას. ნდ(54)].

დღესა ჰქონან ჟამნი იგ(13), და ღამესა ჟამნი ია(11).

23 აგვისტო (5 სექტემბერი), სამშაბათი. ხსნილია.
წარგზავნა ყოვლადწმიდა ღმრთისმშობლის მიძინების დღესასწაულისა.
მოწამისა ლუპე თესალონიკელისა (†306);
მღდელმოწამისა იერინეოსისა, ლუგდუნელი [ლიონელი (გალია)] ეპისკოპოსისა, ეკლესიის მამისა (†II).
წირვაზე – რიგისა: 2 კორ. XII, 20-XIII, 2. [დას. 196].
მკ. IV, 24-34. [დას. იზ(17)];
ღმრთისმშობელისა: ფილიპ. II, 5-11. [დას. 240].
ლკ. X, 38-42; XI, 27-28. [დას. ნდ(54)].

24 აგვისტო (6 სექტემბერი), ოთხშაბათი. მარხვა.

ღირსისა სერაპიონ საკვირველთმოქმედისა, ნათლისმცემლის მონასტრის (გარეჯის უდაბნოში) წინამძღვრისა (†1747);

წმიდათა აღმსარებელთა: ბოდბელი ეპისკოპოსისა სტეფანესი (ვასილისა) (†1936), დეკანოზისა პოლიევქტოსისა (†1936) და ფილიმონ მღდლისა (†1879) და წმიდათა მღდელმოწამეთა: დეკანოზისა ანდრიასი (ანდრესი) (†1924) და პეტრე მღდლისა (†1924) (5-ნი ძმანი კარბელაშვილნი);

მღდელმოწამისა ევტიქისა, იოანე ღმრთისმეტყველის მოწაფისა (†I-II);

მოციქულთა სწორისა კოსმა ეტოლიელისა (†1779).

წირვაზე – რიგისა: 2 კორ. XIII, 3-13. [დას. 197].
მკ. IV, 35-41. [დს. იჴ(18)].

ღირსისა სერაპიონისა: გალ. V, 22-VI, 2. [დს. 213]. მთ. XI, 27-30. [დას. 43]; ან: ლკ. VI, 17-23. [დას. 24].

25 აგვისტო (7 სექტემბერი), ხუთშაბათი. ხსნილია.

მოციქულისა ბართლომესი (აღმოყვანება, VI საუკუნეში);

მოციქულისა 70-თაგანისა ტიტესი, მოწაფისა წმიდისა პავლე მოციქულისაჲ და გორტინელი ეპისკოპოსისაჲ (კრეტაში) (†I).

წირვაზე – რიგისა: გალ. I, 1-10, 20-II, 5. [დს. 198].
მკ. V, 1-20. [დს. ითა(19)].

მოციქულთა: ტიტ. I, 1-4; II, 15-III, 3, 12-13, 15. [დს. ტ(300)]. მთ. V, 14-19. [დს. ია(11)].

26 აგვისტო (8 სექტემბერი), პარასკევი. მარხვა.
მოწამეთა: ანდრიანესი და მეუღლისა მისისა ნატალიასი, ნიკომიდიელთა (†305-311).
წირვაზე – რიგისა: გალ. II, 6-10. [დას. სა(201)].
მკ. V, 22-24, 35-VI, 1. [დას. კ(20)].
მოწამეთა (სამოკიქულოდან): ეფეს. VI, 10-17. [დას. 233] და (IV-დან): ლკ. XXI, 12-19. [დას. რვ(106)].

27 აგვისტო (9 სექტემბერი), შაბათი. ხსნილია.
ღირსისა პიმენ დიდისა, მეგვიპტელისა (†450);
ოსია აღმსარებელისა, კორდუბელი (ესპანეთი) ეპისკოპოსისა (†359);
დიდმოწამისა ფანური ახალგამოჩენილისა;
ფილიპე მოკიქულისა მიერ ეთიოპელი საჭურისის ნათლობისა (II-ქართულიდან).
წირვაზე – ღირსისა პიმენისა: გალ. V, 22-VI, 2. [დას. სიგ(213)]. მთ. IV, 25-V, 12. [დას. ი(10)].
რიგისა: 1 კორ. IV, 1-5. [დას. რლ(130)].
მთ. XXIII, 1-12. [დას. ჟგ(93)].

28 აგვისტო (10 სექტემბერი), სულთმოფენობიდან XIV კვირიაკე. ხმა V. ხსნილია ყოვლითურთ.
დიდმოწამისა შუშანიკ დედოფლისა, რომელი ქართლს იწამა ქრისა მისისა ვარსქენისაგან (†475);
ღირსისა [მღდელმოწამისა (რუსულიდან)] მოსე შავისა, მღდელმონაზონისა, ეთიოპიელისა (†400);
მართლისა ანნა წინასწარმეტყველისა, ფანოელის ასულისა, იერუსალიმის ტაძარში უფლისა იესუ ქრისტეს მიმგებებელისა (†I).

ცისკარზე – სახარება III: მკ. XVI, 9-20. [დას. 71].
წირვაზე – რიგისა: 2 კორ. I, 21-II, 4. [დას. 170].
მთ. XXII, 1-14. [დას. ბჟ(89)].
დიდმოწამისა შუშანიკისა: 2 კორ. VI, 1-10. [დას. რპა(181)] და: ლკ. VII, 36-50. [დას. ლგ(33)].

29 აგვისტო (11 სექტემბერი), ორშაბათი.
უქმი, და მარხვაჲ, რომელიცა დღე იყოს.
სულთმოფენობიდან XV შვიდეულის დასაწყისი.
ᲗᲐᲕᲘᲡᲙᲕᲔᲗᲐ ᲞᲐᲢᲘᲝᲡᲜᲘᲡᲐ ᲓᲘᲓᲔᲑᲣᲚᲘᲡᲐ
ᲬᲘᲜᲐᲡᲬᲐᲠᲛᲔᲢᲧᲕᲔᲚᲘᲡᲐ, ᲬᲘᲜᲐᲛᲝᲠᲑᲔᲓᲘᲡᲐ
ᲓᲐ ᲜᲐᲗᲚᲘᲡᲛᲪᲔᲛᲔᲚᲘᲡᲐ ᲘᲝᲐᲜᲔᲡᲘ.
ცისკარზე: მთ. XIV, 1-13. [დას. ნზ(57)].
წირვაზე: საქმ. XIII, 25-32. [დას. ლგ(33)].
მკ. VI, 14-30. [დას. კდ(24)].
სადიდებელი: „გადიდებთ შენ, ნათლისმცემელო მაცხოვრისა იოვანე, და პატივს-ვსცემთ ყოვლად-დიდებულსა თავისკუეთასა შენსა“.

30 აგვისტო (12 სექტემბერი), სამშაბათი. ხსნილია.
წარგზავნა იოანე ნათლისმცემელის თავისკვეთის
დღესასწაულისა (ბერძნულიდან და ჟამნიდან).
მართლისა ილიასი (ჭავჭავაძე; მიცვალება; †1907);
მღდელთმთავართა: ალექსანდრესი (I), რომლისა ლოცვითა არეზ მოიკლა (†337), იოანე (IV) მმარხველისა, კანონისტისა (†2.IX.595), და პავლე ახლისა (†?), კონსტანტინოპოლელ პატრიარქთა;
კეთილმორწმუნისა მთავრისა ალექსანდრე ნეველისა (აღმოყვანება, 1724 წელს).

რიგისა (ორშაბათისა): გალ. II, 11-16. [დას. სბ(202)]. მკ. V, 24-34. [დას. კა(21)].

და სამშაბათისა: გალ. II, 21-III, 7. [დას. 204].
მკ. VI, 1-7. [დას. 22].

წმ. ილიასი (I-დან): კოლ. III, 12-16. [დას. 258]
და: ლკ. VI, 31-36. [დას. კვ(26)].

ან: წმ. ილიასი (II და IV ქართულებიდან):
გალ. V, 22-VI, 2. [დას. 213] და: მთ. XI, 27-30. [დას. მგ(43)]; ან: ლკ. VI, 17-23. [დას. კდ(24)].

31 აგვისტო (13 სექტემბერი), ოთხშაბათი. მარხვა.

დადებად და თაყუანისცემად პატიოსნისა სარტყელისა ყოვლადწმიდისა ღმრთისმშობელისა ქალკოპრატიაში, კონსტანტინოპოლში, მის თაყვანისაცემ სახლში (395-408 წლებში).

წირვაზე – რიგისა: გალ. III, 15-22. [დას. სზ(207)]. მკ. VI, 7-13. [დას. კგ(23)] და ხუთშაბათისა:
გალ. III, 23-IV, 5 [დას. 208]. მკ. VI, 30-45. [დას. 25].
ღმრთისმშობელისა: ებრ. IX, 1-7. [დას. ტკ(320)].
ლკ. X, 38-42; XI, 27-28. [დას. ნდ(54)].

თთუესა სეპტემბერსა

ჰქონან დღენი ლ(30). დღეთა ჰქონან ჟამნი იბ(12),
და ღამეთა – ჟამნი იბ(12). (ჟამნებიდან
გკრგჳნი წელიწადისაჲ, დაწყებაჲ ინდიკტიონისაჲ.

ამასა დღესა შინა ეკლესიაჲ ქრისტესი მადლობასა შესწირავს ღმერთსა ნაყოფთა მიერ მის წლისა მიღებულთათჳს და მომავალთა წელთათჳსცა ევედრების, რაჲთა ქუეყანაძან გამოსცეს ნაყოფი თჳსი.

ტროპარი ინდიკტიონისაჲ:

ყოვლისა დაბადებულისა შემოქმედო, ჟამთა და წელთა თჳსითა ჴელმწიფებითა დამსხმელო, აკურთხე გჳრგჳნი ამის წელიწდისაჲ სიტკბოებითა შენითა, უფალო, დაიცჳენ მშჯდობით მეფენი და ქალაქი და სამწყსოჲ შენი, რომელნი გევედრებიან, ღმრთისმშობელისა მიერ, დიდისაებრ წყალობისა შენისა.

კონდაკი ინდიკტიონისაჲ:

რომელი მკჳდრ-ხარ მაღალთა შინა, ქრისტე მეუფეო, ყოველთა ხილულთა და უხილავთა შემოქმედო და დამბადებელო, რომელმან დღენი და ღამენი, ჟამნი და წელნი ჰქმენ, აკურთხე გჳრგჳნი ამის წელიწდისაჲ, დაიცჳევ და შეხღუდე მშჯდობით მართლმადიდებელნი ჴელისუფალნი და ქალაქი, და ერი შენი, მრავალმოწყალე.

1(14) სექტემბერი, ხუთშაბათი. ხსნილია.
მოქცევაჲ წელიწადისაჲ.
დაწყება საეკლესიო ახლისა წელიწადისა.

ხსენება ღირსისა სვიმეონ მესვეტისა, არქიმანდრიტისა, ანტიოქიელისა, (†459/461);

კრება ყოვლადწმიდისა ღმრთისმშობელისა მიასინეს სავანეში (წმიდისა ხატისა პოვნისა, 864 წ.);

ხსენება მღდელმოწამისა აითალა დიაკონისა, სპარსელისა (†378/379);

40-თა ქალწულმოწამეთა და მოწესეთა, მმარხველთა (ასკეტთა), რომელნი იყვნეს ერთსა მონასტერსა შინა და მღდელმოწამისა ამონი (ამუ-

ნი) დიაკონისა, მოძღვრისა მათისა, იერაკლიელისა (†321-323);

მოწამეთა: კალისტასი და ძმათა მისთა ებოდისა და ერმოგენისა (†309);

მართლისა იესუსი (ისუ, ისო), ძისა ნავესი (†1544 წელს ქრისტეს შობამდე).

ცისკარზე – ღირსისა სვიმეონისა: ლკ. VI, 17-23. [დას. კდ(24)] (საგრაპეზოდან)].

წირვაზე – ახლისა წელიწადისა: 1 ტიმ. II, 1-7. [დას. სპბ(282)]. ლკ. IV, 16-22. [დას. იგ(13)].

ღირსისა სვიმეონისა: კოლ. III, 12-16. [დას. 258].
მთ. XI, 27-30. [დას. მგ(43)].

2(15) სექტემბერი, პარასკევი. მარხვა.

მოწამისა მამად [მამანტი(?)] კესარია-კაბადოკიელისა (260; †275), მამისა მისისა თეოდოტესი და დედისა მისისა რუფინასი (†III);

მღდელთმთავრისა იოანე (IV) მმარხველისა, კონსტანტინოპოლელი პატრიარქისა (582 წლის 12.IV-დან), კანონისტისა (†2.IX.595, კონსტანტინოპოლი; ხსენება, ასევე, 30.VIII-ს); ღირსთა: ანტონი (†1073) და თეოდოსი (†1074) კიევო-ჰეჩერელთა.

წირვაზე – რიგისა: გალ. IV, 8-21. [დას. სი(210)].
მკ. VI, 45-53. [დას. კვ(26)].

მოწამისა მამადისი: რომ. VIII, 28-39. [დას. ჟთ(99)].
ინ. XV, 1-7. [დას. ნ(50)].

3(16) სექტემბერი, შაბათი. ხსნილია.

მღდელმოწამისა ანთიმოზისა (ანთიმესი), ნიკო-

მიდიელი ეპისკოპოსისა და მისთანა წამებულთა თეოფილე დიაკონისა, დოროთესი, მარდონისი, მიგდონისი, პეტრესი, ინდისისა, გორგონისი, ზენონისა, დომნა ქალწულისა და ექვთიმესი (†302);

ღირსისა თეოქთისტესი (†467), ღირსი ეფთვიმე დიდის (†473) თანამშარხველისა (მოყუსისა).

წირვაზე – მღდელმოწ. ანთიმესი: ებრ. XIII, 7-16. [დას. ტლდ(334)]. ინ. X, 9-16. [დას. ლვ(36)].

რიგისა: 1 კორ. IV, 17-V, 5. [დას. სლბ(132)].

მთ. XXIV, 1-13. [დას. ჟზ(97)].

4(17) სექტემბერი, სულთმოფენობიდან XV კვირიაკე. ხმა VI. ხსნილია ყოვლითურთ.

ღირსისა სვიმეონ გარეჯელისა, წინასწარმეტყველისა და საკვირველთმოქმედისა (†1773);

მღდელმოწამისა ბაბილასი, დიდისა ანტიოქიისა პატრიარქისა და მისთანა სამთა ძმათა მოწამეთა: ურბანისა (12 წლის), პრილიდიანესი (9 წლის) და ეპოლონისი (7 წლის) და დედისა მათისა ქრისტოდულასი (†250);

წინასწარმეტყველისა ღმრთისმხილველისა მოსესი (†1460/1531 წელს ქრისტეს შობამდე);

დღესასწაული ყოვლადწმიდა ღმრთისმშობლის ხატისა „ᲛᲐᲧᲕᲐᲚᲘ ᲨᲔᲣᲬᲕᲔᲚᲘ“ (1680).

ცისკარზე – სახარება IV: ლკ. XXIV, 1-12. [დას. 112].

წირვაზე – რიგისა: 2 კორ. IV, 6-15. [დას. 176].

მთ. XXII, 35-46. [დას. ჟბ(92)].

ღირსისა სვიმეონისა:

გალ. V, 22-VI, 2. [დას. 213] და: მთ. XI, 27-30.

[დას. 43]; ან: ლკ. VI, 17-23. [დას. კდ(24)].

5(18) სექტემბერი, ორშაბათი. ხსნილია.
სულთმოფენობიდან XVI შვიდეულის დასაწყისი.
წინასწარმეტყველისა ზაქარიასი და მართლისა ელისაბედისა, წმიდა იოანე ნათლისმჯემელის მშობელთა (†I).
წირვაზე – რიგისა: გალ. IV, 28-V, 10. [დას. 211].
მკ. VI, 54-VII, 8. [დას. კზ(27)].
წინასწარმეტყველისა ზაქარიასი: ებრ. VI, 13-20. [დას. ტიდ(314)]. მთ. XXIII, 29-39. [დას. ჟვ(96)].

6(19) სექტემბერი, სამშაბათი. ხსნილია.
ვსენებაჲ სასწაულისაჲ მის, რომელი იქმნა ხონას (კოლასეს) დიდებულისა მიქაელ მთავარანგელოზისა მიერ (IV საუკუნეში);
ღირსისა არქიპო მნათესი, ხეროტონელისა (ხონაში) (†IV);
მოწამეთა: ევდოქსისი, ზენონისი და მაკარისი და მათთანა 1104-თა (ან 1134-თა) მხედართა (†IV).
წირვაზე – რიგისა: გალ. V, 11-21. [დას. სიბ(212)].
მკ. VII, 5-16. [დას. კჭ(28)].
მთავარანგელოზისა მიქაელისა: ებრ. II, 2-10. [დას. ტე(305)]. ლკ. X, 16-21. [დას. ნა(51)].

7(20) სექტემბერი, ოთხშაბათი. მარხვა.
წინადღესასწაული და წინადღე
ყოვლადწმიდა ღმრთისმშობლის შობისა*.

მოწამისა სოზონ კილიკიელისა (†304).

რიგისა: გალ. VI, 2-10. [დას. 214]. მკ. VII, 14-24. [დას. კთ(29)]

და ხუთშაბათისა: ეფეს. I, 1-9. [დას. სივ(216)]. მკ. VII, 24-30. [დას. ლ(30)].

მოწამისა სოზონისა: ეფეს. VI, 10-17. [დას. 233].

ინ. XV, 17-XVI, 2. [დას. ნბ(52)].

* ღირსთა: იოანესი (მაისურაძე, †1957) და გიორგი-იოანესი (მხეიძე, †1962) აღმსარებელთა, ბეთანიელთა (განგებაჲ მათი, პატივისათჳს დღესასწაულისა, აღესრულების გინათუ წინადღე, გინათუ შემდგომად დღესასწაულისა, ვითარცა წინამძღუარმან სათნო-იჩინოს და განაგოს) (ჟამნიდან).

8(21) სექტემბერი, ხუთშაბათი. ხსნილია.

ᲪᲮᲝᲕᲠᲔᲑᲘᲡᲛᲝᲛᲪᲔᲛᲔᲚᲘ ᲨᲝᲑᲐ ᲧᲝᲕᲚᲐᲓᲬᲛᲘᲓᲘᲡᲐ ᲓᲔᲓᲣᲤᲚᲘᲡᲐ ᲩᲕᲔᲜᲘᲡᲐ ᲦᲛᲠᲗᲘᲡᲛᲨᲝᲑᲔᲚᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲛᲐᲠᲐᲓᲘᲡ ᲥᲐᲚᲬᲣᲚᲘᲡᲐ ᲛᲐᲠᲘᲐᲛᲘᲡᲐ. ᲦᲛᲠᲗᲘᲡᲛᲨᲝᲑᲚᲝᲑᲐ. დიდუბობა. გელათობა. შუამთობა. ბეთანიობა. ზორვეთლობა (ზესტაფონის რ-ნში). ნუნისობა (ხარაგაულის რ-ნში).

ღირსთა: იოანესი (მაისურაძე, †1957) და გიორგი-იოანესი (მხეიძე, †1962) აღმსარებელთა, ბეთანიელთა [მათი განგების შესახებ იხ. 7(20) სექტემბერს].

ᲦᲛᲠᲗᲘᲡᲛᲨᲝᲑᲔᲚᲘᲡᲐ: ᲪᲘᲡᲙᲐᲠᲖᲔ: ლკ. I, 39-49, 56. [დას. დ(4)]. წირვაზე: ფილიპ. II, 5-11. [დას. სმ(240)].

ლკ. X, 38-42; XI, 27-28. [დას. ნდ(54)].

დღესასწაულის სადიდებელი:

„გადიდებთ შენ, ყოვლადწმიდათ ქალწულო, და

პატიოს-ესკემთ წმიდათა მშობელთა შენთა, და ყოვლადწმიდასა შობასა შენსა ვადიდებთ“.

„ღირს არსის“ ნაცვლად:

„ადიდებს სული ჩემი ბერწთაგან შობილსა ქალწულსა მარიამს“. „განკრდეს ზესკნელსა ცანი და კიდენი ქუეყანისანი შეძრწუნებულ იქმნეს, რაჟამს ღმერთი, შენ მიერ კაცთა გამოეცხადა, და საშოდ შენი უმაღლეს ცათა საყდართა გამოაჩინა, ამისთჳს ღმრთისმშობელო, ანგელოზნი და კაცნი, ვითარცა ღირს-ხარ, გადიდებენ შენ“ (წარგზავნის – 12(25) სექტემბრის – ჩათვლით).

9(22) სექტემბერი, პარასკევი. მარხვა.
შემდგომი დღესასწაული ღმრთისმშობლის
შობისა – 12(25) სექტემბრამდე.

კრება წმიდათა და მართალთა მშობელთა ღმრთისათა იოაკიმ და ანნასი;

ხსენება დიდმოწამისა სევერიანესი, რომელი იყო სევასტია ქალაქსა შინა მჴედარი (†320);

ღირსისა ზინობისა (სქემაში სერაფიმესი), თეთრიწყართელი მიტროპოლიტისა (მაჟუგა; †1985).

წირვაზე – რიგისა: ეფეს. I, 7-17. (დას. სიზ(217)).
მკ. VIII, 1-10. (დას. ლბ(32)).

მშობელთა ღმრთისათა: გალ. IV, 22-31. (დას. 210-შუა). ლკ. VIII, 16-21. (დას. ლვ(36)).

10(23) სექტემბერი, შაბათი. ხსნილია.
ჯვარის აძაღლების წინა შაბათი.
თაყუანისცემაჲ პატიოსნისა ჯუარისაჲ.

ქალწულმოწამეთა სამთა დათა: მინოდორა, მიტროდორა და ნიმფოდორა ბითვინიელთა (†304-311) (თბილისში არის მათი სახელობის ტაძარი).

ჯვარის ამაღლების წინა შაბათისა:

1 კორ. II, 6-9. [დას. 126]. მთ. X, 37-XI, 1. [დას. 39].

რიგისა: 1 კორ. X, 23-28. [დას. რმ3(146)].

მთ. XXIV, 34-44. [დას. რა(101)].

11(24) სექტემბერი, სულთმოფენობიდან XVI, ჯვარის ამაღლების წინა კვირიაკე. ხმა VII.

ხსნილია. თაყვანისცემად პატიოსნისა ჯუარისად.

ხსენება მოწამეთა: 300-თა არაგველთა და კრწანისის ომში საქართველოსთვის მოწყვედილთა სასულიერო და საერო პირთა (†1795) (კრწანისობა);

ღირსისა თეოდორა ალექსანდრიელისა (†474-491);

ღირსისა სილუანე ათონელისა (1866; †1938).

ცისკარზე – სახარება V: ლკ. XXIV, 12-35 [დას. 113].

წირვაზე – ჯვარის ამაღლების წინა კვირიაკისა: გალ. VI, 11-18. [დას. 215]. ინ. III, 13-17. [დას. 9].

რიგისა: 2 კორ. VI, 1-10. [დას. რპა(181)].

მთ. XXV, 14-30. [დას. რე(105)].

არაგველთა: რომ. VIII, 28-39. [დას. ჟთ(99)] ან: ებრ. XI, 33-XII, 2. [დას. 330] და: მთ. X, 16-22. [დას. ლვ(36)] ან: ლკ. XXI, 12-19. [დას. რვ(106)].

12(25) სექტემბერი, ორშაბათი. ხსნილია.

სულთმოფენობიდან XVII შვიდეულის დასაწყისი.

წარგზავნა ღმრთისმშობლის შობის დღესასწაულისა.

თაყვანისცემად პატიოსნისა ჯუარისად.

ხსენება მღდელმთავრისა გიორგი ჭყონდიდელისა, წმიდა დავით აღმაშენებლის მოძღვრისა, მწიგნობართუხუცესისა (†1118);

მღდელმოწამისა დოსითეოზ ტფილელისა (†1795);

მღდელმოწამისა ავტონომესი, იტალიელი ეპისკოპოსისა (†313).

წირვაზე – რიგისა: ეფეს. I, 22-II, 3. [დას. 219].
მკ. X, 46-52. [დას. მბ(48)].

ᲚᲛᲠᲗᲘᲡᲛᲝᲒᲔᲚᲘᲡᲐ: ფილპ. II, 5-11. [დას. 240].
ლკ. X, 38-42; XI, 27-28. [დას. ნდ(54)].

13(26) სექტემბერი, სამშაბათი. ხსნილია.

თაყვანისცემად პატიოსნისა ჯუარისად.

ᲔᲜᲙᲔᲜᲘᲐᲓ ესე იგი არს განახლებად და კურთხევად ტაძრისა ქრისტეს ღმრთისა ჩუენისა აღდგომისა (წმიდასა ქალაქსა იერუსალიმს, 335 წელს).

წინადღესასწაული უფლის პატიოსნისა და ცხოველსმყოფელისა ჯუარის ამაღლებისად.

ხსენება დიდმოწამისა, საქართველოს მნათობისა, ქეთევან დედოფლისა (†1624);

მღდელმოწამისა კორნილიოს ასისთავისა, პალესტინის კესარიის ეპისკოპოსისა, აღმსარებელისა, რომელსა ნათელ-სცა პეტრე მოციქულმან (†I).

ცისკარზე – დიდმოწამისა ქეთევანისა:
მთ. XV, 21-28. [დას. დბ(62)].

წირვაზე – ენკენიისა: ებრ. III, 1-4. [დას. ტზ(307)].
მთ. XVI, 13-18. [დას. ეზ(67)].

დიდმოწამისა ქეთევანისა: 2 კორ. VI, 1-10. [დას. 181].
ლკ. VII, 36-50. [დას. ლგ(33)].

რიგისა: ეფეს. II, 19-III, 7. [დას. სკბ(222)].
მკ. XI, 11-23. [დას. ნ(50)].

14(27) სექტემბერი, ოთხშაბათი. უქმი ყოველთაჲ
და მარხვაჲ, რომელიცა დღე იყოს (ჟამნიდან).

მსოფლიო ამაღლებაჲ პატიოსნისა
და ცხოველსმყოფელისა ჯუარისაჲ.
ჯვარის ამაღლება. ჯუართა აპყრობაჲ.

დაძინებაჲ იოვანე თქრობიერისა, კონსტანტინო-
პოლელი პატრიარქისა (მიიძინა კომანში, 407 წელს;
ჯვარის ამაღლების დღესასწაულის გამო, მისი
განგება აღესრულება 13.XI-ს).
ცისკარზე: ინ. XII, 28-36. [დას. მბ(42)-შუა].
წირვაზე: 1 კორ. I, 18-24. [დას. რკე(125)] და:
ინ. XIX, 6-11, 13-20, 25-28, 30-35. [დას. ჲ(60)].

მსახურების დაწყების წინ, დღესასწაულის ტრო-
პარისა და კონდაკის გალობით, ჯვარს სამკვეთ-
ლოდან ტრაპეზზე გადააბრძანებენ. „დიდება მაღალ-
იანის“ შემდეგ ჯვარის გამობრძანება ტაძარში და
თაყვანისცემა. ჯვარს საკურთხეველში შეაბრძანებენ
დღესასწაულის წარგზავნის დღეს – 21.IX-ს (4.X-ს) –
ჟამისწირვის ჩამოლოცვის შემდეგ (I-ქართულიდან).

დღესასწაულის სადიდებელი:

„გადიდებთ შენ, ცხოვრებისმომცემელო ქრისტე,
და პატივს-ვსცემთ წმიდასა ჯუარსა შენსა, რომ-
ლითა, მონებისაგან მტერისა მიჴსნენ ჩუენ“.

ღირს არსის“ ნაკვლად:

„ადიდებს სული ჩემი ყოვლადპატიოსანსა ჯუარსა უფლისასა“. „საიდუმლოჲ საძოთხე ხარ, ღმრთისმშობელო, რომელმან უმუშაკოდ აღზარდე ქრისტე, ხოლო ჩუენ, ჯუარითა ცხოვრებაშემოსილნი, ქუეყანასა ზედა დანერგულსა ძელსა, ამისთჳს აწ აღვამაღლებთ, თაყუანის-ვსცემთ მას და შენ გადიდებთ“ [წარგზავნის – 21 სექტემბრის (4 ოქტომბრის) – ჩათვლით].

15(28) სექტემბერი, ხუთშაბათი. ხსნილია.

შემდგომი დღესასწაული ჯვარის ამაღლებისა – 21 სექტემბრამდე (4 ოქტომბრამდე).

მღდელთმთავრისა აბბა იოსებისა, ალავერდელი ეპისკოპოსისა (†570) (ალავერდობა);

დიდმოწამისა ნიკიტა გოთისა, კონსტანტინოპოლელისა (†372);

მოკიქულისა, პირველმოწამისა და მთავარდიაკონისა სტეფანესი (პოვნა წმიდათა ნაწილთა, 415 წ.);

ბესარიონისა (I) და ბესარიონ (II) თესალიელისა (1490; †1541), ლარისელ მთავარეპისკოპოსთა.

ცისკარზე – წმ. იოსებისა: ლკ. VI, 17-23. [დას. 24].

წირვაზე – რიგისა (ოთხშაბათისა): ეფეს. III, 8-21. [დას. სკგ(223)]. მკ. XI, 23-26. [დას. ნა(51)].

და ხუთშაბათისა: ეფეს. IV, 14-19. [დას. სკე(225)].
მკ. XI, 27-33. [დას. ნბ(52)].

აბბა იოსებისა: 2 კორ. IV, 6-15. [დას. როვ(176)].
მთ. XI, 27-30. [დას. მგ(43)].

დიდმოწამისა ნიკიტასი: 2 ტიმ. II, 1-10. [დას. 292].
მთ. X, 16-22. [დას. ლვ(36)].

16(29) სექტემბერი, პარასკევი. მარხვა.

დიდმოწამისა ევფემია ყოვლადქებულისა, ქალკედონელისა (†304);

მოწამეთა ძმათა: ისაკ და იოსებ ქართველთა, კარნუ-ქალაქში სარკინოზთაგან წამებულთა (†808);

მოწამისა ლუდმილასი, ჩეხთა დედოფლისა (†927).

წირვაზე – რიგისა: ეფეს. IV, 17-25. [დას. სკვ(226)].
მკ. XII, 1-12. [დას. ნგ(53)].

დიდმოწამისა ევფემიასი: 2 კორ. VI, 1-10. [დას. 181].
ლკ. VII, 36-50. [დას. ლგ(33)].

ან: მოწამეთა ძმათა (სამოკიქულოდან):
რომ. VIII, 28-39. [დას. ჟთ(99)].

და IV-ქართულიდან: ლკ. XXI, 12-19. [დას. 106].

17(30) სექტემბერი, შაბათი. ხსნილია.
ჯვარის ამაღლების შემდგომი შაბათი.

მოწამეთა: პისტისა, ელპიდისა, აღაპისა და დედისა მათისა სოფიოსი, რომაელთა (†126/137).

წირვაზე – ჯვარის ამაღლების შემდგომი შაბათისა:
1 კორ. I, 26-29. [დას. რკე(125)-შუა].
ინ. VIII, 21-30. [დას. ლ(30)].

რიგისა: 1 კორ. XIV, 20-25. [დას. რნვ(156)].
მთ. XXV, 1-13. [დას. რდ(104)].

ოქტომბერი

ორშაბათი	2	9	16	23	30
სამშაბათი	3	10	17	24	31
ოთხშაბათი	4	11	18	25	
ხუთშაბათი	5	12	19	26	
პარასკევი	6	13	20	27	
შაბათი	7	14	21	28	
კვირიაკე 1	8	15	22	29	

18 სექტემბერი (1 ოქტომბერი), სულთმოფენობიდან XVII, ჯვარის ამაღლების შემდგომი კვირიაკე. ხმა VIII. ხსნილია ყოვლითურთ.

დიდთა მოწამეთა, მთავართა: ბიძინა დაჭრილისა (ჩოლოყაშვილი) და ორთა ძმათა, ერისთავთა ქსნისათა, ელისბარისა და შალვადსი (†1660/1661);

ღირსისა ევმენი სასწაულთმოქმედისა, გორტინელი ეპისკოპოსისა (კრეტაში) (†VII).

ცისკარზე – სახარება VI: ლკ. XXIV, 36-53. [დას. 114]. წირვაზე – ჯვარის ამაღლების შემდგომი კვირიაკისა: გალ. II, 16-20. [დას. სგ(203)].

მკ. VIII, 34-IX, 1. [დას. ლზ(37)].

დიდმოწამეთა: ეფეს. VI, 10-17. [დას. სლგ(233)].

ლკ. XXI, 12-19. [დას. რვ(106)].

19 სექტემბერი (2 ოქტომბერი), ორშაბათი. ხსნილია. სულთმოფენობიდან XVIII შვიდეულის დასაწყისი.
მოწამეთა: ტროფიმესი, საბატისი და დორიმენ-დონისა (†276/278).
რიგისა: ეფეს. IV, 25-32. [დას. სჯ(227)].
ლკ. III, 19-22. [დას. ი(10)]).

20 სექტემბერი (3 ოქტომბერი), სამშაბათი. ხსნილი.
დიდმოწამისა ევსტათი (ნათლობამდე – პლაკიდა) სტრატილატისა, ჯოლისა მისისა თეოპისტიასი (ტატიანასი) და შვილთა მათთა: აღაპისა და თეოპისტესი, რომაელთა (†118) [ევსტათწმიდობა-ერთა-წმიდობა (კასპის რაიონის სოფელ ერთაწმინდაში)].
წირვაზე – რიგისა: ეფეს. V, 20-26. [დას. სლ(230)].
ლკ. III, 23–IV, 1. [დას. იგ(11)].
დიდმოწამისა: ეფეს. VI, 10-17. [დას. სლგ(233)].
ლკ. XXI, 12-19. [დას. რვ(106)].

21 სექტემბერი (4 ოქტომბერი), ოთხშაბათი. მარხვა.
უფლის ჯხოველსმყოფელი ჯვარის ამაღლების დღესასწაულის წარგზავნა.
მოჯიქულისა 70-თაგანისა კოდრატესი, ათენელი და მაგნესიელი ეპისკოპოსისა (†130); დიმიტრისა, როსტოველი მიტროპოლიტისა (პოვნა, 1752 წელს).
რიგისა: ეფეს. V, 25-33. [დას. სლა(231)].
ლკ. IV, 1-15. [დას. იბ(12)].

22 სექტემბერი (5 ოქტომბერი), ხუთშაბათი. ხსნილი.
წინასწარმეტყველისა იონასი (†VIII საუკუნეში ქრისტეს შობამდე); მღდელმოწამისა ფოკასი,

სინოპიელი ეპისკოპოსისა, საკვირველთმოქმედისა (†102/117); ღირსისა იონა ხუცისა, პალესტინელისა (†IX), წმიდათა: თეოფანე კანონთგამომთქმელისა (†850) და თეოდორე (†840) გამომეტყველთა მამისა.

რიგისა: ეფეს. V, 33-VI, 9. [დას. სლბ(232)].

ლკ. IV, 16-22. [დას. იგ(13)].

მღდელმოწამ. ფოკასი: ებრ. IV, 14-V, 6. [დას. 311].

ინ. X, 9-16. [დას. ლვ(36)].

23 სექტემბერი (6 ოქტომბერი), პარასკევი. მარხვა.

დადუმებაჲ ზაქარიაჲსი (სვინაქსარიდან) და მუ-ცლადღება პატიოსნისა და დიდებულისა წინას-წარმეტყველისა, წინამორბედისა და ნათლისმ-ცემელისა იოვანესი, რაჟამს იგი ახარა გაბრიელ მთავარანგელოზმან, და მიუდგა ელისაბედ, და მუ-ცლადიღო (ლკ. I, 7-24.).

რიგისა: ეფეს. VI, 18-24. [დას. სლდ(234)].

ლკ. IV, 22-30. [დას. იდ(14)].

იოვანე ნათლისმცემელისა: გალ. IV, 22-31. [დას. სი(210)-შუა] ლკ. I, 5-25. [დას. ბ(2)].

დღესა ჰქონან ჟამნი იაა(11), და ღამესა ჟამნი იგ(13).

24 სექტემბერი (7 ოქტომბერი), შაბათი. ხსნილია.

დედათა შორის პირველმოწამისა და მოჯიქულ-თა სწორისა თეკლა იკონიელისა (†I-II).

პირველმოწამისა თეკლასი: 2 ტიმ. III, 10-15. [დას. 296]. მთ. XXV, 1-13. [დას. რდ(104)].

რიგისა: 1 კორ. XV, 39-45. [დას. რდბ(162)].

ლკ. IV, 31-36. [დას. იე(15)].

25 სექტემბერი (8 ოქტომბერი), სულთმოფენობიდან XVIII კვირიაკე. ხმა I. ხსნილია.

არსენი დიდისა, კათალიკოსისა, ღირსი გრიგოლ ხანჯთელის მოწაფისა (†887); ღირსისა დედისა ევფროსინია (სმარაგდი) ალექსანდრიელისა (†470);

ღირსისა სერგისა, რადონეჟელი იღუმენისა, საკვირველთმოქმედისა (†1392);

ყოველთა წმიდათა ესპანეთსა და პორტუგალიას გაბრწყინებულთა (გარდამავალია).

შავნაბადობა [იდღესასწაულება ოქტომბრის მეორე (II) კვირიაკეს (ახ. სტ.) შავნაბადას მონასტერში].

ცისკარზე – სახარება VII: ინ. XX, 1-10. [დას. 63].

წირვაზე – რიგისა: 2 კორ. IX, 6-11. [დას. 188].

ლკ. V, 1-11. [დას. იზ(17)].

მღდელთმთავრისა არსენისა: ებრ. VII, 26-VIII, 2. [დას. ტიჱ(318)]. ინ. X, 9-16. [დას. ლვ(36)].

26 სექტემბერი (9 ოქტომბერი), ორშაბათი. ხსნილი.

სულთმოფენობიდან XIX შვიდეულის დასაწყისი.

მიცვალებად წმიდისა და ყოვლადქებულისა მოცოქულისა და მახარებელისა იოვანე ღმრთისმეტყველისად (†98-117).

დღესასწაული ᲝᲕᲔᲠᲝᲜᲘᲡ ღმრთისმშობლის („თბილისის სიონის“) ხატისა, რომელიც საქართველოში ათონის ივერთა მონასტრიდან („ივირონიდან“) იქნა ჩამოყვანილი (1989 წელს).

ხსენება მართლისა გედეონისა, ისრაელის დიდისა მსაჯულისა (†XII ს. ქრისტეს შობამდე);

ტიხონისა, მოსკოვისა და სრულიად რუსეთის პატრიარქისა (განდიდება, 1989 წელს; †1925).

ცისკარზე – მოკიქულ იოვანესი: ინ. XXI, 15-25. [დას. ჲზ(67)]; ან: ღმრთისმშობელისა: ლკ. I, 39-49, 56. [დას. დ(4)]. წირვაზე – მოკიქულ იოვანესი:
1 ინ. IV, 12-19. [დას. ოგ(73)-შუა].
ინ. XIX, 25-27; XXI, 24-25. [დას. ეა(61)];
ან: ღმრთისმშობელისა: ფილიპ. II, 5-11. [დას. სმ(240)]. ლკ. X, 38-42; XI, 27-28. [დას. ნდ(54)].

27 სექტემბერი (10 ოქტომბერი), საშაბათი. ხსნილი.
50-თა ბიზანტიელ მოწამეთა სტრატიოტთა: კალისტრატესი და მისთანა: დალმატისი, ვივრახესი, ილიოდორესი, დომენტიანესი და სხვათა, რომში წამებულთა (†288/304); მღდელმოწამისა ანთიმ (ანთიმოზ) ივერიელისა, უნგრო-ვლახელი მიტროპოლიტისა (†1716) (რუმინულიდან).
წირვაზე – რიგისა (ორშაბათისა): ფილიპ. I, 1-7. [დას. სლე(235)]. ლკ. IV, 37-44. [დას. იე(16)].
და საშაბათისა: ფილიპ. I, 8-14. [დას. სლვ(236)].
ლკ. V, 12-16. [დას. იჱ(18)].

28 სექტემბერი (11 ოქტომბერი), ოთხშაბათი. მარხვა.
დღესასწაული პალესტინის ღმრთისმშობლის საკვირველთმოქმედი ხატისა (XII; ამჟამად იმყოფება ქალაქ ქუთაისის ისტორიულ მუზეუმში).
ხსენება ღირსისა ხარიტონ აღმსარებელისა, იკონიელი ეპისკოპოსისა (†350); ყოველთა ღირსთა მამათა, კიევის ახლო მღვიმეში დავანებულთა.
ცისკარზე – ღირსისა ხარიტონისა: მთ. IV, 25-V, 12. [დას. ი(10)]; ან:
ღმრთისმშობელისა: ლკ. I, 39-49, 56. [დას. 4].

წირვაზე – რიგისა: ფილიპ. I, 12-20. [დას. 237].
ლკ. V, 33-39. [დას. კა(21)].
ღირსისა ხარიტონისა: 2 კორ. IV, 6-15. [დას. 176].
ლკ. VI, 17-23. [დას. კდ(24)].
ან: ᲓᲔᲠᲗᲘᲡᲨᲕᲘᲚᲘᲡᲐ: ფილიპ. II, 5-11. [დას. სმ(240)]. ლკ. X, 38-42; XI, 27-28. [დას. ნდ(54)] (II-დან).

29 სექტემბერი (12 ოქტომბერი), ხუთშაბათი. ხსნილი.
ღირსისა ონოფრესი (ონისიფორესი), გარეგჳელი საკვირველთმოქმედისა (ქარუმიძე; †1786);
ღირსისა კვირიაკე (კვირიაკოზ) განშორებულისა, პალესტინელისა (†556).
წირვაზე – რიგისა: ფილიპ. I, 20-27. [დას. 238].
ლკ. VI, 12-19. [დას. კგ(23)].
ღირსისა [ან: ღირსთა]: გალ. V, 22-VI, 2. [დას. 213]
და: მთ. XI, 27-30. [დას. მგ(43)];
ან: ლკ. VI, 17-23. [დას. კდ(24)].

30 სექტემბერი (13 ოქტომბერი), პარასკევი. მარხვა.
მღდელმოწამისა გრიგოლისა, დიდისა სომხეთისა ეპისკოპოსისა, პართეველისა (სომხეთის განმანათლებელი; †325-326/335);
მოწამეთა: გაიანესი და რიფსიმაᲫსი მოწესეთა და ქალწულთა, და მათთანა კაცთა ქრისტეანეთა ვითარ 70-თა და 32-თა დედათა (†292-302) [დიდი სჳნაქსარიდან (2018) და ბერძნულიდან].
რიგისა: ფილიპ. I, 27-II, 4. [დას. სლთ(239)].
ლკ. VI, 17-23. [დას. კდ(24)].
და: შაბათისა: 1 კორ. XV, 58-XVI, 3 [დას. 164].
ლკ. V, 17-26. [დას. ით(19)].

მღდელმოწამისა გრიგოლისა: 1 კორ. XVI, 13-24. [დას. რდვ(166)]. მთ. XXIV, 42-47. [დას. რგ(103)].

თთუესა ოკტომბერსა
ჰქონან დღენი ლა(31). დღეთა ჰქონან ჟამნი
ია(11), და ღამეთა – ჟამნი იგ(13). (ჟამნებიდან)

1(14) ოქტომბერი, შაბათი. უქმი ყოველთა. ხსნილი.
დღესასწაული კვართისა საუფლოჲსა და სვეტისა ღმრთივბრწყინვალისა და მიბრონმდინარისა. სვეტიცხოვლობა.
საფარველი ყოვლადწმიდისა დედუფლისა ჩვენისა ღმრთისმშობელისა და მარადისქალწულისა მარიამისა.

მელქისედეკისა (I), სრულიად საქართველოჲსა პირველისა კათალიკოს-პატრიარქისა, სვეტიცხოველის განმაახლებელისა (†1033); მოციქულთა სწორთა: მეფისა მირიანისა და დედოფლისა ნანასი (†IV);

წმიდათა: კვართისმიმრქმელისა სიდონიასი, ელიოზის დისა, და დედისა მისისა, მაცხოვრის ჯვარცმის ჟამს მცხეთას ვნებულისა და პირველმარტვილისა (†I);

წმიდათა: სიდონიასი და აბიათარ მღდელისა, ჭურიაყოფილისა (†IV);

მოციქულისა 70-თაგანისა, მღდელმოწამისა ანანიასი, დამასკელი ეპისკოპოსისა, რომელმან მოციქულსა პავლეს ნათელ-სცა და თუალნი აღუხილნა (†I);

ღირსისა რომანოზ ტკბილადმგალობელისა, კონსტანტინოპოლელი დიაკონისა, კანონთა გამომთქმელისა (†556);

წამებაჲ წმიდისა მიქაელ მამასახლისისაჲ ზოვილს (ზოვის) და მისთანა მონაზონთაჲ (36-თა ღირსმოწამეთა) საზღვართა სევასტოპოლისათა (დღევანდელი სოხუმი) (†780-790).

ცისკარზე – კვართისა: მკ. XV, 16-24. [დას. ჲზ(67)]. წირვაზე – კვართისა: 1 ტიმ. III, 14-16. [დას. სპდ(284)]. ინ. XIX, 23-24. [დას. ჲ(60)-შუა];

ან: ღმერთისმშობელისა: ებრ. IX, 1-7. [დას. ტკ(320)]. ლკ. X, 38-42; XI, 27-28. [დას. ნდ(54)];

ან: მოკიჟულთა სწორთა: 1 კორ. IV, 9-16. [დას. რლა(131)]. ლკ. X, 1-15. [დას. ნ(50)].

„ღირს არს...“-ის ნაცვლად:

„ადიდებს სული ჩემი კეხოვრებისმომცემელსა კუართსა საღმრთოსა უფლისასა“.

„ღმერთი უფალი გამოგჩნდა ჩუენ დღეს, განმზადეთ დღესასწაული და მხიარულებით მოვედით, და განვადიდოთ ქრისტე ბაიადთა და რტოებითა ქების-მეტყუელთა: კურთხეულ-არს მომავალი ჩუენდა სახელითა უფლისადთა უკუნისამდე“.

2(15) ოქტომბერი, სულთმოფენობიდან XIX კვირიაკე. ხმა II. ხსნილია ყოვლითურთ.

წმიდათა დიდმოწამეთა: დავითისა და კონსტანტინესი (კოსტანტინესი), არგვეთის მთავართა (†740) (მოწამეთობა);

მღდელმოწამისა კვიპრიანესი, და ქალწულმოწამისა იუსტინასი და მოწამისა თეოქთისტესი, ნიკომიდიელთა (†268-307);

ნეტარისა ანდრიასი, ქრისტესათვის სალოსისა, კონსტანტინოპოლელისა (†936);

დიდმოწამისა თეოდორე გაბრასი, ტრაპიზონის მმართველისა (ლაზი, †1098).

ცისკარზე – სახარება VIII: ინ. XX, 11-18. [დას. 64].

წირვაზე – რიგისა: 2 კორ. XI, 31-XII, 9. [დას. 194].

ლკ. VI, 31-36. [დას. კვ(26)].

არგვეთელ დიდმოწამეთა: ეფეს. VI, 10-17. [დას. 233].

ლკ. XXI, 12-19. [დას. რვ(106)].

3(16) ოქტომბერი, ორშაბათი. ხსნილია.

მარტვილიიდან XX შვიდეულის დასაწყისი.

მღდელმოწამეთა: დიონისე (დიონოსი) არიოპაგელისა, ათენელი ეპისკოპოსისა (საქმ. XVII, 16-34) (†I), რუსტიკე ხუცისა და ელევთერი დიაკონისა;

წმიდისა დედისა დამარის (დამარიდა) ათენელისა (საქმ. XVII, 34) (ზოგიერთი ცნობით, წმინდა დიონისე არიოპაგელის ცოლი) (†I).

წირვაზე – რიგისა: ფილიპ. II, 12-16. [დას. 241].

ლკ. VI, 24-30. [დას. კე(25)].

ათენელ მღდელმოწამეთა: საქმ. XVII, 16-34. [დას. მ(40)]. მთ. XIII, 44-54. [დას. ნე(55)].

4(17) ოქტომბერი, სამშაბათი. ხსნილია.

მღდელმოწამისა ევდემოზისა (I), სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქისა (დიასამიძე, †1642, დაკრძალულია ანჩისხატის ტაძარში);

მღდელმოწამისა იეროთესი, ათენელი ეპისკოპოსისა, რომელი იყო მოძღვარი წმიდისა დიონისე (დიონოსი) არიოპაგელისა (†I).

რიგისა: ფილიპ. II, 16-23. [დას. სმბ(242)].

ლკ. VI, 37-45. [დას. კზ(27)].

მღდელმოწამისა ევდემოზისა: ებრ. XIII, 7-16. [დას. ტლდ(334)] და: ლკ. XII, 32-40. [დას. ჭზ(67)]; ან: ლკ. XII, 2-12. [დას. ჲგ(63)].

5(18) ოქტომბერი, ოთხშაბათი. მარხვა.

ღირსისა გრიგოლ ხანჯთელისა, კლარჯეთის უდაბნოთა (სავანეთა) აღმაშენებელისა და არქიმანდრიტისა († 861);

ტაო-კლარჯეთისა უდაბნოთა შინა მოღვაწეთა, ყოველთა ღირსთა მამათა და დედათაჲ, თანამოსაგრეთა ღირსისა გრიგოლ ხანჯთელისათა: კათალიკოსთა: ნერსესი, იშხნის პირველად აღმაშენებელისა და ნეტარისა ილარიონისა, წყაროსთავის მამისა და აღმაშენებელისა; მღდელთმთავართა: სტეფანე მტბევარისა, ზაქარია, მაკარი და ეზრა ანჩელთა, საბა იშხნელისა; ღირსისა იოანესი, ბაღდათს სარკინოზთაგან მოკლულისა; ღირსთა მამათა: თეოდორე ნეძველისა, ქრისტეფორე კვირიკეწმიდელისა, ამონასი, პეტრესი, სამოელისა, ანდრიასი, აბბა გიორგისა, მაკარისა (ოპიზელთა); შიო საკვირველთმოქმედისა, გიორგისა, მიქაელისა, პავლესა, ბასილისა (ზარზმელთა); ხვედიოსისა, ეპიფანესი, მატოსი, ზენონისა, არსენისა, იოანესი, ბასილისა, დიმიტრისა, არსენისა, მაკარისა, თეოდორესი, გაბრიელისა, გიორგი მერჩულესი (ხანჯთელთა); მიქაელ პარეხელისა და მოწაფეთა მისთა: ბასილისა და მარკელასი, დავითისა, იაკობისა (მიძნაძორელთა); გრიგოლისა, სოფრონისა (შატბერდელთა); ზაქარია ბარეთელთელისა, ილარიონ

პარეხელისა, ილარიონ უბის მამასახლისისა; ღირსთა დედათა: თებრონიასი და თემესტიასი, ანატოლე (ანტონიოს) დაყუდებულისა და ანასტასიასი (†VIII-X);

ქალწულმოწამისა ხარიტინა პონტოელისა (†304).

უბისობა (I-ქართულიდან).

ცისკარზე (ღირსთა): მთ. XI, 27-30. [დას. მგ(43)].

წირვაზე – რიგისა (ამ საკითხავთა გადატანა შეიძლება წინა ან მომდევნო დღეს): ფილიპ. II, 24-30. [დას. სმგ(243)]. ლკ. VI, 46-VII, 1. [დას. კჴ(28)].

ტაო-კლარჯველ ღირსთა: გალ. V, 22-VI, 2. [დას. სიგ(213)]. ლკ. VI, 17-23. [დას. კდ(24)].

6(19) ოქტომბერი, ხუთშაბათი. ხსნილია.

ყოვლადქებულისა მოციქულისა თომასი, მარჩბივად (ტყუპისცალად) წოდებულისა (†I, მისი პატიოსანი თავი დაბრძანებულია სიონის ტაძარში).

ცისკარზე – მოციქულისა თომასი: ინ. XXI, 15-25. [დას. ჯზ(67)]. წირვაზე – რიგისა: ფილიპ. III, 1-8. [დას. სმდ(244)]. ლკ. VII, 17-30. [დას. ლა(31)].

მოციქულისა თომასი: 1 კორ. IV, 9-16. [დას. 131].
ინ. XX, 19-31. [დას. ჯე(65)].

7(20) ოქტომბერი, პარასკევი. მარხვა.

ამბროსი აღმსარებელისა, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქისა (ხელაია; 1861, †1927);

ღირსისა იოსებ ხუცისა, მოხევისა, საკვირველთმოქმედისა (†1763); მოწამეთა: სერგი (სერგი) და ბაქოზ (ბაქო) მთავართა, რომაელთა (†290-303).

რიგისა: ფილიპ. III, 8-19. [დას. სმე(245)].

ლკ. VII, 31-35. [დას. ლბ(32)].

წმიდისა ამბროსისა (II-დან): ეფეს. VI, 10-17. [დას. სლგ(233)]. ლკ. XII, 8-12. [დას. დდ(64)];

ან: ღირსისა ითსებისა: გალ. V, 22-VI, 2. [დას. სიგ(213)] და: მთ. XI, 27-30. [დას. მგ(43)];

ან: ლკ. VI, 17-23. [დას. კდ(24)].

8(21) ოქტომბერი, შაბათი. ხსნილია.

ღირსისა ჰელაგიასი, ასურეთის ანტიოქიელისა (†457). წირვაზე – რიგისა: 2 კორ. I, 8-11. [დას. რგქბ(168)]. ლკ. V, 27-32. [დას. კ(20)].

9(22) ოქტომბერი, კვირიაკე. ხსნილია.

სულთმოფენობიდან XX კვირიაკე. ხმა III.

წმიდათა მამათა, რომელნი შეიკრიბნეს VII მსოფლიო კრებაზე (787 წელს) (გარდამავალია);

მოკიქულისა 12-თაგანისა იაკობ ალფესისა, მოკიქულ მატთე (მათე) მახარებლის ძმისა (†I);

ღირსთა: ანდრონიკესი და ციოლისა მისისა ათანასიასი (†IV-V); მართლისა აბრაამ მამამთავრისა და ძმისწულისა მისისა ლოთისა (ლოტისა) (†2000 წელს ქრისტეს შობამდე).

ცისკარზე – სახარება IX: ინ. XX, 19-31. [დას. 65].

წირვაზე – რიგისა: გალ. I, 11-19. [დას. ს(200)].

ლკ. VII, 11-16. [დას. ლ(30)].

წმიდათა მამათა: ებრ. XIII, 7-16. [დას. ტლდ(334)].

ინ. XVII, 1-13. [დას. ნვ(56)].

მოკიქულისა იაკობ ალფესისა: 1 კორ. IV, 9-16. [დას. რლა(131)]. ლკ. X, 16-21. [დას. ნა(51)].

დღეთა ჰქონან ჟამნი ი(10), და ღამეთა – ჟამნი იდ(14).

10(23) ოქტომბერი, ორშაბათი. ხსნილია.
მარტვილიიდან XXI შვიდეულის დასაწყისი.
მოწამეთა: ევლამპისი და დისა მისისა ევლამპიასი, ნიკომიდიელთა (†303-311).
რიგისა: ფილიპ. IV, 10-23. [დას. სმშ(248)].
ლკ. VII, 36-50. [დას. ლგ(33)].

11(24) ოქტომბერი, სამშაბათი. ხსნილია.
მოციქულისა 70-თაგანისა ფილიპესი, ერთისა შვიდთა დიაკონთაგანისა (†I); ღირსისა თეოფანესი, ნიკეელი ეპისკოპოსისა, აღმსარებელისა და მწერალ-გამომეტყველისა, კანონთგამომთქმელისა [†850; წმ. თეოდორე გამომეტყველის, საბაწმიდელი ხუცისა და აღმსარებელის (†840) ძმა].
ყოველთა ღირსთა ოპტინელ ბერ-მოძღვართა.
რიგისა: კოლ. I, 1-2, 7-11. [დას. სმთ(249)].
ლკ. VIII, 1-3. [დას. ლდ(34)].
მოციქულისა ფილიპესი: საქმ. VIII, 26-39. [დას. კ(20)]. ლკ. X, 1-21. [დას. ნ(50)].

12(25) ოქტომბერი, ოთხშაბათი. მარხვა.
მოწამეთა: პროვოსი, ტარახოსი და ანდრონიკესი, ანაზავრელთა (†304);
ღირსისა კოზმა წმიდაქალაქელისა, მაიუმელი ეპისკოპოსისა და კანონთგამომთქმელისა (†787);
გოლგოთას ჯესენებად მორწმუნისა ავაზაკისად (†I).
დღესასწაული ᲝᲔᲠᲣᲡᲐᲚᲔᲛᲘᲡ ღმრთისმშობლის ხატისა (ეკლესიური გადმოცემით, დაიწერა ქრისტეს შობიდან 48 წელს, ლუკა მახარებლის მიერ).
რიგისა: კოლ. I, 18-23. [დას. სნა(251)].

ლკ. VIII, 22-25. [დას. ლზ(37)].

მოწამეთა (I-დან): ეფეს. VI, 10-17. [დას. სლგ(233)].

ლკ. XXI, 12-19. [დას. რვ(106)].

ან: ღმრთისმშობელისა: ფილიპ. II, 5-11. [დას. სმ(240)] და: ლკ. X, 38-42; XI, 27-28. [დას. ნდ(54)].

13(26) ოქტომბერი, ხუთშაბათი. ხსნილია.

დღესასწაული ᲝᲗᲔᲠᲘᲡ ყოვლადწმიდა ღმრთისმშობლის ხატისა (განსაკუთრებით – ფოთში).

ხსენება ანტონისა, ჭყონდიდელი მიტროპოლიტისა (დადიანი; †1815) და მოწაფისა მისისა იაკობისა, ნახარებაველი ხუცესმონაზონისა (დადიანი; †1825);

მღდელმოწამეთა: კარპესი, თიატირელი ეპისკოპოსისა და პაპილე დიაკონისა (ჯელოვნებით მკურნალი) და მოწამეთა: აგათოდორესი და აგათონიკასი, პაპილე დიაკონის დისა, პერგამოელთა (†250-251).

ცისკარზე – ᲦᲛᲠᲗᲘᲡᲛᲨᲝᲑᲔᲚᲘᲡᲐ: ლკ. I, 39-49, 56. [დას. დ(4)]. წირვაზე – რიგისა: კოლ. I, 24-29. [დას. სნბ(252)]. ლკ. IX, 7-11. [დას. მა(41)].

ᲦᲛᲠᲗᲘᲡᲛᲨᲝᲑᲔᲚᲘᲡᲐ: ფილიპ. II, 5-11. [დას. სმ(240)]. ლკ. X, 38-42; XI, 27-28. [დას. ნდ(54)].

14(27) ოქტომბერი, პარასკევი. მარხვა.

მოწამეთა: ნაზარისა, გერვასისა, პროტასისა და კელსისა, რომელნი იწამეს ჰრომს შემდგომად აღსრულებისა წმიდათა მოციქულთა პეტრესი და პავლესი (†68);

ღირსისა პარასკევა ახლისა, თრაკიელისა (†1050).

წირვაზე – რიგისა: კოლ. II, 1-7. [დას. სნგ(253)].

ლკ. IX, 12-18. [დას. მბ(42)].

15(28) ოქტომბერი, შაბათი. ხსნილია.

ღირსისა ეფთვმი ახლისა, მესვეტისა, ასკეტისა, თესალონიკელისა (823/4; †15.X.898);

მღდელმოწამისა (ხუცესმოწამისა) ლუკიანესი, ანტიოქიელი ხუცისა (†312).

რიგისა: 2 კორ. III, 12-18. [დას. რიდ(174)].

ლკ. VI, 1-10. [დას. კბ(22)].

16(29) ოქტომბერი, სულთმოფენობიდან XXI კვირიაკე. ხმა IV. ხსნილია ყოვლითურთ.

მოწამისა ლონგინოზ ასისთავისა, რომელი იყო წინაშე ჯუარისა უფლისასა, რაჟამს ჯუარს-აცვეს მეუფე ქრისტე (მთ. XXVII, 54), კაბადოკიელისა და მისთანა აღსრულებულთა ორთა მხედართა: ისაგროსი და აფროდისესი (†I);

ღირსისა ზენონ იყალთოელისა (13-თაგანი; †VI).

ცისკარზე – სახარება X: ან. XXI, 1-14. [დას. 66].

წირვაზე – რიგისა: გალ. II, 16-20. [დას. 203].

ლკ. VIII, 5-15. [დას. ლე(35)].

მოწამისა (II-დან): 2 ტიმ. II, 1-10. [დას. სჟბ(292)].

მთ. XXVII, 33-54. [დას. რიგ(113)].

ან: ღირსისა ზენონისა: გალ. V, 22-VI, 2. [დას. სიგ(213)] და: მთ. XI, 27-30. [დას. მგ(43)];

ან: ლკ. VI, 17-23. [დას. კდ(24)].

17(30) ოქტომბერი, თრშაბათი. ხსნილია.

სულთმოფენობიდან XXII შვიდეულის დასაწყისი.

მღდელთმთავრისა იოსებ საკვირველთმოქმედისა, სრულიად საქართველოდს კათალიკოს-პატრიარქისა (ჯანდიერი; †1770);

წინასწარმეტყველისა თესესი (12-მკვირეთაგანი; †820 წელს ქრისტეს შობამდე);

დიდმოწამისა შუშანიკ დედოფლისა, რომელი ქართლს იწამა ქმრისა მისისა ვარსქენისაგან (†475; დაკრძალულია მეტეხის ტაძარში) (II-დან);

ღირსმოწამისა ანდრია კრეტელისა (†767);

მოწამეთა უვერცხლოთა და საკვირველთმოქმედთა: კოზმან და დამიანე არაბიელთა და მოყვასთა მათთა მოწამეთა: ლეონტისი, ანთიმოზისი და ევბრეპისი (ევტროპისი) (†287/303);

მართლისა ლაზარესი, ოთხთა დღეთა საფლავად მდებარისა, კიტიელი ეპისკოპოსისა (აღმოყვანება კვიპროსიდან კონსტანტინოპოლს, 898 წელს; †63).

ცისკარზე – დიდმოწამისა შუშანიკისა (ტრაპეზის სახარებიდან): მთ. XV, 21-28. [დას. დბ(62)].

წირვაზე – რიგისა: კოლ. II, 13-20. [დას. სნე(255)].
ლკ. IX, 18-22. [დას. მგ(43)].

მღდელთმთავრისა იოსებისა (I-დან): ებრ. VII, 26-VIII, 2. [დას. ტიპ(318)]. ინ. X, 9-16. [დას. ლვ(36)].

დიდმოწამისა შუშანიკისა (II-დან): 2 კორ. VI, 1-10. [დას. რპა(181)]. ლკ. VII, 36-50. [დას. ლგ(33)].

18(31) ოქტომბერი, სამშაბათი. ხსნილია.

წმიდისა დიდებულისა, ყოვლადქებულისა მოკიქულისა და მახარებელისა ლუკასი (†I).

ცისკარზე – მოკიქულისა ლუკასი: ინ. XXI, 15-25. [დას. დზ(67)]. წირვაზე – რიგისა: კოლ. II, 20-III, 3. [დას. სნვ(256)]. ლკ. IX, 23-27. [დას. მდ(44)].

მახარებელისა ლუკასი: კოლ. IV, 5-9, 14, 18. [დას. სდ(260)-შუა]. ლკ. X, 16-21. [დას. ნა(51)].

ნოემბერი

ორშაბათი		6	13	20	27
სამშაბათი		7	14	21	28
ოთხშაბათი	1	8	15	22	29
ხუთშაბათი	2	9	16	23	30
პარასკევი	3	10	17	24	
შაბათი	4	11	18	25	
კვირიაკე	5	12	19	26	

19 ოქტომბერი (1 ნოემბერი), ოთხშაბათი. მარხვა.

დღესასწაული „კოლხეთის“ ღმრთისმშობლის ხატისა, რომელი ჩამოსვენდა საქართველოში ათონის წმიდა მთიდან* (2007 წელს; იმყოფება ფოთის საკათედრო ტაძარში). და ხსენება მოწამისა ნიკოლოზისა (დვალი, †1314) (II-ქართულიდან);

წინასწარმეტყველისა იოელისა (†800 წელს ქრისტეს შობამდე); მოწამისა უარისა და მისთანა 7-თა ქრისტიანთა მოძღვართა (†307).

წირვაზე – რიგისა: კოლ. III, 17-IV, 1. [დას. 259].
ლკ. IX, 44-50. [დას. მზ(47)].

* II-ქართულიდან: სადაც შესრულდება ღმრთისმშობლის განგება, წაიკითხება: ცისკარზე: ლკ. I, 39-49, 56. [დას. დ(4)]. წირვაზე: რიგისა და ღმრ-

თისმოობელისა: ფილიპ. II, 5-11. [დას. სმ(240)].
ლკ. X, 38-42; XI, 27-28. [დას. ნდ(54)].

20 ოქტომბერი (2 ნოემბერი), ხუთშაბათი. ხსნილი.
ღირსისა მამისა გაბრიელ არქიმანდრიტისა, აღ-
მსარებელისა და სალოსისა, სამთავროელისა (ურ-
გებაძე, †1995);
დიდმოწამისა არტემ ანტიოქიელისა (†362).
წირვაზე – რიგისა: კოლ. IV, 2-9. [დას. სდ(260)].
ლკ. IX, 49-56. [დას. მბ(48)].
ღირსისა გაბრიელისა: გალ. V, 22-VI, 2. [დას.
სიგ(213)] და: მთ. XI, 27-30. [დას. მგ(43)];
ან: ლკ. VI, 17-23. [დას. კდ(24)].

21 ოქტომბერი (3 ნოემბერი), პარასკევი. მარხვა.
ღირსისა ილარიონ დიდისა, ანტონი დიდის მო-
წაფისა, პალესტინაში ბერ-მონაზვნობის ფუძემდებე-
ლისა (291, ღაზა; †371, კვიპროსი).
წირვაზე – რიგისა: კოლ. IV, 10-18. [დას. სდა(261)].
ლკ. X, 1-15. [დას. ნ(50)].
ღირსისა ილარიონ დიდისა: 2 კორ. IX, 6-11.
[დას. რპბ(188)]. ლკ. VI, 17-23. [დას. კდ(24)].

22 ოქტომბერი (4 ნოემბერი), შაბათი. ხსნილია.
დიმიტრის შაბათი – მიცვალებულთა ხსენება
(გარდამავალია; რუსეთის ეკლესიის ტრადიციაა).
მოკიქულთა სწორისა ამბერკისა, იერაპოლელი
ეპისკოპოსისა, საკვირველთმოქმედისა (†167);
7-თა ყრმათა ეფესელთა („შვიდთა მძინარეთა“):
მაქსიმილიანესი, იამბლიქესი, მარტინიანესი, დიონ-

ისესი, ანტონინესი (ან იოანესი), კონსტანტინესი და ექსაკუსტოდიანესი (†250 და †408-450).

ღირსისა გიორგი ახლისა, აღმსარებელისა (კარსლიდისი; †1959) (I-ქართულიდან).

დღესასწაული ყაზანის ყოვლადწმიდა ღმრთისმშობლის ხატისა (1612).

წირვაზე – რიგისა: 2 კორ. V, 1-10. [დას. როჱ(178)].
ლკ. VII, 1-10. [დას. კთ(29)].

მიცვალებულთა: 1 თეს. IV, 13-17. [დას. სთ(270)].
ინ. V, 24-30. [დას. ივ(16)]. ან:

მოციქულთა სწორისა ამბერკისა: ებრ. VII, 26-VIII, 2. [დას. ტიჱ(318)]. ინ. X, 9-16. [დას. ლვ(36)];

ან (II-ქართულიდან): ღმრთისმშობელისა:
ფილიპ. II, 5-11. [დას. სმ(240)].
ლკ. X, 38-42; XI, 27-28. [დას. ნდ(54)].

23 ოქტომბერი (5 ნოემბერი), სულთმოფენობიდან XXII კვირიაკე. ხმა V. ხსნილია.

მოციქულისა 70-თაგანისა იაკობისა, ხორციელად ძმისა უფლისა, იერუსალიმის პირველი ეპისკოპოსისა (†63).

ცისკარზე – სახარება XI: ინ. XXI, 15-25. [დას. ჲზ(67)]. წირვაზე – რიგისა: გალ. VI, 11-18. [დას. 215].
ლკ. XVI, 19-31. [დას. ჰგ(83)].

მოციქულისა იაკობისა: გალ. I, 11-19. [დას. 200].
მთ. XIII, 54-58. [დას. ნვ(56)].

24 ოქტომბერი (6 ნოემბერი), ორშაბათი. ხსნილია. სულთმოფენობიდან XXIII შვიდეულის დასაწყისი.

მოწამისა არეთასი, ეთიოპიის ნეგრა ქალაქის

მმართველისა, და მის თანა 4299-თა (ან 4253-თა) მოწამეთა (†523).

დღესასწაული ყოვლადწმიდა ღმრთისმშობლის ხატისა „ყოველთა მწუხარეთა სიხარული“ (1688).

წირვაზე – რიგისა: 1 თეს. I, 1-5. [დას. სგბ(262)].
ლკ. X, 22-24. [დას. ნბ(52)].

ღმრთისმშობელისა (II-ქართულიდან):
ფილიპ. II, 5-11. [დას. სმ(240)].
ლკ. X, 38-42; XI, 27-28. [დას. ნდ(54)].

ან: მოწამეთა: ებრ. XI, 33-XII, 2. [დას. ტლ(330)] და: მთ. X, 32-36; XI, 1. (II-დან); ან: მთ. X, 32-33, 37-38; XIX, 27-30. (IV-ქართულიდან) [დას. ლჭ(38)].

25 ოქტომბერი (7 ნოემბერი), სამშაბათი. ხსნილია.

მოწამეთა: მარკიანე წიგნისმკითხველისა და მარტვირი იპოდიაკონისა, კონსტანტინოპოლელთა (†355).

მართლისა ტაბითასი (საქმ.IX,36-42), რომელი მკვდრეთით აღადგინა მოციქულთა თავმა პეტრემ (†I).

წირვაზე – რიგისა: 1 თეს. I, 6-10. [დას. სგ(263)].
ლკ. XI, 1-10. [დას. ნე(55)].

მოწამეთა: ეფეს. IV, 7-13. [დას. სკდ(224)-შუა].
მთ. X, 1-8. (I-დან და რუსულიდან); ან:
მთ. X, 1, 5-8. (II-დან და IV-დან) [დას. 34-შუა].

დღეთა ჰქონან ჟამნი თ(9), და ღამეთა – ჟამნი იე(15).

26 ოქტომბერი (8 ნოემბერი), ოთხშაბათი. მარხვა.

დიდმოწამისა ყოვლადქებულისა დამიტრი თესალონიკელისა, მირონმდინარისა (†306);

ხსენება კონსტანტინეპოლს მომხდარისა დიდისა და საშინელისა მიწისძვრისა, რომლისაგან გარეგან

სასოებისა გვიხსნა ღმერთმან მადლითა წმიდისა დიმიტრისითა (740); ალექსანდრესი, გურიისა და სამეგრელოს ეპისკოპოსისა (ოქროპირიძე; †1907).

ცისკარზე – დიდმოწამისა: მთ. X, 16-22 [დას. 36].

წირვაზე – მიწისძვრისა: ებრ. XII, 6-13, 25-27. [დას. ტლა(331)-შუა]. მთ. VIII, 23-27. [დას. კზ(27)].

რიგისა: 1 თეს. II, 1-8. [დას. სდდ(264)].

ლკ. XI, 9-13. [დას. ნვ(56)].

წმიდისა ალექსანდრესი: ებრ. VII, 26-VIII, 2. [დას. ტიჱ(318)]. ინ. X, 9-16. [დას. ლვ(36)].

დიდმოწამისა: 2 ტიმ. II, 1-10. [დას. სჟბ(292)].

ინ. XV, 17-XVI, 2. [დას. ნბ(52)].

27 ოქტომბერი (9 ნოემბერი), ხუთშაბათი. ხსნილი.

მოწამისა ნესტორ თესალონიკელისა (†306); მარ-თლისა პროკლასი, პონტოელი პილატეს მეუღლისა.

წირვაზე – რიგისა: 1 თეს. II, 9-14. [დას. სდე(265)].

ლკ. XI, 14-23. [დას. ნზ(57)].

მოწამისა ნესტორისა: ეფეს. VI, 10-17. [დას. 233].

ლკ. XXI, 12-19. [დას. რვ(106)].

28 ოქტომბერი (10 ნოემბერი), პარასკევი. მარხვა.

მღდელმოწამისა ნეოფიტესი, ურბნელი ეპისკოპ. (†VII, დაკრძალულია შიომღვიმის მონასტერში);

დიდმოწამისა პარასკევა-პეტკა ქალწულისა, იკო-ნიელისა (†III);

მოწამეთა: ტერენტისა და ნეონილასი და შვი-ლთა მათთა: ნიტა, ზარვილ, თეოდულე, იერაკოს, ვილი (ფილი), ფოტი და ევნიკისი (†249-250);

ღირსისა სტეფანე საბაწმიდელისა, კანონთგამომ-

თქმელისა (†IX; იყო დისწული იოანე დამასკელისა);
არსენისა (I), სერბელი მთავარეპ. (სრემეცი, †1266);
ღირსისა არსენ კაბადოკიელისა (1840; †1924; ნათელსცა ღირს პაისი მთაწმიდელს (†1994));
დიმიტრისა, როსტოველი მიტროპოლიტ. (†1709).
ცისკარზე – წმ. ნეოფიტესი: მთ. X, 23-31 [დას. 37].
წირვაზე – რიგისა: 1 თეს. II, 14-19. [დას. სდვ(266)].
ლკ. XI, 23-26. [დას. ნშ(58)].
მღდელმოწამისა ნეოფიტესი: 1 ტიმ. I, 12-17. [დას. სპ(280)]. ლკ. XII, 32-40. [დას. ჯზ(67)].

29 ოქტომბერი (11 ნოემბერი), შაბათი. ხსნილია.
ღირსისა სერაპიონ ზარზმელისა (†900);
ღირსმოწამისა ანასტასია რომაელისა (†250/256);
ღირსისა აბრაამ დაყუდებულისა (დახშულისა) და ძმისწულისა მისისა ნეტარისა მარიამისა (†360).
ღირსისა სერაპიონისა: გალ. V, 22-VI, 2. [დას. სიგ(213)]. მთ. XI, 27-30. [დას. მგ(43)].
რიგისა: 2 კორ. VIII, 1-5. [დას. რპე(185)].
ლკ. VIII, 16-21. [დას. ლვ(36)].

30 ოქტომბერი (12 ნოემბერი), სულთმოფენობიდან XXIII კვირიაკე. ხმა VI. ხსნილია.
მოწამისა იოთამისა, მეფისათვის თავდადებულისა (ზევდგინიძე, †1465);
მღდელმოწამისა ზინობისა, ეგიელი ეპისკოპ., და დისა მისისა მოწამისა ზინობიასი, მშობელთა მოწამეთა და ღმრთისმსახურთა ნაშობნი (†III-IV).
ცისკარზე – სახარება I: მთ. XXVIII, 16-20. [დას. 116].
წირვაზე – რიგისა: ეფეს. II, 4-10. [დას. სკ(220)].

ლკ. VIII, 26-39. [დას. ლჭ(38)].
მოწამისა ითთამისა: 2 ტიმ. II, 1-10. [დას. 292]
და: ინ. XV, 17-XVI, 2. [დას. ნბ(52)];
ან: ლკ. XII, 2-12. [დას. ჲგ(63)].

31 ოქტომბერი (13 ნოემბერი), ორშაბათი. ხსნილი.
სულთმოფენობიდან XXIV შვიდეულის დასაწყისი
წმიდათა ათთა ბევრთა (100 000) მოწამეთა, ტფილისს ხვარაზმელთაგან წამებულთა* (†XIII);
მოკიქულთა 70-თაგანთა: სტაქოსი, დადგინებულისა ბიზანტიის ეკლესიის ეპისკოპოსად (38-45 წლებში), ამ ეკლესიის დამფუძნებლის, მოკიქულ ანდრიაა პირველწოდებულის მიერ, ამპლისა, ურბანისა, ნარკისისა, აპელისა და არისტობულესი (რომ. XVI, 8-11) (†I);
მოწამისა ეპიმახო ახლისა, პილუსიელისა, ალექსანდრიელისა (†250; ხსენება, ასევე, 11.III-ს).
ცისკარზე – ათთა ბევრთა: ლკ. XXI, 12-19. [დას. რვ(106)].
ათთა ბევრთა: რომ. VIII, 28-39. [დას. ჟთ(99)].
მთ. X, 16-22. [დას. ლვ(36)].
* მეტეხის ხიდზე სრულდება პარაკლისი.

თთუესა ნოემბერსა

ჰქონან დღენი ლ(30). დღეთა ჰქონან ჟამნი ი(10), და ღამეთა – ჟამნი იდ(14). (ჟამნებიდან)

1(14) ნოემბერი, სამშაბათი. ხსნილია.
უვერცხლოთა (უქრთამოთა) მკურნალთა და საკვირველთმოქმედთა კოზმან (კოზმა) და დამიანე ასი-

ელთა და დედისა მათისა ღირსისა თეოდოტიასი (†III).

ჯისკარზე – უვერცხლოთა (II-ქართულიდან): მკ. VI, 7-13. [დას. კგ(23)].

წირვაზე – რიგისა (ორშაბათისა): 1 თეს. II, 20-III, 8. [დას. სqზ(267)]. ლკ. XI, 29-33. [დას. ნთ(59)].

და: სამშაბათისა: 1 თეს. III, 9-13. [დას. სqჭ(268)].
ლკ. XI, 34-41. [დას. დ(60)].

უვერცხლოთა: 1 კორ. XII, 27-XIII, 8. [დას. 153].
მთ. X, 1, 5-8. [დას. ლდ(34)-შუა].

2(15) ნოემბერი, ოთხშაბათი. მარხვა.

მოწამეთა: აკვინდინესი, პიგასისა, აფთონისა, ელ-პიდიფორესი, ანემპოდისტესი და მათთანა 7000-მდე ქრისტეანეთა (†330-345).

წირვაზე – რიგისა: 1 თეს. IV, 1-12. [დას. სqთ(269)].
ლკ. XI, 42-46. [დას. ეა(61)].

მოწამეთა: ეფეს. VI, 10-17. [დას. სlგ(233)].
მთ. X, 16-22. [დას. ლვ(36)].

3(16) ნოემბერი, ხუთშაბათი. ხსნილია.

ღირსისა ნიკოლოზისა, ქართველთა მნათობისა, აკოლოთიათა აღმწერელისა (†1308);

სატფურება (განახლება) ტაძრისა დიდმოწამისა გიორგი კაბადოკიელისასა ლუდიასა შინა, სადა-იგი მდებარე არს პატიოსანი გვამი მისი (IV);

სპარსელ მღდელმოწამეთა: აკეფსიმე ეპისკოპოს., იოსებ ხუცისა და აითალა დიაკონისა (†378/379).

წირვაზე – რიგისა: 1 თეს. V, 1-8. [დას. სoა(271)].
ლკ. XI, 47-XII, 1. [დას. qბ(62)].

ღირსისა ნიკოლოზისა: გალ. V, 22-VI, 2. [დას.

სიგ(213)] და: მთ. XI, 27-30. [დას. მგ(43)];
ან: ლკ. VI, 17-23. [დას. კდ(24)].

4(17) ნოემბერი, პარასკევი. მარხვა.

წმიდათა და მართალთა მოღვაწეთა ქრისტეს საფლავისათა: იოანე, სტეფანე და ესაია ქართველთა (†XI-XII);

ღირსისა იოანიკე დიდისა, ულუმბოელისა, ბითვინელისა (†3.XI.846); მღდელმოწამეთა: ნიკანდრე მირონელი ეპისკოპოსისა, და ერმე ხუცისა (†I).

ღირსისა გიორგი (ერობაში ათანასე) ხუცისა, კონსტანტინოპოლელისა, პონტოელისა, აღმსარებელისა [კარსლიდისი, 1901; †1959; საქართველოში აღკვეცილი (1919) და ხელთდასხმული (1925)].

წირვაზე – რიგისა: 1 თეს. V, 9-13, 24-28. [დას. სობ(272)]. ლკ. XII, 2-12. [დას. დგ(63)].

ღირსისა იოანიკესი: გალ. V, 22-VI, 2. [დას. 213].
მთ. IV, 25-V, 12. [დას. ი(10)].

მოღვაწეთა (ღირსთა) (II-ქართულიდან):
გალ. V, 22-VI, 2. [დას. 213] და: მთ. XI, 27-30. [დას. მგ(43)]; ან: ლკ. VI, 17-23. [დას. კდ(24)].

5(18) ნოემბერი, შაბათი. ხსნილია

მოწამეთა: გალაქტიონისა და მეუღლისა მისისა ეპისტიმიასი, ეფესელთა (†III).

წირვაზე – რიგისა: 2 კორ. XI, 1-6. [დას. რჟა(191)].
ლკ. IX, 1-6. [დას. მ(40)].

6(19) ნოემბერი, სულთმოფენობიდან XXIV კვირიაკე. ხმა VII. ხსნილია ყოვლითურთ.

მღდელთმთავრისა პავლე აღმსარებელისა, კონსტანტინოპოლელი პატრიარქისა (†350-ის შემდეგ).
ცისკარზე – სახარება II: მკ. XVI, 1-8. [დას. 70].
წირვაზე – რიგისა: ეფეს. II, 14-22. [დას. 221].
ლკ. VIII, 41-56. [დას. ლთ(39)].
აღმსარებელისა პავლესი: ებრ. VIII, 3-6. [დას. ტიჱ(318)-შუა]. ლკ. XII, 8-12. [დას. ედ(64)].

7(20) ნოემბერი, ორშაბათი. სულთმოფენობიდან XXV შვიდეულის დასაწყისი. ხსნილია.
33-თა მელიტინელ მოწამეთა: იერონისა, ისიხისა, ნიკანდრესი, ათანასესი, მამანტისა, ბარაქისა, კალინიკესი, თეაგენესი, ნიკონისა, ლონგინოზისა, თეოდორესი, ვალერისა, ქსანთესი, თეოდულესი, კალიმაქესი, ევგენისა, თეოდოქესი, ოსტრიქისა, ეპიფანესი, მაქსიმიანესი, დუკიტესი, კლავდიანესი, თეოფილესი, გიგანტისა, დოროთესი, თეოდოტესი, კასტრიკისა, ანიკიტესი, თემელისა, ევტიქისა, ილარიონისა, დიოდოტესი და ამონიტესი (†III);
ღირსისა ლაზარე საკვირველთმოქმედისა, ღალისიონის მთასა შინა მმარხველისა (†1053/1054).
წირვაზე – რიგისა: 2 თეს. I, 1-10. [დას. სოდ(274)].
ლკ. XII, 13-15, 22-31. [დას. ეე(65)];
და: სამშაბათისა: 2 თეს. I, 10-II, 2. [დას. 274-შუა].
ლკ. XII, 42-48. [დას. ეჴ(68)].
ღირსისა ლაზარესი (II-ქართულიდან): გალ. V, 22-VI, 2. [დას. სიგ(213)]. მთ. IV, 25-V, 12. [დას. ი(10)];
ან: 33-თა მოწამეთა (I-ქართულიდან):
რომ. VIII, 28-39. [დას. ჟთ(99)].
ლკ. XXI, 12-19. [დას. რვ(106)].

8(21) ნოემბერი, სამშაბათი. ხსნილია ყოვლითურთ. უქმე ყოველთა (ჟამნიდან).

კრება წმიდათა მთავარანგელოზთა: მიქაელისა და გაბრიელისა (ბერძნულიდან და II-ქართულიდან) და სხვათა წმიდათა უხორცოთა ზეცისა ძალთა.

მთავარანგელოზთა: რაფაელისა, ურიელისა, სელაფიელისა, იეგუდიელისა (ეგუდიელისა), ვარახიელისა და იერომიელისა (I-ქართულიდან).

მთავარანგელოზობა. (II-ქართულიდან).

მთავარანგელოზთა ეკლესიების დღესასწაული: თბილისის, ქუთაისის მწვანეყვავილას, მეხვის, ალგეთის, ჯუმათის (ოზურგეთის რ-ნი), დიმის (ბაღდათის რ-ნი), ერკეთის (ჩოხატაურის რ-ნი), გრემის, შუამთის (თეკლესეული), ქვედა სახანოს (ზესტაფონის რ-ნი), სართიჭალის, ონის, მარტყოფის, რუსთავის, სეფიეთის (აბაშის რ-ნი), ბერშუეთის (გორის რ-ნი), ანაგის (სიღნაღის რ-ნი), ჩაქვის (ბუკნარი); ხეთის (ხობის რ-ნი.), ზემო მაჩხაანის (დედოფლისწყაროს რ-ნი)...

მთავარანგელოზთა:

ცისკარზე: მთ. XIII, 24-30, 36-43. [დას. ნბ(52)].

წირვაზე: ებრ. II, 2-10. [დას. ტე(305)].

ლკ. X, 16-21. [დას. ნა(51)].

სადიდებელი: „გადიდებთ თქუენ, მთავარანგელოზნო და ანგელოზნო, და ყოველნო მხედრობანო, ქერუბიმნო და სერაფიმნო, როშელნი ადიდებთ უფალსა“.

9(22) ნოემბერი, ოთხშაბათი. მარხვა.

მოწამეთა: ონისიფორესი და პორფირესი († 284-305); ღირსისა მატრონა კონსტანტინოპოლელისა († 492);

ღირსისა თეოქთისტა ლეზვიელისა (†881/889);

ნეკტარი ეგინელისა, პენტაპოლელი მიტ-რაპოლიტისა, საკვირველთმოქმედისა (†1920);

ღირსისა სვიმეონ მეტაფრასტისა (†X).

დღესასწაული ყოვლადწმიდა ღმრთისმშობლის ხატისა „მსწრაფლშემსმენელი“ (X).

წირვაზე – რიგისა: 2 თეს. II, 1-12. [დას. სოე(275)].
ლკ. XII, 48-59. [დას. დთ(69)].

და: ხუთშაბათისა: 2 თეს. II, 13-III, 5 [დას. 276].
ლკ. XIII, 1-9. [დას. ო(70)].

ღმრთისმშობელისა (I-ქართულიდან):
ფილიპ. II, 5-11. [დას. სმ(240)].
ლკ. X, 38-42; XI, 27-28. [დას. ნდ(54)].

10(23) ნოემბერი, ხუთშაბათი. ხსნილია.

დიდმოწამისა და ძლევაშემოსილისა გიორგი საკვირველთმოქმედისა, ურმის თავსა შესლვად, რაჟამს დაჰკრეს ურმის თუალსა (†303); გიორგობა;

დიდმოწამისა კოსტანტი (კონსტანტი) კახისა, ესე იყო ქართველთ აწნაური დიდებული და იწამა სარკინოზთა მიერ სპაროსეთს (†852);

მოკიქულთა 70-თაგანთა: ერასტისა (რომ. XVI, 23 და სხვა), ოლიმპისა (რომ. XVI, 15), როდიონისა (იროდიონისა) (რომ. XVI, 11), სოსიპატრესი (რომ. XVI, 21), კუარტისა (კვარტისა) (რომ. XVI, 23) და ტერტისა (ტერენტისა) (რომ. XVI, 22) (†I).

მოწამისა ორესტი მკურნალისა (†304).

წმიდისა გიორგისა: ცისკარზე: ლკ. XII, 2-12. [დას. დგ(63)]. წირვაზე: საქმ. XII, 1-11. [დას. კთ(29)].

ინ. XV, 17-XVI, 2. [დას. ნბ(52)].

დღეთა ჰქონან ჟამნი თ(8), და ღამეთა – ჟამნი იე(16).

11(24) ნოემბერი, პარასკევი. მარხვა.

დიდმოწამეთა: მინა ფრიგიელისა (†304) და ბიკტორ იტალიელისა (†160) და მოწამისა ბიკენტი დიაკონისა, ვალენსიელისა (†304);

მოწამისა დედისა სტეფანიდა იტალიელისა (†160);

ღირსისა თეოდორესი, სტუდიელი იღუმენისა, აღმსარებელისა (†826).

წირვაზე – რიგისა: 2 თეს. III, 6-18. [დას. სოზ(277)].

ლკ. XIII, 31-35. [დას. ოგ(73)].

ღირსისა თეოდორესი: ებრ. XIII, 17-21. [დას. 335].

მთ. IV, 25-V, 12. [დას. ი(10)].

ან: მოწამეთა: ეფეს. VI, 10-17. [დას. სლგ(233)].

მთ. X, 32-33, 37-38; XIX, 27-30. [დას. ლᲩ(38)].

12(25) ნოემბერი, შაბათი. ხსნილია.

მღდელთმთავრისა იოანე მოწყალისა, ალექსანდრიელი პატრიარქისა (†616-620); ღირსისა ნილოს მმარხველისა (დაყუდებულისა), სინელი ხუცისა, რომელი იყო ანკერელი, დაეყუდა რაიოს (†451);

ღირსისა ნილოს მირონმდინარისა, ათონელისა (†1651; იწინასწარმეტყველა ᲝᲗᲔᲠᲝᲡ ღმრთისმშობლის ხატის მიერ ათონის წმიდა მთის დატოვება);

მღდელმოწამისა აბიბოსისა, ნეკრესელი ეპისკოპოსისაჲ, რომელი იწამა ᲥᲕᲔᲥᲜᲚᲘᲡᲛᲡᲐᲮᲣᲠᲗᲐ მიერ ქართლს („დიდი სჯნაქსარი“, მინაწერი არმიაზე, გვ. 66.).

მღდელთმთავრისა იოანესი: ებრ. IV, 14-V, 6. [დას. ტი(311)]. ლკ. VI, 17-23. [დას. კდ(24)].

რიგისა (შაბათისა): გალ. I, 3-10. [დას. რჟთ(199)].
ლკ. IX, 37-43. [დას. მვ(46)].

13(26) ნოემბერი, სულთმოფენობიდან XXV კვირიაკე. ხმა VIII. ხსნილია.

მღდელთმთავრისა იოანე ოქროპირისა, კონსტანტინოპოლელი პატრიარქისა (მიცვალებისა ნაცვალი; †14.IX.407; მიიძინა კომანში).

ცისკარზე – სახარება III: მკ. XVI, 9-20. [დას. 71].
წირვაზე – რიგისა: ეფეს. IV, 1-6. [დას. სკდ(224)].
ლკ. X, 25-37. [დას. ნგ(53)].

წმიდისა იოანე ოქროპირისა: ებრ. VII, 26-VIII, 2. [დას. ტიჩ(318)]. ინ. X, 9-16. [დას. ლვ(36)].

14(27) ნოემბერი, ორშაბათი. ხსნილია.
სულთმოფენობიდან XXVI შვიდეულის დასაწყისი.
ქრისტესშობის მარხვის აღება.

ყოვლადქებულისა მოციქულისა ფილიპესი (ინ. I, 43, 46 და სხვა) (12-მოციქულთაგანი, და არა 70-მოციქულთაგანი, როგორც ეამნშია მითითებული; †I).

ცისკარზე – მოციქულისა ფილიპესი:
ინ. XXI, 15-25. [დას. ჯზ(67)].
წირვაზე – რიგისა: 1 ტიმ. I, 1-7. [დას. სოჩ(278)].
ლკ. XIV, 12-15. [დას. ოე(75)].
მოციქულ ფილიპესი: 1 კორ. IV, 9-16. [დას. 131].
ინ. I, 43-51. [დას. ე(5)].

15(28) ნოემბერი, სამშაბათი. ხსნილია თევზით.
ქრისტესშობის მარხვის დასაწყისი.

მოწამეთა და აღმსარებელთა: გურისა (გურიასი) და სამონასი (სამონისი) († 293-322) და მღდელმოწამისა აბიბოს დიაკონისა († 320-324), ედესელთა.

წირვაზე – რიგისა: 1 ტიმ. I, 8-14. [დას. სოთ(279)].
ლკ. XIV, 25-35. [დას. ოზ(77)].

ედესელთა მოწამეთა: ეფეს. VI, 10-17. [დას. 233].
ლკ. XII, 8-12. [დას. ჲდ(64)].

16(29) ნოემბერი, ოთხშაბათი. მარხვა.

დიდებულისა, ყოვლადქებულისა მოციქულისა და მახარებელისა მათესი (მატთესი) († 60).

ცისკარზე – მოციქულისა მათესი:
იხ. XXI, 15-25. [დას. ჯზ(67)].

წირვაზე – რიგისა: 1 ტიმ. I, 18-20; II, 8-15. [დას. სპა(281)]. ლკ. XV, 1-10. [დას. ოჱ(78)].

მოციქულისა მათესი: 1 კორ. IV, 9-16. [დას. 131].
მთ. IX, 9-13. [დას. ლ(30)].

17(30) ნოემბერი, ხუთშაბათი. ხსნილია თევზით.

მღდელთმთავრისა გრიგოლ საკვირველთმოქმედისა, ნეოკესარია-კაბადოკიელი ეპისკოპოსისა († 266-270);

დიდმოწამისა მიქაელისა (გობრონისა) და 133-თა მოწამეთა, მხედართა მისთა († 914).

წირვაზე – რიგისა: 1 ტიმ. III, 1-13. [დას. სპგ(283)].
ლკ. XVI, 1-9. [დას. ჰ(80)].

დიდმოწამისა მიქაელისა: ეფეს. VI, 10-17. [დას. სლგ(233)]. ლკ. XXI, 12-19. [დას. რვ(106)];

მღდელთმთავრისა გრიგოლისა: 1 კორ. XII, 7-11. [დას. რნა (151)]. მთ. X, 1, 5-8. [დას. ლდ(34)-შუა].

დეკემბერი

ორშაბათი		4	11	18	25
სამშაბათი		5	12	19	26
ოთხშაბათი		6	13	20	27
ხუთშაბათი		7	14	21	28
პარასკევი	1	8	15	22	29
შაბათი	2	9	16	23	30
კვირიაკე	3	10	17	24	31

18 ნოემბერი (1 დეკემბერი), პარასკევი. მარხვა.

დიდმოწამისა პლატონისა, რომელი იყო ანკვრიით გალატიადთ (†302/306); მოწამისა რომანოზ დიაკონისა და ყრმისა ბარულისა (†303).

წირვაზე – რიგისა: 1 ტიმ. IV, 4-8, 16. [დას. 285].
ლკ. XVI, 15-18; XVII, 1-4. [დას. პბ(82)].

19 ნოემბერი (2 დეკემბერი), შაბათი. ხსნილია თევზით.

ღირსისა ილარიონ (ერისკაჯობაში იოანე) ქართველისა, საკვირველთმოქმედისა, თესალონიკელისა (დონაური, 822/3, კახეთი; †875/6, თესალონიკი);

წინასწარმეტყველისა აბდიასი (12-თავანი; †IX საუკუნეში ქრისტეს შობამდე); მოწამისა ვარლაამისა, ასურეთის ანტიოქიელისა (†304).

ღირსისა ილარიონ: გალ. V, 22-VI, 2. [დას. 213].

მთ. IV, 25-V, 12. [დას. ი(10)].
რიგისა: გალ. III, 8-12. [დას. სე(205)].
ლკ. IX, 57-62. [დას. მთ(49)].

20 ნოემბერი (3 დეკემბერი), სულთმოფენობიდან XXVI კვირიაკე. ხმა I. ხსნილია თევზით.
ღმრთისმშობლის ტაძრად მიყვანების წინადღესასწაული.
ღირსისა გრიგოლ დეკაპოლელისა (VIII; †842); მღდელთმთავრისა პროკლესი, კონსტანტინოპოლელი პატრიარქისა (†446-447).
ცისკარზე – სახარება IV: ლკ. XXIV, 1-12. [დას. 112].
წირვაზე – რიგისა: ეფეს. V, 8-19. [დას. სკთ (229)].
ლკ. XII, 16-21. [დას. ჲვ(66)].
ღირსისა გრიგოლ: გალ. V, 22-VI, 2. [დას. 213].
მთ. XI, 27-30. [დას. მგ(43)].
ან: მღდელთმთავრისა პროკლესი (II-ქართული): ებრ. VII, 26-VIII, 2. [დას. 318]. ინ. X, 9-16. [დას. 36].

21 ნოემბერი (4 დეკემბერი), ორშაბათი. ხსნილია თევზით. სულთმოფენობიდან XXVII შვიდეულის დასაწყისი.

ტაძრად მიყვანება (შეყვანება, შესვლა) ყოვლადწმიდისა ღმრთისმშობელისა და მარადის ქალწულისა მარიამისა, რაჟამს მიიყვანეს მშობელთა მისთა ტაძრად უფლისა სამისა წლისაჲ
ღმრთისმშობელისა: ცისკარზე: ლკ. I, 39-49, 56. [დას. დ(4)]. წირვაზე: ებრ. IX, 1-7. [დას. ტკ(320)].
ლკ. X, 38-42; XI, 27-28. [დას. ნდ(54)].

დღესასწაულის სადიდებელი:

„გადიდებთ შენ, ყოვლადწმიდაო ქალწულო, რომელი სიყრმითგან, ღმრთისა გამორჩეულ იქმენ, და პატივს-ვსცემთ ტაძრად მიყვანებასა შენსა“.

„ღირს არს...“-ის ნაცვლად:

„ანგელოზთა რაჲ იხილეს შესლვაჲ ყოვლადწმიდისაჲ, დაუკვრდათ, ვითარ ქალწული შეეგალს წმიდასა შინა წმიდათასა“. „კიდობანსა მას შეჯულისასა ვერ შეეხებოდა ჴელი ყოველთაჲ, ხოლო აქა დღეს ბაგენი ჩუენ მორწმუნეთანი ჴმითა დაუდუმებელითა ესრეთ გაბრიელის თანა ვიტყოდეთ: გიხარობდენ მიმადლებულო, უფალი შენ თანა“ (წარგზავნის – 25 ნოემბრის (8 დეკემბრის) – ჩათვლით).

22 ნოემბერი (5 დეკემბერი), სამშაბათი. ხსნილია თევზით.

შემდგომი დღესასწაული ტაძრად მიყვანებისა – 25 ნოემბრამდე (8 დეკემბრამდე).

მოწიქულთა 70-თაგანთა: ფილიმონისა, ონისიმესი და არქიპოსი, პავლე მოწიქულისა მოწაფეთაჲ, და მოწამისა მოწიქულთა სწორისა აპფიასი (ფილიმ. I, 1-25) (†I); კეთილმორწმუნისა მთავრისა მიხეილ ტვერელისა (†1318).

წირვაზე – რიგისა (ორშაბათისა): 1 ტიმ. V, 1-10. (დას. სპ(285)-შუა). ლკ. XVII, 20-25. (დას. პვ(86)).

და სამშაბათისა: 1 ტიმ. V, 11-21. (დას. სპვ(286)). ლკ. XVII, 26-37. (დას. პზ(87)).

მოწიქულთა: ფილიმ. I, 1-25. (დას. ტბ(302)). ლკ. X, 1-15. (დას. ნ(50));

23 ნოემბერი (6 დეკემბერი), ოთხშაბათი. მარხვა.

მღდელმოწამისა გრიგოლ არქიმანდრიტისა, ოსვე-

ნეკიმის ბანაკში აღსრულებულისა (ფერაძე, †1942);
მღდელთმთავრისა ამფილოქესი, იკონიელი ეპისკოპოსისა (†394-ის შემდეგ); მღდელთმთავრისა გრიგოლისა, აკრაგანტიელი ეპისკოპოსისა (†VI-VII);
კეთილმორწმუნისა დიდისა მთავრისა ალექსანდრე (ალექსი) ნეველისა* (†1263).

წირვაზე – რიგისა: 1 ტიმ. V, 22-VI, 11. [დას. 287].
ლკ. XVIII, 15-17, 26-30. [დას. ჟ(90)].

გრიგოლისა (მოწამისა – I-ქართულიდან): 2 ტიმ. II, 1-10. [დას. 292]. ინ. XV, 17-XVI, 2. [დას. 52];
ან: (მღდელმოწამისა – II-ქართულიდან): ებრ. XIII, 7-16. [დას. ტლდ(334)] და: ლკ. XII, 32-40. [დას. ჲზ(67)]; ან: ლკ. XII, 2-12. [დას. ჲგ(63)].

* II-ქართულიდან: სადაც უნდა შესრულდეს წმ. ალექსანდრე ნეველის განგება, იქ წაიკითხება წირვაზე: რიგისა და წმიდისა: გალ. V, 22-VI, 2. [დას. სიგ(213)]. მთ. XI, 27-30. [დას. მგ(43)].

24 ნოემბერი (7 დეკემბერი), ხუთშაბათი. ხსნილია თევზით.
დიდმოწამისა ეკატერინე ყოვლადბრძენისა, ალექსანდრიელი ქალწულისა (†305?); დიდმოწამისა მერკური (მერკელე, მერკური) კაბადოკიელისა (†III).
რიგისა: 1 ტიმ. VI, 17-21. [დას. სპთ (289)].
ლკ. XVIII, 31-34. [დას. ჟბ(92)].
დიდმოწამეთა: ეფეს. VI, 10-17. [დას. სლგ(233)].
ლკ. XXI, 12-19. [დას. რვ(106)].

25 ნოემბერი (8 დეკემბერი), პარასკევი. მარხვა.
წარგზავნა ღმრთისმშობლის
ტაძრად მიყვანების დღესასწაულისა.
მღდელმოწამეთა: კლემენტოს (კლიმენტი) ჰრომთა

პაპისაჲ, პეტრე მოციქულისა მოწაფისაჲ, რომელი შემდგომად მისა იქმნა პაპა ჰრომისა (†100/101) და პეტრესი (I), ალექსანდრიელი პატრიარქისა (†311).

რიგისა: 2 ტიმ. I, 1-2, 8-18. [დას. სჟ(290)].
ლკ. XIX, 12-28. [დას. ჟე(95)].

ᲓᲔᲛᲗᲘᲡᲛᲝᲒᲔᲚᲘᲡᲐ: ებრ. IX, 1-7. [დას. ტკ (320)].
ლკ. X, 38-42; XI, 27-28. [დას. ნდ(54)].

მღდელმოწამეთა: ფილიპ. III, 20-IV, 3. [დას. 246].
მთ. V, 14-19. [დას. ია(11)].

26 ნოემბერი (9 დეკემბერი), შაბათი.
ᲮᲡᲜᲘᲚᲘᲐ ᲗᲔᲕᲖᲘᲗ.

ღირსისა ალვიპი (ალიპი) მესვეტისა, პაფლაგონელისა (†VII); ღირსისა სტილიანესი, პაფლაგონელი ბერისა (ჩვილთა მფარველია; †V-VI).

წირვაზე – რიგისა: გალ. V, 22-VI, 2. [დას. 213].
ლკ. X, 19-21. [დას. ნა(51)-შუა].

ᲓᲦᲔᲗᲐ ᲰᲥᲝᲜᲐᲜ ᲟᲐᲛᲜᲘ Ზ(7), ᲓᲐ ᲦᲐᲛᲔᲗᲐ ᲟᲐᲛᲜᲘ ᲘᲖ(17).

27 ნოემბერი (10 დეკემბერი), სულთმოფენობიდან XXVII, კვირიაკე. ხმა II. ᲮᲡᲜᲘᲚᲘᲐ ᲗᲔᲕᲖᲘᲗ.

დიდმოწამისა იაკობ დაჭრილისა, სპარსისა (†421).

ცისკარზე – სახარება V: ლკ. XXIV, 12-35. [დას. 113]. წირვაზე – რიგისა: ეფეს. VI, 10-17. [დას. 233].
ლკ. XIII, 10-17. [დას. ოა(71)].

დიდმოწამისა: ეფეს. VI, 10-17. [დას. სლგ(233)].
იხ. XV, 1-7. [დას. ნ(50)].

28 ნოემბერი (11 დეკემბერი), ორშაბათი. ᲮᲡᲜᲘᲚᲘᲐ ᲗᲔᲕᲖᲘᲗ.
სულთმოფენობიდან XXVIII შვიდეულის დასაწყისი.

ღირსმოწამისა და აღმსარებელისა სტეფანე ახლისა, ხატთა თაყვანისცემისათვის წამებულისა, კონსტანტინოპოლელისა (†767); მოწამისა ირინა-რხესი და მის თანა წმიდათა 7-თა დედათა (†303).

რიგისა: 2 ტიმ. II, 20-26. [დას. სჟდ (294)].

ლკ. XIX, 37-44. [დას. ჟზ(97)].

ღირსმოწამისა: 2 ტიმ. I, 8-18. [დას. სჟა(291)].

მთ. X, 23-31. [დას. ლზ(37)].

29 ნოემბერი (12 დეკემბერი), სამშაბათი.

ხსნილია თევზით.

მღდელმოწამისა აბიბოსისა, ნეკრესელი ეპისკოპოსისა (†VI); მოწამისა პარამონ ბითვინელისა და მის თანა 370-თა მოწამეთა (†250);

მოწამისა ფილუმენ ანკვირელისა (†270/274);

ღირსისა აკაკი მთრჩილისაგ, რომლისათჳს წერილ არს კლემაქსსა („კიბესა“) შინა (†VI).

ცისკარზე – წმ. აბიბოსისა: მთ. X, 23-31. [დას. 37].

წირვაზე – რიგისა: 2 ტიმ. III, 16-IV, 4. [დას. 297].

ლკ. XIX, 45-48. [დას. ჟჭ(98)].

მღდელმოწამისა აბიბოსისა: 2 ტიმ. I, 8-18. [დას. სჟა(291)]. ლკ. XII, 32-40. [დას. ჲზ(67)].

30 ნოემბერი (13 დეკემბერი), ოთხშაბათი.

ხსნილია თევზით.

ყოვლადქებულისა მოციქულისა ანდრია (ანდრეა) პირველწოდებულისა, საქართველოს ჭრისტეს პირველქადაგებელისა (†62).

დიდისა მეფისა ვახტანგ გორგასალისა (†502);

პეტრესი (I), ქართლის კათალიკოსისა, დიდისა მეფისა ვახტანგ გორგასლის თანამოღვაწისა (†V);

სამოელისა (I), ქარმთლის კათალიკოსისა (†V-VI).
ცისკარზე – ანდრეა მოციქულისა: მთ. IV, 18-23. [დას. თ(9)]. წირვაზე – მოციქულისა ანდრეასი:
1 კორ. IV, 9-16. [დას. 131]. ან. I, 35-51. [დას. 4].
ან: მეფისა ვახტანგისა: რომ. XIII, 1-10. [დას. 111].
ან. X, 1-9. [დას. ლვ(35)-შუა].

სადიდებელი მოციქულისა ანდრეასი:

„გადიდებთ შენ, მოციქულო ქრისტესო ანდრეა, და პატივს-ვსცემთ ჭირთა და შრომათა შენთა, რომელ დაშუერ და გუახარენ ქრისტე“.

თებერვალი დეკემბერსა

ჰქონან დღენი ლა(31). დღეთა ჰქონან ჟამნი თ(9), და ღამეთა – ჟამნი იე(15). (ჟამნებიდან)

1(14) დეკემბერი, ხუთშაბათი. ხსნილია თევზით.
წინასწარმეტყველისა ნაუმისა (†VII საუკუნეში ქრისტეს შობამდე); მარმოლისა ფილარეტ მოწყალისა, პაფლაგონიელისა (†792).
რიგისა (ოთხშაბათისა): 2 ტიმ. IV, 9-22. [დას. 299].
ლკ. XX, 1-8. [დას. ჟთ(99)].
და: ხუთშაბათისა: ტიტ. I, 5-II, 1. [დას. 300-შუა].
ლკ. XX, 9-18. [დას. რ(100)].
მარმოლისა ფილარეტისა (I-დან და რუსულიდან):
კოლ. III, 12-16. [დას. 258]. ლკ. VI, 31-36. [დას. 26].

2(15) დეკემბერი, პარასკევი. ქრისტესშობის მარხვა.
ღირსისა [მღდელთმთავრისა] ისესი (იესესი), წილკნელი ეპისკოპოსისა (13-ასურელთაგანი; †VI);
წინასწარმეტყველისა აბბაკუმისა (†VII საუკუნეში ქრისტეს შობამდე).

ᲩᲘᲡᲙᲐᲠᲗᲖᲔ – წმ. ᲘᲡᲘᲔᲡ: ᲘᲜ. X, 1-9. [ᲓᲐᲡ. 35-ᲨᲣᲐ].
ᲠᲘᲒᲘᲡᲐ: ᲢᲘᲢ. I, 15-II, 10. [ᲓᲐᲡ. ᲢᲐ (301)].
ᲚᲙ. XX, 19-26. [ᲓᲐᲡ. ᲠᲐ(101)].
ᲓᲘᲠᲘᲡᲘᲡᲐ [ᲛᲦᲓᲔᲚᲗᲛᲗᲐᲕᲠᲘᲡᲐ] ᲘᲡᲔᲡ:
ᲔᲑᲠ. VII, 26-VIII, 2. [ᲓᲐᲡ. 318]. ᲘᲜ. X, 9-16. [ᲓᲐᲡ. 36].

3(16) ᲓᲔᲙᲔᲛᲑᲔᲠᲘ, ᲨᲐᲑᲐᲗᲘᲝ. ᲮᲡᲜᲘᲚᲘᲐ ᲗᲔᲕᲖᲘᲗ.
ᲬᲛᲘᲓᲘᲡᲐ ᲬᲘᲜᲐᲡᲬᲐᲠᲛᲔᲢᲧᲕᲔᲚᲘᲡᲐ ᲡᲝᲤᲝᲜᲘᲐᲡᲘ (12-ᲗᲐ-ᲒᲐᲜᲘ; †665-605 ᲥᲠᲘᲡᲢᲔᲡ ᲨᲝᲑᲐᲛᲓᲔ).
ᲬᲘᲠᲕᲐᲖᲔ – ᲬᲘᲜᲐᲡᲬᲐᲠᲛᲔᲢᲧᲕᲔᲚᲘᲡᲐ: ᲘᲐᲙ. V, 10-20. [ᲓᲐᲡ. ᲜᲖ(57)]. ᲛᲗ. XXIII, 29-39. [ᲓᲐᲡ. ᲟᲕ(96)].
ᲠᲘᲒᲘᲡᲐ: ᲔᲤᲔᲡ. I, 16-23. [ᲓᲐᲡ. ᲡᲘᲩ(218)].
ᲚᲙ. XII, 32-40. [ᲓᲐᲡ. ᲯᲖ(67)].

4(17) ᲓᲔᲙᲔᲛᲑᲔᲠᲘ, ᲡᲣᲚᲗᲛᲝᲤᲔᲜᲝᲑᲘᲓᲐᲜ XXVIII, ᲙᲕᲘᲠᲘᲐᲙᲔ. ᲮᲛᲐ III. ᲮᲡᲜᲘᲚᲘᲐ ᲗᲔᲕᲖᲘᲗ.
ᲓᲘᲓᲛᲝᲬᲐᲛᲘᲡᲐ ᲑᲐᲠᲑᲐᲠᲔ ᲘᲚᲘᲝᲗᲞᲝᲚᲔᲚᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲛᲘᲡᲗᲐᲜᲐ ᲛᲝᲬᲐᲛᲘᲡᲐ ᲘᲣᲚᲘᲐᲜᲐᲡᲘ (†306);
ᲓᲘᲠᲘᲡᲘᲡᲐ ᲘᲝᲐᲜᲔ ᲓᲐᲛᲐᲡᲙᲔᲚᲘᲡᲐ, ᲒᲐᲚᲝᲑᲐᲗᲐ ᲐᲦᲛᲬᲔᲠᲔᲚᲘᲡᲐ, ᲝᲥᲠᲝᲜᲔᲥᲢᲐᲠᲐᲓ ᲡᲐᲮᲔᲚᲓᲔᲑᲣᲚᲘᲡᲐ (†780).
ᲩᲘᲡᲙᲐᲠᲗᲖᲔ – ᲡᲐᲮᲐᲠᲔᲑᲐ VI: ᲚᲙ. XXIV, 36-53. [ᲓᲐᲡ. ᲠᲘᲓ(114)]. ᲬᲘᲠᲕᲐᲖᲔ – ᲠᲘᲒᲘᲡᲐ:
ᲙᲝᲚ. I, 12-18. [ᲓᲐᲡ. ᲡᲜ(250)].
ᲚᲙ. XVII, 12-19. [ᲓᲐᲡ. ᲞᲔ(85)] (XXIX ᲙᲕᲘᲠᲘᲐᲙᲘᲡᲐ).
ᲑᲐᲠᲑᲐᲠᲔ ᲓᲘᲓᲛᲝᲬᲐᲛᲘᲡᲐ: ᲒᲐᲚ. III, 23-29. [ᲓᲐᲡ. 208].
ᲛᲙ. V, 24-34. [ᲓᲐᲡ. ᲙᲐ(21)].

5(18) ᲓᲔᲙᲔᲛᲑᲔᲠᲘ, ᲝᲠᲨᲐᲑᲐᲗᲘᲝ. ᲮᲡᲜᲘᲚᲘᲐ ᲗᲔᲕᲖᲘᲗ. ᲡᲣᲚᲗᲛᲝᲤᲔᲜᲝᲑᲘᲓᲐᲜ XXIX ᲨᲕᲘᲓᲔᲣᲚᲘᲡ ᲓᲐᲡᲐᲬᲧᲘᲡᲘ.
ᲓᲘᲠᲘᲡᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲦᲛᲔᲠᲗᲨᲔᲛᲝᲡᲘᲚᲘᲡᲐ ᲡᲐᲑᲐ ᲒᲐᲜᲬᲛᲔᲓᲘᲚᲘᲡᲐ, ᲠᲝᲛᲔᲚᲘ ᲘᲧᲝ ᲜᲐᲗᲔᲡᲐᲕᲘᲗ ᲙᲐᲑᲐᲓᲝᲙᲘᲔᲚᲘ, ᲨᲕᲘᲚᲘ

მშობელთა ქრისტეანეთაჲ, რომელთა ეწოდებოდა იოანე და სოფია (†532).

ცისკარზე – წმ. საბასი: ლკ. VI, 17-23. [დას. 24].

წირვაზე – რიგისა: ებრ. III, 5-11, 17-19. [დას. 308].
ლკ. XX, 27-44. [დას. რბ(102)].

ღირსისა საბასი: გალ. V, 22-VI, 2. [დას. სიგ(213)].
მთ. XI, 27-30. [დას. მგ(43)].

6(19) დეკემბერი, საშაბათი. ხსნილია თევზით.

ნიკოლოზისა, მირონ-ლუკიის მთავარეპისკოპოსისა, საკვირველთმოქმედისა (†IV).

(წმ. ნიკოლოზი საქართველოს ეკლესიის მფარველია)

მღდელთმთავრისა ნიკოლოზისა – ცისკარზე:
იხ. X, 9-16. [დას. ლვ(36)].

წირვაზე: ებრ. XIII, 17-21. [დას. ტლე(335)].
ლკ. VI, 17-23. [დას. კდ(24)].

სადიდებელი: „გადიდებთ შენ, მღდელთმთავარო მამათ ნიკოლოზ, და პატივს-ვსცემთ წმიდასა ჯსენებასა შეხსა, რამეთუ შენ ხარ მეოხი ჩუენი წინაშე ქრისტეს ღმრთისა ჩუენისათა“.

7(20) დეკემბერი, ოთხშაბათი. ქრისტესშობის მარხვა.

მღდელთმთავრისა ამბროსისა, მედიოლანელი ეპისკოპოსისა (†397).

რიგისა (საშაბათისა): ებრ. IV, 1-13. [დას. ტა(310)].
ლკ. XXI, 12-19. [დას. რვ(106)].

და: ოთხშაბათისა: ებრ. V, 11-VI, 8. [დას. ტაბ(312)].
ლკ. XXI, 5-7, 10-11, 20-24. [დას. რდ(104)].

მღდელთმთავრისა ამბროსისა (I-ქართულიდან): ებრ. VII, 26-VIII, 2. [დას. 318)]. იხ. X, 9-16. [დას. 36].

8(21) დეკემბერი, ხუთშაბათი. ხსნილია თევზით.
წინადღესასწაული მართლისა ანნას მუცლადღებისა (ბერძნული ჟამნიდან). ღირსისა პატაპი (იპატი) თებაიდელისა, კონსტანტინოპოლელისა (†VII).
წირვაზე – რიგისა: ებრ. VII, 1-6. [დას. ტაე(315)].
ლკ. XXI, 28-33. [დას. რზ(107)].

9(22) დეკემბერი, პარასკევი. ქრისტესშობის მარხვა.
მუცლადღებაჲ მართლისა ანნაჲსი, რაჟამს-იგი მუცლად-იღო ყოვლადწმიდაჲ ღმრთისმშობელი მარიამ.
დღესასწაული ყოვლადწმიდა ღმრთისმშობლის ხატისა „მღუელიდნელი სიხარული“. (IV-დან).
რიგისა: ებრ. VII, 18-25. [დას. ტაზ(317)].
ლკ. XXI, 37-XXII, 8. [დას. რკ(108)].
მართლისა ანნასი: გალ. IV, 22-31. [დას. 210-შუა].
ლკ. VIII, 16-21. [დას. ლვ(36)].

10(23) დეკემბერი, შაბათი. ხსნილია თევზით.
მოწამისა მეფისა ვახტანგ III-ისა (†1302-1308), ძისა წმიდისა მეფისა დიმიტრე თავდადებულისა (†1289; ხსენება 12.III-ს);
მოწამეთა: მინა კალიკელადისა (მჭევრმეტყველისა), ათენელისა, ერმოგენ და ევგრაფ ალექსანდრიელთა (†III/IV).
მოწამისა ვახტანგისა (II-დან): 2 ტიმ. II, 1-10. [დას. სუბ(292)] და: ლკ. XII, 2-12. [დას. დგ(63)];
ან: ინ. XV, 17-XVI, 2. [დას. ნბ(52)];
ან: მოწამეთა (I-დან): ეფეს. VI, 10-17. [დას. 233].
ლკ. XXI, 12-19. [დას. რვ(106)].
რიგისა: ეფეს. II, 11-13. [დას. სკ(220)-შუა].
ლკ. XIII, 18-29. [დას. ობ(72)].

11(24) დეკემბერი, სულთმოფენობიდან XXIX, წმიდათა მამათმთავართა (მართალთა მამათა) კვირიაკე. ხმა IV. ხსნილია თევზით.

ყოველთა წმიდათა საქართველოში წამებულთა და ღირსთა მამათა და დედათა (I-ქართულიდან);

ყოველთა მოწამეთა, საქართველოში წამებულთა (II-დან); ღირსისა დანიელ მესვეტისა (†489-493).

წმიდისა მარიამისა – ყოვლადწმიდა ღმრთისმშობლის დიდედისა (ბებიისა) (გარდამავალია: წმიდათა მამათმთავართა კვირიაკეს) (II-დან).

ცისკარზე – სახარება VII: ან. XX, 1-10. [დას. 63].

წირვაზე – რიგისა: კოლ. III, 4-11. [დას. სხზ(257)] (XXIX კვირიაკისა). ლკ. XIV, 16-24. [დას. ოვ(76)] (XXVIII კვირიაკისა).

ყოველთა წმიდათა (I-ქართულიდან):

ებრ. XI, 33-XII, 2. [დას. ტლ(330)] და:

მთ. X, 32-33, 37-38; XIX, 27-30. [დას. ლჭ(38)];

ან: ყოველთა მოწამეთათვის (II-ქართულიდან):

რომ. VIII, 28-39. [დას. ჟთ(99)] და: მთ. X, 16-22. [დას. ლვ(36)]; ან: ლკ. XXI, 12-19. [დას. რვ(106)].

12(25) დეკემბერი, ორშაბათი. ხსნილია თევზით. სულთმოფენობიდან XXX შვიდეულის დასაწყისი.

მღდელთმთავრისა სპირიდონისა, კვიპროსის ტრიმითვეხტელი ეპისკოპოსისა, საკვირველთმოქმედისა (†348); ღირსმოწამისა იოანესი, ზედაზნის წინამძღვრისა, სარკინოზთაგან წამებულისა (†IX).

მღდელთმთავრისა სპირიდონისა:

ცისკარზე: ან. X, 9-16. [დას. ლვ(36)].

წირვაზე: ებრ. XIII, 17-21. [დას. ტლე(335)].

ლკ. VI, 17-23. [დას. კდ(24)].

სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქ ილია II-ის აღსაყდრების (ინტრონიზაციის) დღე (1977).

ამოერჩევენ მიბრუნდების ქზე ზამთრისაგან ზაფხულად, ეპატების დღესა და მკვირეობს ღაქჩ (ყაშხდან).

13(26) დეკემბერი, სამშაბათი.

მოწამეთა: ევსტრატი, ავქსენტი, ევგენი, მარდარი და ორესტი სებასტიელთა (†284-305);

ქალწულმოწამისა ლუკიასი, რომელი იყო სიკილიაჲთ, ქალაქით სურაკუსით (†304).

ჯვისკარზე – მოწამეთა: მთ. X, 16-22. [დას. 36].

წირვაზე – რიგისა (ორშაბათისა):

ებრ. VIII, 7-13. [დას. 319]. მკ. VIII, 11-21. [დას. 33].

და: სამშაბათისა: ებრ. IX, 8-10, 15-23. [დას. 321].

მკ. VIII, 22-26 [დას. ლდ(34)].

მოწამეთა: ეფეს. VI, 10-17. [დას. სლგ(233)].

ლკ. XXI, 12-19. [დას. რვ(106)].

14(27) დეკემბერი, ოთხშაბათი. ქრისტესშობის მარხვა.

მოწამეთა: თვირსოსი, აპოლონისა, არიანესი, ლევკისა, ფილიმონისა და კალინიკესი (კორონატისა), თეოტექესი, იპატისა და ქათთანათა (†III).

ხსენება კონსტანტინეპოლს მომხდარისა დიდისა და საძულილისა მიწისძვრისა (557 წელს).

წირვაზე – რიგისა: ებრ. X, 1-18. [დას. ტკგ(323)].

მკ. VIII, 30-34. [დას. ლვ(36)].

15(28) დეკემბერი, ხუთშაბათი.

მღდელმოწამისა ელევთერისა, ილირიელი ეპისკოპოსისა, დედისა მისისა მოწამისა ანთიასი (ევანთიასი) და მოწამისა კორიკი (კორეომონ) პრეფექტისა, რომაელთა (†117-138);

ღირსისა პავლე ლატრიელისა (†955).

წირვაზე – რიგისა: ებრ. X, 35-XI, 7. [დას. ტკვ(326)].

მკ. IX, 10-16. [დას. ლთ(39)].

16(29) დეკემბერი, პარასკევი. ქრისტესშობის მარხვა.
წინასწარმეტყველისა ახგეასი (†520/500 წელს ქრისტეს შობამდე).
წირვაზე – რიგისა:
ებრ. XI, 8, 11-16. [დას. 327]. მკ. IX, 33-41. [დას. 41].

17(30) დეკემბერი, შაბათი.
წინასწარმეტყველისა დანიელისა (†600/560 წელს ქრისტეს შობამდე) და სამთა ყრმათა: ანანიასი, აზარიასი და მისაილისა (ვითარცა გუაუწყებენ პირველადღწერილნი მოსავსენებელნი, იყვნეს ესენი წმიდისაგან ქალაქისა იერუსალიმისა).
წირვაზე – ქრისტესშობის წინა შაბათისა (ტიპიკონის თანახმად, ეს საკითხავნი გადმოიტანება დღევანდელ დღეზე): გალ. III, 8-12. [დას. სე(205)].
ლკ. XIII, 18-29. [დას. ობ(72)].
რიგისა: ეფეს. V, 1-8. [დას. სკბ(228)].
ლკ. XIV, 1-11. [დას. ოდ(74)].
წმიდათა: ებრ. XI, 33-XII, 2. [დას. ტლ(330)].
ლკ. XI, 47-XII, 1. [დას. დბ(62)].

18(31) დეკემბერი, სულთმოფენობიდან XXX, ქრისტესშობის წინა, წმიდათა მამათა და დედათა კვირიაკე. ხმა V.
მოწამეთა: სებასტიანე სვინკლიტიკოსისა და მისთანათა (†287/288);
მღდელთმთავრისა მოდესტოსისა, იერუსალიმელი პატრიარქისა (†633-634).
ცისკარზე – სახარება VIII: ინ. XX, 11-18. [დას. 64].
წირვაზე – ქრისტესშობის წინა კვირიაკისა:
ებრ. XI, 9-10, 17-23, 32-40. [დას. ტკბ(328)].
მთ. I, 1-25. [დას. ა(1)].

ლოცვაჲ წმიდისა იოვანე ოქროპირისაჲ წმიდათა წერილთა ჯელად მიღებისათჳს

უფალო იესუ ქრისტე, განმიხუენ მე ყურნი გულისა ჩემისანი სმენად სიტყუათა შენთა და გულისხმისყოფად მისა და ყოფად ნებისა შენისა, რამეთუ «მწირ ვარი მე ქუეყანასა ზედა, ნუ დაჰფარავ ჩემგან მცნებათა შენთა», (ფს. 118, 19.) არამედ განახუენ თუალნი ჩემნი, რაჲთა ვხედვიდე მე საკჳრველებათა შჯულისა შენისასა. მაუწყე მე, უფალო, დაფარულნი და საიდუმლონი სიბრძნისა შენისანი, რამეთუ შენდა მომართ არს სასოებაჲ ჩემი, ღმერთო ჩემო, რაჲთა განმინათლო გონებაჲ ჩემი და საცნობელნი წმიდისა მეცნიერებისა შენისანი, არა ოდენ აღმოკითხვად წერილისა, არამედ ყოფადცა მისა, რაჲთა არა დასაშჯელად თავისა თჳსისა წმიდათა ცხოვრებათა და სიტყუათა შენთა აღმოვიკითხვიდე, არამედ განახლებად და განსანათლებელად, და საწმიდისათჳს, და საცხოვნებელად სულისა, და სამკჳდრებელად საუკუნოჲსა სუფევისა. რამეთუ შენ ხარ, უფალო, განმანათლებელი მდებარეთა ბნელსა ძინა და შენ მიერ არს ყოველივე მოცჴემაჲ კეთილი და ყოველი ნიჭი სრული და ძენდა შუენის დიდებაჲ თანა მამით და სულით წმიდითურთ, აწ და მარადის და უკუნითი-უკუნისამდე. ამინ.

ლოცვაჲ ყრმათათჳს შემდგომად სახარებისა წარკითხვისა სათქუმელი

აცხოვნენ, უფალო, და შეიწყალენ (სახელითა), და განუნათლე მათ გონებაჲ ნათლითა წმიდისა სახარებისა შენისა გულისხმისყოფისაჲთა, და *უძღოდე მათ ალასთა მცნებათა შენთასა*, (ფს. 118, 35.) და ასწავე მათა, მაცხოვარ, რაჲთა ყონ ნებაჲ შენი, რამეთუ შენ ხარ ღმერთი ჩუენი.

ლოცვაჲ უწინარეს და შემდგომად სახარებისა წარკითხვისა სათქუმელი:

აცხოვნენ, უფალო, და შეიწყალენ მონანი და მჴევალნი შენნი (სახელითა) სიტყუათა მიერ საღმრთოჲსა სახარებისა შენისათა, რომელნი-იგი აღმოიკითხვიან საცხოვნებელად მონისა შენისა. დაწუენ, უფალო, ეკალნი ყოველთა შეცოდებათა მათთანი, და რაჲთა დაიმკჳდროს მათ შინა მადლმან შენმან, რომელი ყოვლითურთ შესწავს, განსწმედს, და წმიდა-ჰყოფს კაცსა, სახელითა მამისაჲთა და ძისაჲთა და სულისა წმიდისაჲთა. ამინ.

კონდაკი მიცვალებულთა:

წმიდათა თანა განუსუენე, ქრისტე, სულთა მონათა შენთასა, სადა-იგი არა არს ჭირი, არცა მწუხარებაჲ, არა ურვა, არცა სულთქუმაჲ, არაძედ სიხარული და ცხორებაჲ იგი დაუსრულებელი.

[ჟამნიდან]: მხოლოდშობილო ძეო და ღმრთისა სიტყუაო, უკუდაო არსებაო, რომელმან ჩუენისა ცხორებისათჳს ჴორცნი შეისხენ სულისაგან წმიდისა და მარიამისაგან ქალწულისა, და უქცეველად განჰკაცენ, რომელი ჯუარს-ეცუ, ქრისტე ღმერთო, და სიკუდილითა სიკუდილი დასთრგუნე, ერთო წმიდისა სამებისაო, მამისა და ყოვლადწმიდისა სულისა თანადიდებულო, გუაცხოვენ ჩუენ.

ძველი ქართული კურთხევანიდან (სქოლიოებით) III: II ანტიფონის ტროპარი (დასდებელი) [გვ. 128]:

მხოლოდშობილო ძეო და სიტყუაო ღმრთისაო, უკუდავად მყოფო და ჩუენისა ცხოვრებისათჳს თავსმდებო ჴორცთშესხმისაო სულისაგან წმიდისა და მარიამისაგან ქალწულისა, და უქცეველად განკაცებულო, და ჯუარს-ცუმულო – ქრისტე ღმერთო ჩუენო, სიკუდილითა სიკუდილისა დამთრგუნველო, ერთო წმიდისა სამებისაო, თანადიდებულო მამისა და ყოვლადწმიდისა სულისაო, გუაცხოვენ ჩუენ.

სამწმიდაობაჲ [გვვ. 113-114; 172]:

რომელნი ქერუბიმთა საიდუმლოდ ვემსგავსენით და ცხოველსმყოფელსა სამებასა სამგზის-წმიდასა გალობასა შევსწირავთ, ყოველივე აწ სოფლიოჲ დაუტევოთ ზრუნვაჲ, ვითარცა მეუფისა ყოველთაჲსა შემწყნარებელთა, ანგელოზთაებრ ნესისა უხილავად ძღუენის-შემწირველთა, ალელუია.

(ჟამნიდან): რომელნი ქერობინთა საიდუმლოსა ვემსგავსებით და ცხოველსმყოფელისა სამებისა სამგზის-წმიდასა გალობასა შენდა შევსწირავთ, ყოველივე აწ სოფლისაგ დაუტევოთ ზრუნვაგ, ვითარცა მეუფისა ყოველთაგსა შემწყნარებელთა, ანგელოზთაებრ, უხილავთა, ძღუენისა შემწირველთა წესისა, ალელუა.

III ჟამზე წასაკითხი „აწდა“: ღმრთისმშობლისაგ (ახალი რედაქცია):

ღმრთისმშობელო, შენ ხარ ვენაკი ჭეშმარიტი, რომელმან აღმოაცენე ნაყოფი ცხორებისაგ, შენ გევედრებით, დედოფალო, მოციქულთა და ყოველთა წმიდათა თანა მეოხ გუეყავ შეწყალებად სულთა ჩუენთა.

ღმრთისმშობლისაგ (2012 წლის ჟამნიდან):

ღმრთისმშობელო ქალწულო, შენ ხარ ვენახი ჭეშმარიტი, რომელმან გამოიღე ტევანი ცხორებისაგ, შენ გევედრებით, მიმადლებულო, მოციქულთა თანა მეოხ მეყავ ცხორებისათჳს სულთა ჩუენთაგსა.

წმინდა გიორგი მთაწმინდელის „დიდი სჯანქსარიდან“:

„ვორცი და სისხლი ქრისტესი მოვიღოთ და უკუდავებისა წყაროგსა გემოგ ვიხილოთ. ალელუიაგ, ალელუიაგ“.

კონდაკი ღმრთისმშობელისაჲ:

სასოთ და შესავედრებელთ ქრისტეანეთათ ურჩხუენელთ, შუვამდგომელთ დამბადებელისა მიმართ მითუალლულთ და შეწყნარებულთ, ნუ უგულებელს-ყოფ ვმასა ცოდვილთა ვედრებისასა, არამედ ისწრაფე შეწევნად ჩუენდა, ვითარცა სახიერ ხარ, რომელნი-ესე სარწმუნოებით გიღა-ღადებთ: მხოლოთ კურთხეულო, მოსწრაფე-ექმენ ვედრებად და განმზადებულ მეოხებად და ლმობიერ ყელისაღმპყრობელ, რომელი-ეგე მარადის იღუწი პატივისმცემელთა შენთა, ღმრთისმშობელთ.

ლოცვაჲ სეფისკუერისა და ნაკურთხი (წმიდა) წყლის მიღებისაჲ (ახალი რედაქცია):

უფალთ ღმერთო ჩემო, იყავნ ესე წმიდაჲ ძღუენი შენი: სეფისკუერი და წმიდაჲ წყალი შენი განმაშორებელად ცოდვათაგან ჩემთა, განმანათლებელად გონებისა ჩემისა, განმა-მტკიცებელად სულიერთა და ვორციელთა ძალთა ჩემთა, სიმრთელედ სულისა და ვორცთა ჩემთაჲსა, დამორჩილებად ენებათა და უძლურებათა ჩემთა, უსაზღვროჲსა მონყალებისა შენისა გამო, ლოცვითა ყოვლადწმიდისა დედისა შენისაჲთა და ყოველთა წმიდათა შენთაჲთა. ამინ.

ტროპარი პატიოსნისა ჯუარისაჲ (წმინდა გიორგი მთაწმინდელის „დიდი სჴნაქსარიდან“):

აცხოვნე, უფალო, ერი შენი და აკურთხე სამკჳდრებელი შენი. ძლევაჲ მეფეთა ჩუენთა ჯუარითა შენითა მიანიჭე (მოანიჭე) და ერი შენი საფარველსა ქუეშე მისსა დაიცევ, რაჲთა ვიტყოდით: „უფალო, დიდებაჲ შენდა“.

ლოცვაჲ ღირსისა ეფრემ ასურისაჲ

უფალო და მეუფეო ცხოვრებისა ჩემისათ, სულსა უქმობისასა, მიმოწულილველობისასა, მთავრობის-მოყუარებისასა და ცუდად-მეტყუელებისასა ნუ მიმცემ მე.

ხოლო სული სიწმიდისაჲ, სიმდაბლისაჲ, მოთმინებისა და სიყუარულისაჲ მომმადლე მე, მონასა შენსა.

ჰე, უფალო, მეუფეო, მომანიჭე მე განცდაჲ თჳსთა ცოდვათაჲ და არა განკითხვაჲ ძმისა ჩემისა, რამეთუ კურთხეულ ხარ შენ უკუნითი-უკუნისამდე. ამინ.

განსრულდა! დიდებაჲ და მადლობაჲ უფალსა ღმერთსა ჩუენსა, წყაროსა ყოვლისა კეთილისასა! ამინ!